

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ REHBERİ

(AÇIKLAMALI VE ÖRNEKLİ)

**2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
&
2009/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın
Uygulanmasına İlişkin Tebliğ**

**Gümrük Vergisi Muafiyeti
&
Katma Değer Vergisi İstisnası
&
İndirimli Gelir Ve Kurumlar Vergisi Uygulaması
&
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
&
Faiz Desteği
&
Yatırım Yeri Tahsisi
&
Tekstil, Konfeksiyon Ve Hazır Giyim, Deri Ve Deri Mamulleri Sektörlerine
Taşınma Desteği**

**EMRE KARTALOĞLU
Gelirler Kontrolörü**

Ağustos, 2009

Eşim Sevil'e
Kızım Ceyda'ya

EK DİZİNİ :

- 1- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:1 – Yatırım Bilgi Formu.
- 2- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:2 – Teşvik Belgesi Müracaatlarını Değerlendirecek Sanayi Odaları.
- 3- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:3 – Sanayi Odalarınca Teşvik Belgesi Müracaatı Değerlendirilebilecek İmalat Sanayi Yatırımları
- 4- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:5 – Yatırım Takip Formu.
- 5- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:6 – Yatırım Tamamlama Ekspertiz Raporu.
- 6- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:7 - Yatırım Tamamlama Vizesi İçin İstenecek Belgeler.
- 7- 2009/1 sayılı Tebliğ Eki:8 - Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden Yararlanabilecek Yatırımcılara İlişkin SGK'ya Gönderilecek Form.

ZİNİ :	3
GİRİŞ	8
BİRİNCİ BÖLÜM.....	12
TÜM DESTEK UNSURLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER	12
1. TÜRKİYE’NİN BÖLGESEL AYRIMI.....	13
2. BÖLGELER İTİBARIYLA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI.....	14
3. TEŞVİK EDİLEMİYECERK YATIRIM KONULARI.....	14
3.1. ARANAN ŞARTLARI SAĞLAMAYAN YATIRIM KONULARI.....	15
3.2. 2009/15199 SAYILI KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI.....	15
3.2.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	15
3.2.2. İmalat ve Madencilik Yatırımları	15
3.2.3. Hizmetler Sektörü	16
3.3. 2009/15199 SAYILI KARAR’IN 2 NUMARALI EKİNDE YER ALAN US 97 ULUSAL FAALİYET VE ÜRÜN SINIFLAMASI KODLARI İTİBARIYLA DESTEK UNSURLARINDAN HARİÇ BIRAKILAN SEKTÖRLER.....	17
4. TEŞVİK EDİLMİYECERK YATIRIM HARCAMALARI	20
5. 2009/15199 SAYILI KARAR’IN 4 NUMARALI EKİ GEREĞİNCE DESTEK UNSURLARINDAN BELLİ ŞARTLARLA YARARLANABİLECEK SEKTÖR VE YATIRIMLAR.....	21
5.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	21
5.2. Hizmetler Sektörü	21
6. SABİT YATIRIM TUTARLARI VE ASGARİ KAPASİTELER	22
7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR VE YATIRIM KONULARI.....	23
7.1. TEŞVİK UNSURLARINDAN YARARLANACAK SEKTÖRLERİ BELİRLEMEDE 2009/15199 SAYILI KARAR’IN 2 NUMARALI EKİNİN DİPNOTLARININ ÖNEMİ.....	52
8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR	53
8.1. KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR ?	54
8.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?.....	54
8.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?	55
8.1.3. Finansal Kiralama Şirketlerinin Teşvik Belgesi Alması Gerekir Mi?	55
8.2. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI.....	55
SANAYİ ODALARINCA TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI DEĞERLENDİRİLEBİLECEK İMALAT SANAYİ YATIRIMLARI.....	56
8.3. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	57
8.4. TEŞVİK BELGESİ ALINMADAN ÖNCE YAPILAN YATIRIMLAR.....	58
8.5. TEŞVİK BELGESİNE İLİŞKİN DİĞER İŞLEMLER.....	58
8.5.1. İthal ve Yerli Makine Ve Teçhizat Listesi Değişikliği Talepleri	58
8.5.2. Teşvik Belgesinin Revizesi	58
8.5.3. Süre Uzatımı.....	59
8.5.4. Yatırım Konusu Değişikliği	60
8.5.5. Yatırımların Nakli	60
8.5.6. Belge Zayii	60
8.5.7. Yatırımların Takibi, Kontrolü ve Müeyyide Uygulanması.....	60
8.5.8. Tamamlama Vizesi.....	61
8.5.9. Eski Teşvik Belgeleri İçin Uygulanacak Hükümler.....	62

9. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN YATIRIMA BAŞLAMA TARİHİNİN BELİRLENMESİ	63
10. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN İŞLETMEYE GEÇİŞ TARİHİNİN BELİRLENMESİ	64
11. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA YAPILACAK YATIRIM TÜRLERİ	64
11.1. KOMPLE YENİ YATIRIM.....	65
11.2. TEVSİ.....	65
11.3. MODERNİZASYON	65
11.4. ÜRÜN ÇEŞİTLENDİRMESİ	65
11.5. ENTEGRASYON	65
12. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ ARACILIĞIYLA YAPILACAK YATIRIMLARDA DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI.....	66
13. YATIRIMIN DEVİR, SATIŞ, İHRAÇ VE KİRALAMA İŞLEMLERİ.....	67
İKİNCİ BÖLÜM.....	69
DESTEK UNSURLARI.....	69
1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ	70
1.1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER.....	70
1.2. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR.....	70
1.3. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	72
1.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	72
1.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	73
1.5.1. Kullanılmış Makine ve Teçhizat İthalinde Gümrük Vergisi Muafiyeti	74
2. KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNASI	80
2.1. KDV İSTİSNASININ UYGULANACAĞI BÖLGELER	81
2.2. KDV İSTİSNASINDAN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR.....	81
2.3. KDV İSTİSNASI UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	81
2.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	81
2.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	81
2.5.1. Makine ve Teçhizat Alımının Finansal Kiralama Yoluyla Yapılması.....	83
2.5.2. Teşvik Belgesi Kapsamındaki Makine Ve Teçhizat Teslimlerine İlişkin İstisnada Beyannamenin Doldurulması.....	84
2.5.3. Konuya İlişkin Yargı Kararları	85
3. İNDİRİMLİ GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ	87
3.1. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK SEKTÖR VE YATIRIMLAR	89
3.1.1. KVK'nın 32/A Maddesi Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar	89
3.1.2. 2009/15199 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar	90
3.1.2.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	90
3.1.2.2. İmalat ve Madencilik Yatırımları	91
3.1.2.3. Hizmetler Sektörü	91
3.1.3. 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinde Yer Alan US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları İtibariyle Deysek Unsurlarından Hariç Bırakılan Sektörler ...	92
3.1.4. 2009/15199 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Belli Şartlarla Yararlanabilecek Sektör ve Yatırımlar	95
3.1.4.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi	95

3.1.4.2. Hizmetler Sektörü	95
3.1.5. Teşvik Unsurlarından Yararlanacak Sektörleri Belirlemede 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinin Dipnotlarının Önemi	97
3.2. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK HARCAMALAR	98
3.3. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASININ USUL VE ESASLARI.....	99
3.3.1. İndirimli Vergi Uygulaması Teşvik Belgesi Şartını Aramaktadır	99
3.3.1.1. Kimler Teşvik Belgesi Alabilir ?	100
3.3.1.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?.....	100
3.3.1.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?	100
3.3.1.2. Teşvik Belgesi Müracaatı.....	101
3.3.1.3. Teşvik Belgesi Müracaatının Değerlendirilmesi.....	103
3.3.1.4. Teşvik Belgesi Alınmadan Önce Yapılan Yatırımlar	103
3.3.2. İl Grupları, Gruplar İtibarıyla Teşvik Edilecek Sektörler ve Bunlara İlişkin Yatırım ve İstihdam Büyüklükleri	103
3.3.3. Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranının Örnekli Anlatımı	105
3.3.4. Büyük Ölçekli Yatırımlar	107
3.3.5. Yatırıma Başlama ve İşletmeye Geçiş Tarihlerinin Belirlenmesi	108
3.3.5.1. Yatırıma Başlama Tarihinin Belirlenmesi.....	108
3.3.5.2. İşletmeye Geçiş Tarihinin Belirlenmesi	108
3.3.6. Farklı İllerde Yatırım Yapılması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım.....	109
3.3.7. Genişletme (Tevsi) Yatırımlarından Elde Edilecek Kazançlara İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım	110
3.3.8. İndirimli Vergi Uygulamasına İlişkin Şartların Sağlanamaması Halinde Yapılacak İşlemler.....	111
3.3.9. Yatırımın Devri Halinde İndirimli Vergi Uygulaması.....	112
3.3.9.1. Yatırımın Faaliyete Geçmesinden Önce Devri	112
3.3.9.2. Yatırımın Kısmen veya Tamamen Faaliyete Geçmesinden Sonra Devri	112
3.3.9.3. 2009/1 Sayılı Tebliğ'in 30. Maddesine Göre Devir, Satış, İhraç ve Kiralama İşlemlerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar	112
3.3.10. Yatırımların Taşınması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması	113
3.3.11. Gelir Vergisi Mükelleflerinde Uygulanacak Vergi Oranları.....	114
3.3.12. Vergi Kesintisi Oranları İndirimli Olarak Uygulanabilir Mi?	114
3.3.13. Finansal Kiralama Yoluyla Yapılan Yatırımlarda Vergi İndirimi Uygulaması.	115
4. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ	116
4.1. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ KONUSUNDA BAKANLAR KURULU'NUN YETKİSİ.....	117
4.2. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER	119
4.3. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR.....	120
4.4. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	120
4.5. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	120
4.6. UYGULAMA USUL VE ESASLARI.....	120
4.6.1. Komple Yeni Yatırımlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği.....	121
4.6.2. Diğer Yatırım Cinslerinde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği.....	122
4.6.3. Diğer Usul ve Esaslar	122

5. FAİZ DESTEĞİ	123
5.1. FAİZ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER	123
5.2. FAİZ DESTEĞİ ORANLARI VE TUTARLARI.....	124
5.3. FAİZ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR	125
5.4. FAİZ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER	125
5.5. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI.....	125
5.6. FAİZ DESTEĞİ UYGULAMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR.....	125
6. YATIRIM YERİ TAHSİSİ	126
6.1. BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İÇİN YER TAHSİSİ.....	126
6.2. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK YATIRIMLAR İÇİN YER TAHSİSİ.....	128
6.3. YATIRIM YERİ TAHSİSİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR.....	128
7. TEKSTİL, KONFEKSİYON VE HAZIR GİYİM, DERİ VE DERİ MAMULLERİ SEKTÖRLERİNE TAŞINMA DESTEĞİ	129
7.1. TESİSLERİN NEREDEN NEREYE TAŞINACAĞI.....	130
7.2. TAŞINMA DESTEĞİ UYGULAMASININ ŞARTLARI.....	131
7.3. TAŞINMA HALİNDE SAĞLANACAK DESTEKLER	131
7.3.1. İndirimli Gelir ve Kurumlar Vergisi	131
7.3.2. Taşınma Halinde Sağlanacak Diğer Destek Unsurları	132
EK-1: YATIRIM BİLGİ FORMU (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:1).....	133
EK-2: MÜRACAATLARI DEĞERLENDİRECEK SANAYİ ODALARI (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:2)	141
EK-3: SANAYİ ODALARINCA TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI DEĞERLENDİRİLEBİLECEK İMALAT SANAYİ YATIRIMLARI (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:3)	142
EK-4: YATIRIM TAKİP FORMU (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:5)	143
EK-5: YATIRIM TAMAMLAMA EKSPERTİZ RAPORU (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:6) ...	144
EK-6: YATIRIM TAMAMLAMA VİZESİ İÇİN İSTENECEK BELGELER (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:7)	146
EK-7: SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNDEN YARARLANABİLECEK YATIRIMCILARA İLİŞKİN SGK'NA GÖNDERİLECEK FORM (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:8)	147
KAYNAKÇA	148

GİRİŞ

Günümüzde kendini her alanda hissettiren küresel mali krizin etkisi, işletmelerin sermaye yapısını da bozmuştur. Yaşanılan bu kriz ortamında “beklentilerin”, ekonomik dinamikleri etkilediği ve belirlediği bir kez daha görülmüştür. Bu ortamda beklentilerin olumsuz dönmeye hızla dünyayı saran ekonomik kriz ülkemizde de ciddi biçimde hissedilmektedir. Nitekim, işletmelerin talep yetersizliği ile eksilen finansman gereksinimleri, mali sistemden de karşılanamayınca likidite sorunu öncelikle belirlemiştir. Bu noktada işletmelerin önceki ödeme/nakit planlamaları tamamen geçersizleşmiş, vadeli satışlarının geri dönmemesi, kredi limitlerinin bankaların pozisyon alma kaygısıyla derhal azaltılması ya da kredilerin geri çağırılması gibi nedenlerle nakit sıkışıklığı meydana getirmiş, işletmelerce düzenlenen tahsil araçları (özellikle çekler) ödenememiştir. Bu durum öncelikle işletmeleri maliyetlerini azaltma yoluna itmiştir. En büyük maliyet unsurunu da girdi maliyetleri, vergiler ile istihdam maliyetleri oluşturmuştur. Bu maliyetlerin azaltılamaması karşısında işçi çıkarmaları hızla artmıştır. İşsizliğin artmasının ekonomik sonuçları olabileceği gibi daha da önemlisi sosyal sorunlar yaratacağı ve/veya mevcut sorunları artıracığına kuşku yoktur. İşte bu nedenle işsizlikle mücadelede en önemli etmenlerden biri de kamu/özel sektör yatırımlarının artırılması, bu yatırımların teşvik edilmesidir.¹

Özellikle 2008 yılında ortaya çıkan ve 2009 yılının başında da etkisini yoğun bir şekilde hissettiren küresel ekonomik krizle birlikte işsizlik oranındaki hızlı yükseliş, gelişmekte olan pek çok ülkeyi yatırım teşviklerine yeniden önem vermeye zorladı.

Bu kapsamda, kısa bir süre önce, ülkemizde de yeni bir teşvik sisteminin oluşturulması amacıyla çalışmalar başlatıldı. Bu çalışmalar yasal meyvelerini ilk olarak 5838² ve 5904³ sayılı Kanunlarla verdiler. Daha sonra öngörülen teşvik sisteminin dayanağını oluşturan 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar⁴ (2009/15199 sayılı Karar) Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Karar’ın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları açıklayan 2009/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ⁵ (2009/1 sayılı Tebliğ) yürürlüğe girmiştir.

Yapılan bu düzenlemeler ile yeni teşvik sisteminin ayrıntıları belirlenmiştir. Yeni teşvik sisteminin temel hedefleri;

- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak,
- Rekabet gücünü artıracak, teknoloji ve Ar-Ge içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlara destek olmak,
- Sektörel kümelenmeyi desteklemek,
- Desteklenecek yatırım konularında ekonomik ölçek kriterlerini öne çıkarmak

olarak sınıflandırılabilir.

¹ TEKİN, Selçuk; İndirimli Kurumlar Vergisi, Vergi Sorunları Dergisi, Temmuz 2009, Sayı:250.

² 28.02.2009 tarih ve 27155 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³ 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

⁴ 16.07.2009 tarih ve 27290 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

⁵ 28.07.2009 tarih ve 27302 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 16/07/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yeni teşvik sistemi ile ülkemiz 4 farklı bölgeye bölünmüş ve bu bölgelerde bulunan illerin sektörel sınıflandırmalar itibariyle yatırım teşviklerinden yararlanacağı belirtilmiştir.

Yeni teşvik sistemini 3 grup altında incelemek mümkündür. Bunlar;

1. Bölgesel Ayırım Yapılmaksızın Uygulanacak Genel Teşvikler

- a-) Gümrük Vergisi Muafiyeti
- b-) Katma Değer Vergisi İstisnası

2. Bölgesel Destek Unsurları

Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar, gümrük vergisi muafiyeti ve katma değer vergisi istisnasına ilave olarak aşağıdaki tabloda bölgeler itibariyle belirtilen destek unsurlarından yararlanacaklardır.

Bölge	Destek unsurları
I. Bölge (İstanbul - Tekirdağ - Edirne – Kırklareli – İzmir – Bursa - Eskişehir – Bilecik - Kocaeli - Sakarya - Düzce - Bolu – Yalova – Ankara)	1. Vergi indirimi 2. Sigorta primi işveren hissesi desteği ⁶ 3. Yatırım yeri tahsisi
II. Bölge (Balıkesir – Çanakkale (Bozcaada, Gökçeada hariç) - Aydın - Denizli - Muğla – Antalya – Isparta - Burdur – Adana - Mersin)	1. Vergi indirimi 2. Sigorta primi işveren hissesi desteği ⁷ 3. Yatırım yeri tahsisi
III. Bölge (Konya – Karaman – Hatay – Kahramanmaraş - Osmaniye – Kırıkkale - Aksaray – Niğde - Nevşehir – Kırşehir - Manisa - Afyonkarahisar - Kütahya – Uşak – Kayseri - Sivas – Yozgat – Zonguldak - Karabük – Bartın - Samsun – Tokat - Çorum – Amasya – Gaziantep - Adıyaman – Kilis)	1. Vergi indirimi 2. Sigorta primi işveren hissesi desteği 3. Yatırım yeri tahsisi 4. Faiz desteği
IV. Bölge (Kastamonu – Çankırı – Sinop - Trabzon – Ordu – Giresun - Rize – Artvin - Gümüşhane – Erzurum – Erzincan – Bayburt - Ağrı – Kars – Ardahan - Iğdır - Van – Muş - Bitlis – Hakkari - Malatya – Elazığ - Bingöl – Tunceli – Şanlıurfa - Diyarbakır - Mardin – Batman - Şırnak – Siirt - Çanakkale İli Bozcaada, Gökçeada İlçeleri)	1. Vergi indirimi 2. Sigorta primi işveren hissesi desteği 3. Yatırım yeri tahsisi 4. Faiz desteği

3. Büyük Ölçekli Yatırımlara Sağlanacak Destek Unsurları

⁶ I. bölgede sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31/12/2010 tarihinden önce yatırıma başlanılması gerekir.

⁷ II. bölgede sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31/12/2010 tarihinden önce yatırıma başlanılması gerekir.

Büyük ölçekli yatırımlara da, bölgesel ayırım gözetilmeksizin, gümrük vergisi muafiyeti ve katma değer vergisi istisnasına ilave olarak;

- a-) Vergi indirimi,
- b-) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- c-) Yatırım yeri tahsisi,

destek unsurları sağlanacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) 32/A maddesinde belirtilen 50.000.000 TL'yi aşan büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2009/15199 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra No	Sektör	50 Milyon TL'nin Üzerindeki Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	
1-a	Ana Kimyasal Maddelerin İmalatı	1.000
1-b	Diğer Kimyasal Ürünlerin İmalatı	300
2	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1.000
3	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	250
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	250
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
7-a	LCD/Plazma Üretimi Yatırımları	1.000
7-b	Modül Panel Üretimi Yatırımları	150
7-c	Lazer Televizyon, Üç Boyutlu Televizyon ve OLED Televizyonlar ve benzeri Televizyon Üretimi Yatırımları	
7-d	Diğer Elektronik Sektörü Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	100
10	Hava ve Uzay Taşıtları İmalatı Yatırımları	
11	Makine İmalat Yatırımları	
12	Madencilik Yatırımları Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerle ilgili nihai metal üretimine yönelik izabe (cevher işleme) tesisleri ile bu tesislere entegre maden üretimine yönelik (istihraç+işleme) yatırımlar (AKÇT kapsamı ürünler hariç).	

Bu yatırımlar özel önem verilen yatırımlar olarak karşımıza çıkmakta ve indirimli vergi uygulamasında, daha yüksek oranlı katkılardan ve vergi indirimlerinden faydalanmaktadır.

Bu ayırdan da anlaşılacağı üzere, gümrük vergisi muafiyeti, katma değer vergisi istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği ve yatırım yeri tahsisi tüm bölgeler ve büyük ölçekli yatırımlar için sağlanacak desteklerdir. Ancak, bu destek unsurlarından yararlanacak sektörler bölgesel olarak farklılık göstermektedir.

Öte yandan, 2009/15199 sayılı Karar'ın 12. maddesi ile Tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerine taşınma desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda, tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde I. ve II. bölgelerdeki

illerde faaliyette bulunan işletmelerin IV. bölgedeki illere 31.12.2010 tarihine kadar bütünüyle taşınması ve en az elli kişilik istihdam sağlanması hâlinde bu tesisler için;

a-) KVK'nın geçici 4. maddesi uyarınca kurumlar vergisi veya gelir vergisi beş yıl süreyle yüzde yetmişbeş oranında indirimli olarak uygulanır,

b-) Yatırım yeri tahsis edilebilir,

c-) Çalışanların asgarî ücrete tekabül eden sigorta primi işveren hissesinin tamamı taşınma tarihinden itibaren beş yıl süre ile bütçeden karşılanır.

Ayrıca tesislerin taşınma işleminin 2009 yılı sonuna kadar tamamlanması hâlinde taşınma giderleri bütçeden karşılanabilir.

Ayrıca, Ar-Ge ve çevre yatırımları, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası ve faiz desteğinden yararlanabilir.

Kitabımızın bundan sonraki bölümlerinde, öncelikle, tüm destek unsurları için geçerli olan ortak hükümler, daha sonra ise her bir destek unsuru ayrı ayrı açıklanacaktır. Bu açıklamalar sırasında, 2009/15199 sayılı Karar ve 2009/1 sayılı Tebliğ ile destek unsurları ile ilgili diğer düzenlemeler esas alınacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜM DESTEK UNSURLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

1. TÜRKİYE’NİN BÖLGESEL AYRIMI

Yukarıda belirtildiği üzere, destek unsurlarından faydalandırma açısından ülkemiz 4 farklı bölgeye ayrılmıştır. Bu ayırım, illerin sosyo – ekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak yapılmış ve 2009/15199 sayılı Karar’ın 1 numaralı ekinde gösterilmiştir. Anılan ek aynen aşağıdaki gibidir.

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER

I.Bölge	II.Bölge	III.Bölge	IV.Bölge
TR10 İstanbul	TR22 Balıkesir Çanakkale (Bozcaada, Gökçeada hariç)	TR52 Konya Karaman	TR82 Kastamonu Çankırı Sinop
TR21 Tekirdağ Edirne Kırklareli	TR32 Aydın Denizli Muğla	TR63 Hatay Kahramanmaraş Osmaniye	TR90 Trabzon Ordu Giresun Rize Artvin Gümüşhane
TR31 İzmir	TR61 Antalya Isparta Burdur	TR71 Kırıkkale Aksaray Niğde Nevşehir Kırşehir	TRA1 Erzurum Erzincan Bayburt
TR41 Bursa Eskişehir Bilecik	TR62 Adana Mersin	TR33 Manisa Afyonkarahisar Kütahya Uşak	TRA2 Ağrı Kars Ardahan İğdır
TR42 Kocaeli Sakarya Düzce Bolu Yalova		TR72 Kayseri Sivas Yozgat	TRB2 Van Muş Bitlis Hakkari
TR51 Ankara		TR81 Zonguldak Karabük Bartın	TRB1 Malatya Elazığ Bingöl Tunceli
		TR83 Samsun Tokat Çorum Amasya	TRC2 Şanlıurfa Diyarbakır
		TRC1 Gaziantep Adıyaman Kilis	TRC3 Mardin Batman Şırnak Siirt
			TR22 Çanakkale İli Bozcaada, Gökçeada İlçeleri

2. BÖLGELER İTİBARIYLA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, aynı Karar'a ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, Karar'ın 4. maddesinde belirtilen asgarî sabit yatırım tutarının üzerindeki tüm yatırımların, **bölgesel ayırım yapılmaksızın** gümrük vergisi muafiyeti ile katma değer vergisi (KDV) istisnasından yararlanacağı belirtilmiştir.

Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar, gümrük vergisi muafiyeti ve katma değer vergisi istisnasına ilave olarak;

- a) I inci ve II nci bölgelerde;
 - 1) Vergi indirimi,
 - 2) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
 - 3) Yatırım yeri tahsisi,
- b) III üncü ve IV üncü bölgelerde;
 - 1) Vergi indirimi,
 - 2) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
 - 3) Yatırım yeri tahsisi,
 - 4) Faiz desteği,

teşviklerinden yararlanabilir.

- c) Büyük ölçekli yatırımlara;
 - 1) Gümrük vergisi muafiyeti,
 - 2) KDV istisnası,
 - 3) Vergi indirimi,
 - 4) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
 - 5) Yatırım yeri tahsisi,

uygulanabilir.

3. TEŞVİK EDİLEMİYECEK YATIRIM KONULARI

2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (2) numaralı fıkrasında;

1. Aranan şartları sağlamayan yatırım konularının,
2. Karar'a ekli 4 numaralı listede yer alan, yatırım konularının ve
3. Asgarî sabit yatırım tutarının altında kalan yatırımların teşvik edilmeyeceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler, Sektörün US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodlarıyla birlikte verilmiş ve bu kodlar anılan ekin 3. sütununda gösterilmiştir. Bu sütunun incelenmesinden bazı yatırım konularının destek unsurları haricinde bırakıldığı görülmektedir.

Teşvik edilmeyecek yatırım konularını aşağıdaki başlıklar altında irdeleyelim.

3.1. ARANAN ŞARTLARI SAĞLAMAYAN YATIRIM KONULARI

Yeni teşvik sisteminden yararlanılabilmesi, öncelikle, yatırım teşvik belgesi alınması şartına bağlanmıştır. Yatırımın, teşvik belgesi alınmadan veya teşvik belgesinde öngörülen şartlar sağlanmadan yapılması halinde herhangi bir destek unsurundan yararlanması mümkün değildir.

3.2. 2009/15199 SAYILI KARAR'IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI

3.2.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünler ve hazır hayvan yemleri imalatı (pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yemler, balık yemi ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem üretimi hariç)

2. Bisküvi,

3. Yufka ve kadayıf,

4. Makarna, irmik, şehriye, kuskus vb ürünler,

5. Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),

6. Küp şeker,

7. Bitkisel üretim (seracılık, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),

8. Bölgesel yatırımlar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,

3.2.2. İmalat ve Madencilik Yatırımları

1- 1/8/1996 tarihli ve 22714 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Kömür Çelik Topluluğu Arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu Kuran Andlaşmanın Yetki Alanına Giren Ürünlerin Ticareti ile İlgili Anlaşma” Eki ürün listesinde yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar,

2- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,

3- Kamu kurum ve kuruluşları ile yapılanlar da dahil olmak üzere rödovanslı madencilik yatırımları (Rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Rödovans, maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine ürettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağdır.⁸ Rödovans sözleşmesinde ruhsat sahibi olan madenci işletme iznini

⁸ Bkz. <http://www.taskomuru.gov.tr/index.php?entityType=HTML&id=175>

devretmekte ve bunun karşılığında rödovans bedeli denen pay almaktadır. Rödovans sözleşmelerine, Borçlar Yasası'ndaki hasılat kirasına ait hükümler uygulamaktadırlar. Rödovans sözleşmesinin Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bir ay içinde bildirilerek uygun görüş alınması zorunludur.⁹⁾,

4- Kütlü pamuk işleme yatırımları,

5- Sentetik elyaf ve sentetik iplik üretimine yönelik komple yeni, tevsî ve entegrasyon cinsindeki yatırımlar,

6- İplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında modernizasyon yatırımları haricindeki yatırımlar.

3.2.3. Hizmetler Sektörü

1- Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitime yönelik (kurslar, dersaneler vb) yatırımlar,

2- Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları,

3- Oteller, tatil köyleri, apart oteller, dağ (yayla) evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,

4- Ulusal çapta yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon ve radyo yayıncılığı dışındaki basın ve yayın yatırımları,

5- Kayıt amaçlı stüdyo yatırımları

6- Konut üretimi ve müteahhitlik hizmetleri yatırımları,

7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),

8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dahil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,

9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,

10- Petrol ürünleri (LPG dahil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları

11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları,

12- Lokantalar,

⁹ Bkz. M. Topaloğlu, "Rödovans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249.
http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf

13- Yat ithali yatırımları,

14- Taşıt kiralama yatırımları,

15- Çamaşırhane ve halı yıkama yatırımları,

16- Sınai üretim tesisleri ile altyapı yatırımlarının otomasyonu dışında yapılacak diğer otomasyon yatırımları,

17- Yazılım ve Ar-Ge faaliyetleri hariç olmak üzere gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri,

18- **Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere** mali aracı kuruluşların yatırımları,

19- Gösteri merkezi yatırımları,

20- Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları

3.3. 2009/15199 SAYILI KARAR'IN 2 NUMARALI EKİNDE YER ALAN US 97 ULUSAL FAALİYET VE ÜRÜN SINIFLAMASI KODLARI İTİBARIYLA DESTEK UNSURLARINDAN HARIÇ BIRAKILAN SEKTÖRLER

2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinde teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler, Sektörün US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodlarıyla birlikte verilmiş ve bu kodlar anılan ekin 3. sütununda gösterilmiştir. US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları 7046 satırdan oluşan bir listedir. Bu nedenle bu listenin tamamına bu kitapta yer verilmemektedir.¹⁰ Ancak, 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinin 3. sütununun incelenmesinden bazı sektörlerle yapılan yatırımların teşvik unsurlarından hariç bırakıldığı görülmektedir.

Örneğin, I. Bölgede yer alan İstanbul ilinde 33 US 97 Kodlu Tıbbi Aletler Hassas ve Optik Aletler Sektörü teşvik unsurlarından yararlandırılmaktadır. Ancak, 333 US 97 Kodlu sektörün destek unsurundan yararlandırılmayacağı belirtilmiştir. Aşağıda teşvik unsurları dışında bırakılan bu yatırımlar US 97 Kodlarıyla birlikte gösterilmiştir.

US 97 KODU 333	
3330.0.01.13	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - sadece mekanik göstergeliler
3330.0.01.15	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - sadece optoelektronik göstergeliler
3330.0.01.17	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - diğerleri
3330.0.01.30	Diğer kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar)
3330.0.01.50	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar)
3330.0.01.53	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - sadece mekanik göstergeli olanlar

¹⁰ US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Koduna <http://diweb.die.gov.tr/DIESS> kaynağından ulaşılabilir.

3330.0.01.55	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - opto-elektronik göstergeli olanlar
3330.0.01.57	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - diğerleri
3330.0.02.13	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman sayaçlı olsun olmasın) - sadece mekanik göstergeli olanlar
3330.0.02.15	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman sayaçlı olsun olmasın) - sadece opto-elektronik göstergeli olanlar (dijital)
3330.0.02.17	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman sayaçlı olsun olmasın) - diğerleri
3330.0.02.30	Diğer kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın)
3330.0.02.50	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın)
3330.0.02.53	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) - sadece mekanik göstergeli olanlar
3330.0.02.55	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) - opto-elektronik göstergeli olanlar
3330.0.02.57	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) - diğerleri
3330.0.03.00	Motorlu kara nakil vasıtalarının, uçakların, gemilerin veya diğer nakil vasıtalarının alet tablolarına özgü saatler ve benzeri eşya
3330.0.04.13	B.y.s. saat makineli duvar saatleri ve çalar saatler - pilli veya akümülatörlü olanlar
3330.0.04.19	B.y.s. saat makineli duvar saatleri ve çalar saatler - diğerleri
3330.0.04.33	Çalar saatler - pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.04.39	Diğer çalar saatler (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç)
3330.0.04.43	Duvar saatleri - pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.04.45	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); guguklu saatler
3330.0.04.50	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); diğerleri (guguklu saatler hariç)
3330.0.04.53	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); diğerleri (guguklu saatler hariç, diyagonal ölçü ≥ 10 cm)
3330.0.04.55	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); diğerleri (guguklu saatler hariç, diyagonal ölçü ≤ 10 cm)
3330.0.04.60	Elektrikli saat sistemleri için saatler (zaman dağılımı ve birleştirme sistemi)
3330.0.04.63	Belirli bir zaman dağılımı, birleşme sistemindeki ana saatler
3330.0.04.65	Belirli bir zaman dağılımı, birleşme sistemindeki ikincil saatler
3330.0.04.73	Pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışan diğer saatler (elektrikli saat sistemleri için olanlar hariç)
3330.0.04.75	Masa ve şömine saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç)
3330.0.04.79	B.y.s. diğer saatler (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç)
3330.0.05.10	Devam kaydedici cihazlar; tarih ve saat kaydedici cihazlar
3330.0.05.30	Parkmetreler ve diğerleri (zaman ayarlayıcılar, durdurucular ve benzerleri hariç)
3330.0.05.50	Zaman ayarlayıcılar, durdurucular ve benzerleri
3330.0.05.70	Belirli bir zamanda bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan saat makineli veya senkron motorlu cihazlar (saat ayarlanışına göre duran cihazlar ve diğer cihazlar)
3330.0.05.75	Belirli bir zamanda bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan saat makineli veya senkron motorlu cihazlar (saat ayarlanışına göre duran cihazlar ve diğer cihazlar) - elektrikli veya el
3330.0.05.79	Belirli bir zamanda bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan saat makineli veya senkron motorlu cihazlar (saat ayarlanışına göre duran cihazlar ve diğer cihazlar) - diğerleri
3330.0.06.33	Pilli veya akümülatörlü cep veya kol saati makineleri - sadece mekanik göstergeli veya mekanik göstergenin birleştirebildiği bir tertibata sahip olanlar
3330.0.06.35	Pilli veya akümülatörlü cep veya kol saati makineleri - sadece opto-elektronik göstergeli olanlar (dijital)
3330.0.06.37	Pilli veya akümülatörlü cep veya kol saati makineleri - diğerleri (gün kaydedici olanlar)
3330.0.06.50	B.y.s. otomatik kurmalı veya diğer cep ve kol saati makineleri (tamamlanmış veya birleştirilmiş olanlar)

3330.0.07.35	Çalar saat makineleri (tamamlanmış ve birleştirilmiş) - pilli, akümülatörlü veya elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.07.39	B.y.s. diğer saat makineleri (tamamlanmış ve birleştirilmiş) (cep ve kol saat makineleri hariç) - pilli, akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.07.90	B.y.s. diğer saat makineleri (tamamlanmış ve birleştirilmiş) (cep ve kol saat makineleri hariç)
3330.0.08.30	Tamamlanmış cep ve kol saat makineleri (birleştirilmemiş veya kısmen birleştirilmiş, şablonlar) - spiral rakkaslı olanlar
3330.0.08.50	Tamamlanmış cep ve kol saat makineleri (birleştirilmemiş veya kısmen birleştirilmiş, şablonlar) - diğer saat makineleri
3330.0.08.70	Tamamlanmamış cep ve kol saat makineleri (birleştirilmiş)
3330.0.09.00	Cep ve kol saat makinesi taslakları
3330.0.10.00	Tamamlanmış veya tamamlanmamış, birleştirilmemiş diğer saat makinesi taslakları
3330.0.11.13	Kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden saat zarfları
3330.0.11.15	Adi metallerden saat zarfları
3330.0.11.19	B.y.s. diğer saat zarfları
3330.0.11.30	Saat zarflarının aksam ve parçaları
3330.0.11.53	Saat ve saat makineleri için metal zarflar
3330.0.11.55	Diğer maddelerden saat ve saat makineleri için zarflar
3330.0.11.57	Saat ve saat makinesi zarflarının aksam ve parçaları
3330.0.12.00	Saat kayışları, bilezikleri ve bunların parçaları - metallerden olanlar
3330.0.12.03	Saat kayışları ve bilezikleri - kıymetli metallerden olanlar
3330.0.12.05	Saat kayışları ve bilezikleri - adi metallerden olanlar
3330.0.12.07	Saat kayışları ve bileziklerinin aksam ve parçaları
3330.0.13.10	Diğer saat aksamı; yaylar (zemberekler dahil)
3330.0.13.30	Diğer saat aksamı; taşlar
3330.0.13.50	Diğer saat aksamı; kadranlar
3330.0.13.53	Kol saatleri için kadranlar - metalden olanlar
3330.0.13.55	Diğer saatler için kadranlar - adi metallerden olanlar
3330.0.13.57	Diğer kadranlar
3330.0.13.70	B.y.s. diğer saat aksamı (örn; platin ve köprüler)
3330.0.13.73	B.y.s. diğer cep ve kol saati aksamı
3330.0.13.75	B.y.s. diğer saat aksamı
3330.0.14.00	Endüstriyel zaman ölçüm alet ve cihazlarının kurulumu
3330.0.15.00	Sanayide kullanılmaya yönelik saatlerin bakım ve onarımı

US 97 KODU 2693.2

2693.2.01.10	Duvarcılıkta kullanılmak için seramikten inşaat tuğlaları - ağır kilden olanlar
2693.2.01.13	Duvarcılıkta kullanılmak için seramikten inşaat tuğlaları ve bloklar - delikli veya deliksiz olanlar
2693.2.01.15	Seramikten dış astar tuğlaları - delikli veya deliksiz olanlar
2693.2.01.17	Seramikten taş döşeme tuğlaları - zemin ve yol döşeme için olanlar
2693.2.01.30	Seramikten zemin döşeme tuğlaları, destek veya doldurucu karolar ve benzeri eşya - yatay olarak delikli olanlar
2693.2.02.50	Seramikten kiremitler; mahya ve köşe kaplamaları (düz kiremit)
2693.2.02.70	Seramikten baca şapkaları, baca boruları, mimari düzenleme ve inşaat işlerinde kullanılan diğer eşyalar
2693.2.03.00	Seramikten borular, oluklar ve bağlantı parçaları

US 97 KODU 2694.1

2694.1.01.00	Klinker
2694.1.02.10	Portland çimento (beyaz)
2694.1.02.31	Portland çimento (PÇ)
2694.1.02.33	Katkılı Portland çimento (KPC)
2694.1.02.35	Traslı çimento (TPÇ)
2694.1.02.37	Uçucu küllü çimento (UKÇ)

2694.1.02.39	B.y.s. diğer portland çimentoları
2694.1.02.50	Şaplı çimento
2694.1.02.90	Su altında sertleşen diğer çimentolar

US 97 KODU 2695.1	
2695.1.01.30	Çimento, beton veya suni taştan inşaat için bloklar ve tuğlalar
2695.1.01.50	Çimento, beton veya suni taştan döşeme taşları ve benzeri eşyalar
2695.1.02.11	Asmolen
2695.1.02.21	Beton direkler
2695.1.02.31	Beton travers
2695.1.02.41	Beton yapı elemanları ''prefabrik'' mozaik yapı elemanları (kirişler, kolonlar, panolar, döşeme elemanları v.b.)
2695.1.02.51	Gaz beton yapı elemanları (kireç taşından olanlar dahil) (kirişler, kolonlar, panolar, döşeme elemanları v.b.)
2695.1.02.90	B.y.s. çimento, beton veya suni taştan diğer inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları
2695.1.03.00	Çimento, beton veya suni taştan borular
2695.1.04.00	Çimento, beton veya suni taştan prefabrik yapılar

US 97 KODU 2695.3	
2695.3.01.00	Kalıba dökülmeye hazır beton

US 97 KODU 2695.4	
2695.4.01.11	Hazır sıva (dış cephe kaplaması)
2695.4.01.91	Ateşe dayanıklı olmayan diğer harç ve betonlar

US 97 KODU 2610.2.03.01	
2610.2.03.01	Çok katlı yalıtım camları

KOD 809	
809	Yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim hizmetleri

4. TEŞVİK EDİLMEMEYECİK YATIRIM HARCAMALARI

2009/15199 sayılı Karar'ın 2. maddesinde tanımlara yer verilmiş ve “yatırım malı” kavramı tanımlanmıştır. Buna göre, yatırım malı, **bina** ve arsa hariç, teşvik belgesi kapsamındaki mal ve hizmet üretimi için kullanılan her tür makine, teçhizat, tesisat ve yatırımın cinsine bağlı olarak mefruşat gibi sabit harcamalardır.

Ayrıca, 2009/1 sayılı Tebliğ'in 9. maddesinde, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar belirlenmiştir. Buna göre;

1. Tamamlanmış yatırımlar ile **müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları** teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

2. Teşvik belgeleri kapsamında;

a) Kararın 6. maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler (otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içinde kalmak kaydıyla, CKD aksam ve parçaları, gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inşa yatırımları ile ilgili tekne kabuğu) hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Arazi tipi olanlar dahil otomobil, minibüs vb. binek araçları, porselenden, seramikten ve camdan mamul sofraya ve mutfak eşyası,

d) Ulusal çapta yayım yapan günlük gazete basım hizmetlerine yönelik teşvik belgeleri hariç diğer teşvik belgeleri kapsamında baskı, basım ve matbaa makineleri

değerlendirilmez.

3. a) Gıda ürünleri ve içecek imalatı ile entegre hayvancılık yatırımlarında; kamyon, kamyonet, frigorifik kamyon, frigorifik kasa, soğutucu ünite, çekici, kamyon kasası ve kamyonet kasası,

b) Havayolu taşımacılık hizmetlerine yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter

teşvik belgeleri kapsamına dahil edilmez. Diğer yatırım konularında ise sektörel özellikler dikkate alınarak teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar belirlenir.

4. Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli listelerde inşaat malzemelerine yer verilmez.

5. 2009/15199 SAYILI KARAR'IN 4 NUMARALI EKİ GEREĞİNCE DESTEK UNSURLARINDAN BELLİ ŞARTLARLA YARARLANABİLECEK SEKTÖR VE YATIRIMLAR

5.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1- Süt inekçiliği yatırımlarında asgari 150 büyükbaş süt inekçiliği ve süt mamulleri üretimi başlangıç olmak kaydıyla, yem ünitesi ve/veya soğuk hava deposu ile entegre olması şartı aranır.

2- Besicilik yatırımlarında asgari 150 büyükbaş/dönem besicilik ve kesimhane başlangıç olmak üzere, soğuk hava deposu ve/veya yem ünitesi ve/veya et mamülleri üretimi ile entegre olması şartı aranır.

5.2. Hizmetler Sektörü

1- Ulaştırma Bakanlığında alınmış L2 belgesini haiz, bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 10.000 m² olan, ulusal ve/veya uluslararası yük taşımacılığına yönelik araçları içerebilen entegre lojistik yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir.

2- Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolun ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

3- Alışveriş, iş ve/veya ticaret merkezi hüviyetinde olmayan ve müstakil olarak inşa edilen fuar, kongre, sergi ve kültür merkezi yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Fuar ve

sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m2, kongre merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 1000 olması şartı aranır.

Kültür yatırımları için Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak kültür yatırımı belgesine istinaden proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda teşvik belgesi düzenlenebilir.

4- Spor tesisi yatırımlarında asgari 10 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

5- Konteyner kiralama yatırımları hariç olmak üzere karayolu, denizyolu, havayolu ve demiryolundan en az ikisinde kombine taşımacılık yaptığını tevsik eden yatırımcıların gerçekleştirecekleri kara, deniz, hava ve demiryolu kombine konteyner taşımacılığı yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir.

6- Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dahil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dahil edilmez.

7- Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 100 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg. olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.

8- Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımları proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

9- Gümrük kapılarında yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek, yerli ve yabancılara hizmet sağlamaya yönelik gümrük muhafaza kontrol ünitelerini de ihtiva eden tesislere yönelik yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

10- Altyapı yatırımları proje bazında değerlendirilerek uygun görülenleri teşvik belgesine bağlanabilir.

11- Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.

6. SABİT YATIRIM TUTARLARI VE ASGARÎ KAPASİTELER

2009/15199 sayılı Karar'da öncelikle tüm destek unsurları açısından geçerli olacak **sabit yatırım tutarları ve asgarî kapasiteler** belirlenmiştir. Bu kapsamda anılan Karar'ın 5. maddesinde, yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarları belirlenmiştir. Buna göre; yatırımın, en az;

- I inci ve II nci bölgelerde 1.000.000 TL.,

- III üncü ve IV üncü bölgelerde ise 500.000 TL tutarında olması gerekir.

Ancak, büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel yatırımlar ile genel teşvik sisteminden yararlanacak yatırımların varsa ekli listelerde her bir konuya yönelik olarak belirlenen yukarıdaki tutarların üzerindeki asgarî sabit yatırım ve/veya asgarî kapasite şartlarını sağlaması gerekir. Dolayısıyla yapılan yatırımın destek unsurlarından yararlanabilmesi için belirlenen **bu asgarî yatırım büyüklükleri aşılmalı ve ayrıca her bir bölge ve sektör itibarıyla 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde yer alan yatırım büyüklükleri de aşılmalıdır.**

Örneğin, 1. Bölgede yer alan İstanbul ilinde “ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı” sektörü için asgarî yatırım tutarı 5.000.000 TL olarak belirlenmiştir. Yani bu sektörde yapılacak bir yatırımın destek unsurlarından (gümrük muafiyeti ve KDV desteği dahil) yararlanabilmesi için yatırımın 1.000.000 TL.’nin üzerinde olması yeterli değildir. En az 5.000.000 TL tutarında bir yatırımın yapılması gerekir.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgarî 200.000 TL olması gerekir.

2009/15199 sayılı Karar'ın 12. maddesinde hüküm altına alınan taşınma desteklerinden yararlanacak tesisler için asgarî sabit yatırım tutarı aranmaz. Ancak, bu tesislerde taşınılacak yerde asgarî 50 kişilik istihdam şartının sağlanması gerekir.

7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR VE YATIRIM KONULARI

Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırım konuları her bir il grubunun yatırım potansiyeli ve rekabet gücü dikkate alınarak 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı eki ile aşağıda gösterildiği şekilde belirlenmiştir.

EK-2

BÖLGE BAZINDA DESTEKLENECEK SEKTÖRLER (US 97 ULUSAL FAALİYET VE ÜRÜN SINIFLAMASI KODLARIYLA)

Bölgeler	Düzy 2	SEKTÖRÜN US 97 KODU	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	Asgari Yatırım Tutarları ve Kapasiteleri
1.BÖLGE	TR10 (İstanbul)	1911	*derinin tabaklanması, işlenmesi (sadece İstanbul Deri İhtisas OSB ve Tuzla OSB'de yapılacak yatırımlar)	1 Milyon TL
		2423	*ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	5 Milyon TL
		2929	*sınai kalıp	5 Milyon TL
		30	*büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	5 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	5 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	

1.BÖLGE	TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocaklığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	1 Milyon TL
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	5 Milyon TL (sadece modernizasyon ve tevsi yatırımları desteklenecektir.)
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		2423	*ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	5 Milyon TL
		26 (2693.2, 2694.1,2695.1,2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	5 Milyon TL
		2720	*demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	5 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	5 Milyon TL
		30	*büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	5 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	5 Milyon TL
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları

			yan sanayi yatırım tutarı 5 Milyon TL
		3591 ve 3592	*motosiklet ve bisiklet üretimi
			1 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)
			5 Milyon TL (sadece modernizasyon ve tevsi yatırımları desteklenecektir.)
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller
			3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları
			100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri
			1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk
			2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)
			1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi
			100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri
1.BÖLGE	TR31 (İzmir)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)
			1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)
			2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)
			süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık
			25 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği
			1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı
			5 Milyon TL (sadece modernizasyon ve tevsi yatırımları desteklenecektir.)
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
			selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
24	*kimyasal madde ve ürünlerin imalatı		
	5 Milyon TL		
2691.2, 2691.3, 2693.1	*seramikten yapılan sıhhi ürünler, seramik yalıtım malzemeleri, seramik karo ve kalıdırım taşı imalatı		
	5 Milyon TL		
29	*makine ve teçhizat imalatı		
	5 Milyon TL		
30	*büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı		
	5 Milyon TL		

		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	5 Milyon TL
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 5 Milyon TL
		3591 ve 3592	*motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	5 Milyon TL (sadece modernizasyon ve tevsi yatırımları desteklenecektir.)
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
1.BÖLGE	TR41(Bursa, Eskişehir, Bilecik)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	25 dekar
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları

		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	5 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	5 Milyon TL
		2812.2, 2813	*merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı, buhar kazanı imalatı (merkezi kalorifer kazanları hariç)	5 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	5 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 5 Milyon TL
		3520	*demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı	5 Milyon TL
		3530	*hava ve uzay taşıtları imalatı	5 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	5 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
1.BÖLGE	TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik

		entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
	*seracılık	25 dekar
17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	5 Milyon TL
21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
2423	*ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	5 Milyon TL
2511	*iç ve dış lastik imalatı	5 Milyon TL
2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	*düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	5 Milyon TL
2720	*demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	5 Milyon TL
29	*makine ve teçhizat imalatı	5 Milyon TL (revolverler, tabancalar ve diğer silahlar için 1 Milyon TL)
31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 5 Milyon TL
3520	*demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı	5 Milyon TL
361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	5 Milyon TL
5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer	1 Milyon TL

			eğitim faaliyetleri hariç)	
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
1.BÖLGE	TR51 (Ankara)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, micır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		173	*trikotaj (örme) ürünleri imalatı	2 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	5 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		2423	*ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	5 Milyon TL
		2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4, 2610.5.07, 2691.3	*düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam, cam elyaf ve camdan elektrik izolatörleri ve seramik yalıtım malzemeleri imalatı	5 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	5 Milyon TL
		30	*büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	5 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	5 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	5 Milyon TL
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 5 Milyon TL
		3530	*hava ve uzay taşıtları imalatı	5 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	5 Milyon TL

		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	25 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	1 Milyon TL
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	4 Milyon TL
		2429.1	*patlayıcı madde imalatı	1 Milyon TL
		26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
2.BÖLGE	TR22 (Balıkesir, Çanakkale-Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri hariç-)			

		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
2.BÖLGE	TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	25 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	1 Milyon TL
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprelenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	4 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL
		2720.4.06	*bakır teller	4 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		3430	*motorlu kara taşıtı yan sanayi	4 Milyon TL
		3591 ve 3592	*motosiklet ve bisiklet üretimi	1 Milyon TL

		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
2.BÖLGE	TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	25 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	1 Milyon TL
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	4 Milyon TL
		2424	*parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	1 Milyon TL
		2695.1.02	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; sadece çimento, beton veya suni taşın inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları	4 Milyon TL
		2921	*tarım makineleri imalatı	4 Milyon TL
		2927.0.03	*revolverler, tabancalar ve diğer silahlar	1 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci

		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
2.BÖLGE	TR62 (Adana, Mersin)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	1 Milyon TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	2 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 500 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 700 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 2000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	25 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	1 Milyon TL
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	4 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		24	*kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	4 Milyon TL
		2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	*düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafları imalatı	4 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL
		30	*büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	4 Milyon TL

		imalatı		
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 4 Milyon TL
		3520	*demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı	4 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
3.BÖLGE	TR33 (Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	10 dekar
		1721.0.01	*battaniyeler	1 Milyon TL
		1810.1	*deri giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	3 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri

		26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL	
		28	*metal eşya	3 Milyon TL	
		29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL	
		30	*büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	3 Milyon TL	
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL	
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL	
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 3 Milyon TL	
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL	
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri	
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci	
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL	
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL	
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi	
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri		
3.BÖLGE	TR52 (Konya, Karaman)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL	
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL	
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem	
		1810.1	*deri giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL	
		1912 ve 1920	*bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL	
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri	

		24	*kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		2695.1.02	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; sadece çimento,beton veya suni taştan inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları	2 Milyon TL
		2720	*demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	3 Milyon TL
		28	*metal eşya	3 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL (revolverler,tabancalar ve diğer silahlar için 500 Bin TL)
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	3 Milyon TL
		34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 3 Milyon TL
		3591 ve 3592	*motosiklet ve bisiklet üretimi	500 Bin TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
3.BÖLGE	TR63 (Hatay, K.Maraş, Osmaniye)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000

			adet/dönem
		*seracılık	10 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği
			500 Bin TL
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)
			tekstilün aprelenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		18	*giyim eşyası imalatı
			1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		1912 ve 1920	*bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı
			1 Milyon TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil
			500 Bin TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
			selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		24	*kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
			3 Milyon TL
		28	*metal eşya
			3 Milyon TL
		3430	*motorlu kara taşıtı yan sanayi
			3 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)
			3 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller
			3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları
			100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri
			1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk
			1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)
			500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi
			100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)
			500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)
			1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)
			süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000
3.BÖLGE	TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)		

			küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		*seracılık	10 dekar
	17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	18	*giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
	2511	*iç ve dış lastik imalatı	3 Milyon TL
	2695.1.02	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; sadece çimento,beton veya suni taştan inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları	2 Milyon TL
	29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
	31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	34	*motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL motorlu kara taşıtları yan sanayi yatırım tutarı 3 Milyon TL
	3530	*hava ve uzay taşıtları imalatı	3 Milyon TL
	361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
	5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
	6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
	6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
		*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
3.BÖLGE	TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)

0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
	*seracılık	10 dekar
17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin apelenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
18	*giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
	*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	3 Milyon TL
24	*kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
2720	*demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	3 Milyon TL
28	*metal eşya	3 Milyon TL
29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	3 Milyon TL
3430	*motorlu kara taşıtı yan sanayi	3 Milyon TL
3520	*demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı	3 Milyon TL
361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer	500 Bin TL

			eğitim faaliyetleri hariç)	
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
		18	*giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	3 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
		28	*metal eşya	3 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi

3.BÖLGE

TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)

		03		
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	10 dekar
		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		18	*giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		1912 ve 1920	*bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	3 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		2423	*ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	3 Milyon TL
		26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	2 Milyon TL
		2720	*demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	3 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
3.BÖLGE	TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)			

		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	3 Milyon TL
		3430	*motorlu kara taşıtı yan sanayi	3 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	1000 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	10 dekar
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
		18	*giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		1912 ve 1920	*bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	3 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla
3.BÖLGE	TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)			

			entegre kağıt üretim tesisleri
	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	2 Milyon TL
	28	*metal eşya	3 Milyon TL
	29	*makine ve teçhizat imalatı	3 Milyon TL
	31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	3 Milyon TL
	33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	3 Milyon TL
	3430	*motorlu kara taşıtı yan sanayi	3 Milyon TL
	3591 ve 3592	*motosiklet ve bisiklet üretimi	500 Bin TL
	361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	3 Milyon TL
	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
	5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
	6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
		*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
	15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
	0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
	0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
	17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırımlar için 500 Bin TL
4.BÖLGE	TR82 (Kastamonu Çankırı, Sinop)		

		18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, md f vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		2429.1	*patlayıcı madde imalatı	500 Bin TL
		26 (2693.2, 2694.1,2695.1,2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	500 Bin TL
		28	*metal eşya	2 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	2 Milyon TL
		3430	*motorlu kara taşıtı yan sanayi	2 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocaklığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
4.BÖLGE	TR90 (Trabzon, Ordu,Giresun, Rize,Artvin, Gümüşhane)			

		0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
		18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		1912 ve 1920	*bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
		21	*kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	selüloz üretiminden başlamak kaydıyla entegre kağıt üretim tesisleri
		2695.1.02, 2694.2.01, 2694.3.01	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; sadece çimento, beton veya suni taşın inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları, kireç, alçı	500 Bin TL
		2927.0.03	*revolverler, tabancalar ve diğer silahlar	500 Bin TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	2 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
4.BÖLGE	TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem

			kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		*seracılık	10 dekar
	0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
	17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
	18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	1912 ve 1920	*bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	500 Bin TL
		*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
	2519 ve 2520	*plastik ve kauçuk ürünleri imalatı (iç ve dış lastik imalatı hariç)	2 Milyon TL
	2695.1.02, 2694.2.01, 2694.3.01	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; sadece çimento, beton veya suni taşın inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları, kireç, alçı	500 Bin TL
	28	*metal eşya	2 Milyon TL
	29	*makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
	5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
	6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
		*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
	15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
	0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde
4.BÖLGE	TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)		

			500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem	
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprelenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
		18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
		2519 ve 2520	*plastik ve kauçuk ürünleri imalatı (iç ve dış lastik imalatı hariç)	2 Milyon TL
		26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
		28	*metal eşya	2 Milyon TL
		29	*makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
		31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
		32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
		33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	2 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
4.BÖLGE	TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık	süt inekçiliği entegre

		hayvancılık yatırımları dahil)	tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem	
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
		18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
		2519 ve 2520	*plastik ve kauçuk ürünleri imalatı (iç ve dış lastik imalatı hariç)	2 Milyon TL
		26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
		28	*metal eşya	2 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük
4.BÖLGE	TRB2 (Van,Muş, Bitlis,Hakkari)			

			baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
	17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
	18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
		*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
	2519 ve 2520	*plastik ve kauçuk ürünleri imalatı (iç ve dış lastik imalatı hariç)	2 Milyon TL
	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
	28	*metal eşya	2 Milyon TL
	2921	*tarım makineleri imalatı	2 Milyon TL
	32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
	5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
	6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
		*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
	15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
	0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre
4.BÖLGE	TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)		

			tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		*seracılık	10 dekar
	0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
	17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilin aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
	18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
	19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
		*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
	2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
	24	*kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	2 Milyon TL
	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
	28	*metal eşya	2 Milyon TL
	29	*makine ve teçhizat imalatı	2 Milyon TL
	31	*elektrikli makine ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	32	*radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	2 Milyon TL
	33 (333 hariç)	*tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı (saat hariç)	2 Milyon TL
	3591 ve 3592	*motosiklet ve bisiklet üretimi	500 Bin TL
	361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
	5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
	6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekaare
	6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
		*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
	11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
	15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
4.BÖLGE	TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)		

		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
			*seracılık	10 dekar
		17	*tekstil ürünleri imalatı (Dip not 8'de belirtilen konular hariç)	tekstilün aprenmesi yatırımları için 15 Milyon TL, diğer yatırım konularında 500 Bin TL
		18	*giyim eşyası imalatı	500 Bin TL
		19	*derinin tabaklanması ve işlenmesi	500 Bin TL
		2010.0.02.55, 2021,	*döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı	2 Milyon TL
			*akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
		2519 ve 2520	*plastik ve kauçuk ürünleri imalatı (iç ve dış lastik imalatı hariç)	2 Milyon TL
		26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	*metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
		28	*metal eşya	2 Milyon TL
		361	*mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	2 Milyon TL
		5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02, 5510.5.04	*oteller	3 yıldız ve üzeri
		5510.3.01	*öğrenci yurtları	100 öğrenci
		6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
		6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
		80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
		8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi
			*tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri	
		11-12-13-14	*madencilik ve taşocakçılığı yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
		15	*gıda ürünleri ve içecek imalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)	1 Milyon TL
		0121	*entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)	süt inekçiliği entegre tesislerinde 300 büyük baş, büyük baş besicilik
4.BÖLGE	TR22(Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri)			

			entegre tesislerinde 500 büyük baş/dönem süt ve et yönlü küçük baş entegre tesislerinde 1000 küçük baş/dönem kanatlı entegre tesislerinde 200.000 adet/dönem
		*seracılık	10 dekar
	0500.0.04	*su ürünleri yetiştiriciliği	500 Bin TL
	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.5.02	*oteller	3 yıldız ve üzeri
	6302.0.01	*soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
	6302.0.03	*lisanslı depoculuk	1 Milyon TL
	80 (809 hariç)	*eğitim hizmetleri (yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
	8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	*hastane yatırımı, huzur evi	100 kişilik huzur evi

DİP NOTLAR:

1- İstanbul hariç olmak üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşturulan yatırım konuları, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi, bölgede uygulanan desteklerden yararlanır.

2- Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar İkinci Bölgede uygulanan desteklerden, havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar Birinci Bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Havayolu taksi işletmeciliği yatırımları teşvik edilmez.

3- Özel sektör tarafından yapılacak şehirler arası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları tüm bölgelerde teşvik edilir. Birden fazla bölgede taşımacılık yapılması durumunda vagon teminine yönelik harcamalar faaliyet gösterilen alanda gelişmişlik düzeyi en düşük olan bölgenin desteklerinden faydalanır.

4- Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları bulunduğu bölgede uygulanan desteklerden yararlanır.

5- Avrupa Kömür-Çelik Topluluğu Anlaşması kapsamına giren yatırımlar desteklerden yararlanamaz.

6- Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı yatırımlarından; "pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmekek, kek, gofret, rakı ve bira" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımları, "kuru yemiş, turşu, linter pamuğu, çay ve fındık" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımlar, "hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel ve sektörel desteklerden yararlanamaz.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilir.

8- Tekstil sektöründe ;

-kütü pamuk işleme yatırımları teşvik edilmez.

-sentetik elyaf ve sentetik iplik üretimine yönelik komple yeni,tevsi, entegrasyon cinsindeki yatırımlar teşvik edilmez.

-iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç)

konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar teşvik edilir.

7.1. TEŞVİK UNSURLARINDAN YARARLANACAK SEKTÖRLERİ BELİRLEMEDE 2009/15199 SAYILI KARAR'IN 2 NUMARALI EKİNİN DİPNOTLARININ ÖNEMİ

Teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler bölgeler itibariyle 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde belirtilmiştir. Aynı ekin dipnotlarına ise bu sektörlerin belirlemesine ilişkin önemli açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1- İstanbul hariç olmak üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşturulan yatırım konuları, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi, bölgede uygulanan desteklerden yararlanır.

2- Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar İkinci bölgede uygulanan desteklerden, havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar Birinci bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Havayolu taksi işletmeciliği yatırımları teşvik edilmez.

3- Özel sektör tarafından yapılacak şehirler arası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları tüm bölgelerde teşvik edilir. Birden fazla bölgede taşımacılık yapılması durumunda vagon teminine yönelik harcamalar faaliyet gösterilen alanda gelişmişlik düzeyi en düşük olan bölgenin desteklerinden faydalanır.

4- Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları bulunduğu bölgede uygulanan desteklerden yararlanır.

5- Avrupa Kömür-Çelik Topluluğu Anlaşması kapsamına giren yatırımlar desteklerden yararlanamaz.

6- Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı yatırımlarından; "pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmek, kek, gofret, rakı ve bira" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımları, "kuru yemiş, turşu, linter pamuğu, çay ve fındık" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımlar, "hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel ve sektörel desteklerden yararlanamaz.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilir.

8- Tekstil sektöründe ;

-kütlü pamuk işleme yatırımları teşvik edilmez.

-sentetik elyaf ve sentetik iplik üretimine yönelik komple yeni, tevsi, entegrasyon cinsindeki yatırımlar teşvik edilmez.

-iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç)

konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar teşvik edilir.

8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR

2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (5) numaralı fıkrasında, yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makro ekonomik programlar, arz-talep dengesi, sektörel,

malî ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görlmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, Karar'ın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen belgedir.

Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

8.1. KİMLER TEŞVİK BELGESİ ALABİLİR ?

2009/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde teşvik belgesi için müracaat edebilecek gerçek ve tüzel kişilerin kimler olduğu belirtilmiştir. Buna göre;

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için

- gerçek kişiler,
- adi ortaklıklar,
- sermaye şirketleri (anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler),
- kooperatifler,
- iş ortaklıkları¹¹,
- kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar),
- kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- dernekler ve vakıflar ile
- yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri

müracaat edebilir.

Öte yandan, kurulacak şirketler adına yapılacak teşvik belgesi talepleri dikkate alınmayacağı anılan maddede belirtilmiştir.

Tebliğde, teşvik belgesi için müracaat edecekler arasında şahıs şirketleri (kollektif şirketler ve adi komandit şirketler) ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin yer almadığı görülmektedir. Bunların durumuna aşığıdaki başlıklar altında değinilmiştir.

8.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

Bilindiği üzere, kollektif şirketler gelir veya kurumlar vergisi mükellefi değildir. Bu tür şirketlerin ortakları gelir vergisi mükellefi olurlar ve elde ettikleri kazanç şahsi ticari kazanç olarak vergilendirilir.

¹¹ KVK'nın 32/A maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca iş ortaklıklarının vergi indiriminden faydalanması mümkün değildir.

Yukarıda belirtildiği üzere, 2009/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında gerçek kişiler sayılmasına rağmen kollektif şirketler sayılmamıştır. Kollektif şirket ortağı olan gerçek kişiler tarafından alınan teşvik belgeleri ile kollektif şirketler tarafından yatırım yapıp yapılmayacağı sorusunun cevabı şu an için belirsizdir. Bu durum yapılan düzenlemelerdeki bir eksikliği karşımıza çıkarmaktadır.

8.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

2009/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında dernekler ve vakıflar sayılmasına rağmen dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler sayılmamıştır.

KVK'nın 1. maddesine göre ise dernek veya vakıflar kurumlar vergisi mükellefi değildirler. Ancak, bunlara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefi olabilirler.

KVK'nın 2. maddesinin (5) numaralı fıkrasında, dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve bu maddenin sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler ile benzer nitelikteki yabancı işletmeler, dernek veya vakıfların iktisadî işletmeleri olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere, dernek veya vakfa ait iktisadi işletmelerin ilgili dernek veya vakfa ait veya bağlı olması gerekmektedir. Öte yandan, bu işletmelerin tüzel kişilikleri yoktur.

Bu açılardan bakıldığında, dernek veya vakıf adına teşvik belgesi için yapılan başvuru aslında bunların iktisadi işletmeleri için yapılmış başvuru olarak kabul edilmelidir. Tüzel kişiliğe sahip dernek veya vakıf tarafından alınan teşvik belgesinin, aslında, bunlara ait olan iktisadi işletmeler tarafından alındığının kabul edilmesi gerekmektedir.

8.1.3. Finansal Kiralama Şirketlerinin Teşvik Belgesi Alması Gerekir Mi?

2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (6) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği belirtilmiştir. Aynı fıkroda, yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

8.2. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI

2009/15199 sayılı Karar'ın 5. maddesi ile 2009/1 sayılı Tebliğ'in 6. ve 7. maddelerinde teşvik belgesi başvurularına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin talepler Hazine Müsteşarlığına yapılır. Ancak, yabancı sermayeli yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel uygulamalar kapsamındaki yatırımlar ile Ar-Ge ve çevre yatırımları hariç olmak üzere sabit yatırım tutarı 8.000.000 TL'yi aşmayan Tebliğ eki 3'deki imalat sanayi yatırımları için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki TOBB'a bağlı sanayi odalarına da müracaat edilebilir. Bu durumda teşvik belgesi için sanayi odalarına başvuru yapılacak yatırımlar şunlardır.

SANAYİ ODALARINCA TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI DEĞERLENDİRİLEBİLECEK İMALAT SANAYİ YATIRIMLARI

Sektör
ün US
97
KODU

YATIRIM KONULARI

15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imatı (Yün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer, örülerek yapılan maddelerin imalatı
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)
28	Metal eşya sanayi
29	B.y.s. makine ve teçhizat imalatı
30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
31	B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı
32	Radio, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat

Hazine Müsteşarlığına yapılacak müracaatların; yabancı sermayeli şirket ve şubelerce gerçekleştirilecek yatırımlar için Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne, diğer bütün yatırımlar için Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğüne yapılması gerekmektedir.

2009/15199 sayılı Karar'a göre, düzenlenen teşvik belgelerinin geçerlilik süresi içerisindeki işlemlerle ilgili müracaatlar, teşvik belgesi müracaatını değerlendiren ilgili kuruma yapılır. Müracaatlar, Tebliğ'de belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ilgili merci tarafından sonuçlandırılır. Ancak, kullanılmış komple tesis ithal izni, devir, satış, ihraç, kiralama ve yatırımcı talebine istinaden yapılan iptaller dışındaki teşvik belgesi iptali işlemlerine ilişkin müracaatlar ile yatırım konusu değişikliği ve yatırımın nakli konusundaki talepler Hazine Müsteşarlığı'nın görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için aranılacak belgeler şunlardır;

1. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı müracaat dilekçesi,
2. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri,
3. Tebliğ'in 1 numaralı ekindeki örneğe uygun olarak hazırlanmış her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı ve kaşeli bir nüsha Yatırım Bilgi Formu,

4. Hazine Müsteşarlığına yapılacak müracaatlarda; 400 TL. tutarındaki meblağın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesabına yatırıldığına dair makbuzun ikinci nüshası, sanayi odalarına yapılacak müracaatlarda; yukarıda belirtilen meblağın 100 TL. tutarındaki kısmının ilgili sanayi odasının hesabına yatırıldığına gösterir makbuz nüshası ile bakiye kısmının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesabına yatırıldığına dair makbuzun ikinci nüshası,
5. Firmanın sermaye yapısı, sermaye miktarı ve faaliyet konuları açısından nihai durumunu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi aslı veya noterden veya sicil merciinden tasdikli örneği,
6. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazının aslı,
7. 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden, sadece ÇED Yönetmeliği eki listelerde yer alan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Orman Bakanlığı’ndan alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.

8.3. TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin, makro ekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik yönden yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait teşvik belgesi, döviz ve kredi kullanım formu ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Hazine Müsteşarlığınca onaylanır.

Sanayi odalarına yapılan müracaatlarla ilgili olarak sanayi odaları, yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen yatırım projeleri için,

- a) Yapılan müracaata istinaden düzenlenen ve sanayi odası yetkililerinin paraf ve imzalarını haiz yatırım projesi değerlendirme formunu,
- b) Sanayi odasınca onaylı üçer nüsha ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerini,
- c) Sanayi odası yetkililerinin parafını haiz üç nüsha teşvik belgesini,
- ç) Yatırımcı adı/unvanı kayıtlı döviz ve kredi kullanım formunu,

Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğüne gönderirler. Hazine Müsteşarlığınca da uygun görülen yatırımlara ilişkin teşvik belgeleri onaylanarak iki nüshası ilgili sanayi odasına gönderilir. Sanayi odasınca teşvik belgesinin aslı yatırımcıya verilir, diğer nüshası muhafaza edilir.

Sanayi odasınınca yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülmeyen yatırım projeleri ile ilgili ihtilaflı durumlarda Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Yatırım bilgi formunda yer alan, teşvik belgesini düzenlemeye mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, müracaat anında yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin varlığı ile muhteviyatı itibarıyla doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Müsteşarlıkça teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi kısmi müeyyideler de uygulanabilir.

8.4. TEŞVİK BELGESİ ALINMADAN ÖNCE YAPILAN YATIRIMLAR

2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (7) numaralı fıkrasında, teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamalarının teşvik belgesi kapsamına alınmayacağı belirtilmiştir. Bu durumda, teşvik belgesi için müracaat yapılmadan önce yapılmış yatırımlar destek unsurlarından faydalandırılmayacaktır. Bu ise uygulamanın eksik yönlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

8.5. TEŞVİK BELGESİNE İLİŞKİN DİĞER İŞLEMLER

2009/1 sayılı Tebliğ'in 24. ve müteakip maddelerinde teşvik belgesine ilişkin çeşitli değişiklik ve revize talepleri olması halinde ne şekilde işlem yapılacağı belirlenmiştir. Bu durumlar aşağıdaki başlıklar altında açıklanmıştır.

8.5.1. İthal ve Yerli Makine Ve Teçhizat Listesi Değişikliği Talepleri

Teşvik belgesi ekinde yer alan ithal ve yerli olarak temin edilecek makine ve teçhizat listelerinde yapılacak değişiklik talepleri, teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edilen merci tarafından sonuçlandırılır. Ancak, kullanılmış komple tesislerin teşvik belgesi kapsamına dahil edilmesine ilişkin müracaatlar Hazine Müsteşarlığına yapılır.

İthal edilecek makine ve teçhizatın fiyat değişiklikleri ile ilgili olarak makine ve teçhizat bazında %30'a kadar olan artış veya azalışlarda doğrudan gümrük idarelerine başvurularak ithalat işlemleri yapılır.

Yerli makine ve teçhizat listesi kapsamında yer alan makine ve teçhizatın her bir makine ve teçhizat bazında %30'a kadar olan artış veya azalışlarda liste tadilatı yapılmaksızın KDV istisnasına ilişkin doğrudan işlem yapılabilir.

İthal ve yerli makine ve teçhizatın fiyatlarında yukarıda belirtilen oranların üzerindeki değişikliklerde teşvik belgesini düzenleyen mercie müracaat edilerek ilgili değişikliklerin onaylatılması gerekir.

8.5.2. Teşvik Belgesinin Revizesi

Teşvik belgesinde kayıtlı olan değerler nihai değerler olmayıp, yatırımın her aşamasında tevsik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda teşvik belgesini düzenleyen merci tarafından değişiklik yapılabilir.

Teşvik belgesinin **sabit yatırım tutarında %50'nin üzerinde artış veya azalışlarda** yatırımcılar, teşvik belgesini düzenleyen mercie müracaat ederek, teşvik belgesinin revizesi talebinde bulunabilirler.

Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen, ancak makine teçhizat listelerinde yer almayan makine ve teçhizatın proje ile uyumlu olanları, talep edilmesi halinde teşvik belgesi kapsamına dahil edilir.

8.5.3. Süre Uzatımı

Teşvik belgesi kapsamı yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülecek sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi halinde, yatırıma başlanılmış olması kaydıyla 2009/1 sayılı Tebliğ'in 5 numaralı ekinde yer alan Yatırım Takip Formu ile birlikte teşvik belgesinin düzenlendiği mercie süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, **teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar** ek süre verilebilir.

Anılan Tebliğ'in 32. maddede belirtilen mücbir sebep veya fevkalade hal durumları nedeniyle yatırımcıların faaliyetlerini durdurmaları veya yürütememeleri halinde, yatırımın verilen ek süre de dahil gerçekleştirilemediğinin tevsik edilmesi durumunda Müsteşarlıkça proje bazında ek süre verilebilir. Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları aşağıda belirtilmiştir.

Yatırımların teşvik belgesine bağlanması ve tamamlama vizesi işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam eden işlemlerle ilgili olarak;

a-) Tabii afetler ve yangın (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı veya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il müdürlükleri, itfaiye müdürlükleri veya ilgili diğer kurumlardan alınacak yazı ve sigorta hasar ekspertiz raporu),

b-) Yatırımcının faaliyetlerinden kaynaklı olmayan diğer nedenlerle kamu idarelerinin aldığı kararlar sonucu yatırımcının faaliyet yapamaz hale gelmesi (ilgili kamu kurumundan alınacak yazı),

c-) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı),

d-) Devletçe konulan yasaklar, savaş ve abluka hali,

e-) Yatırımcının çoğunluk hissesi sahiplerinin ölümü (mahkeme kararı),

f-) Yatırım konusu makine ve teçhizatın, yatırımcının iradesi ve kusuru dışında çalınma vb. sebeplerle elden çıkması (resmi kurumlardan alınacak yazı),

gibi durumlar mücbir sebep ve fevkalade hal durumları olarak değerlendirilir.

8.5.4. Yatırım Konusu Değişikliği

Yatırım konusu değişikliği talepleri için teşvik belgesi müracaatını değerlendiren mercie müracaat edilir. Yatırımcı tarafından yeni yatırıma ilişkin olarak verilecek yatırım bilgi formuna istinaden yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde bölgesel ve sektörel kısıtlamalar da dikkate alınarak, teşvik belgesi üzerinde yatırım konusuna ilişkin gerekli değişiklik yapılabilir. Değişikliğin ilgili sanayi odası tarafından yapılabilmesi için Hazine Müsteşarlığı'nın uygun görüşünün alınması gerekir. Yatırım konusu değişikliğinden önce satın alınmış ancak, yeni yatırım konusu ile ilgili olmayan makine ve teçhizat harcamalarına uygulanan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

8.5.5. Yatırımların Nakli

Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir. Örneğin, 15.06.2010 tarihi itibarıyla işletmeye geçen bir yatırımın 15.06.2015 tarihine kadar bulunduğu bölgede faaliyetine devam etmesi gerekir.

Ancak, Hazine Müsteşarlığı'ndan izin alınması ve **yatırım konusunun taşınılacak bölgede desteklenecek konular arasında yer alması kaydıyla** diğer bölgelere taşınabilir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi daha yüksek bölgelere veya ilgili yatırım konusunun desteklenmediği bölgelere taşınmalarda, fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer bölgelere taşınması serbesttir. Ancak, bu durumda, varsa taşınma tarihinden itibaren bakiye yatırıma katkı tutarı için indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulaması yapılmaz.

Beş yıllık süreyi doldurmuş ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlar için, taşınma öncesinde Müsteşarlığa müracaat edilerek tamamlama vizelerinin yaptırılması gerekir. Bu tür yatırımlara taşınma sonrasında da yer değişikliği izni verilebilir. Ayrıca, genel teşvik sisteminden yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri, yatırım dönemi de dâhil olmak üzere Müsteşarlığa değerlendirilerek proje bazında sonuçlandırılır.

8.5.6. Belge Zayii

Teşvik belgesi, eki ithal veya yerli makine ve teçhizat listesi ile döviz ve kredi kullanım formundan herhangi birinin zayi olması nedeniyle yatırımcı tarafından yeniden tasdikinin talep edilmesi durumunda, bütçeye irat kaydedilmek üzere, tasdiki istenilen her bir belge için Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesabına 300 TL. yatırılır. Söz konusu meblağ hiçbir surette iade edilmez.

8.5.7. Yatırımların Takibi, Kontrolü ve Müeyyide Uygulanması

Hazine Müsteşarlığı, teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların mevzuata uygun şekilde yerine getirilip getirilmediğini denetlemeye, gerekli gördüğü takdirde yatırımın her aşamasında yatırımların ve ilgili odaların verilen görevlere ilişkin olarak yaptıkları işlemlerin takip ve kontrolünü yapmaya, gerekli göreceği tedbirleri almaya, ilgili kuruluşlardan belge ve

bilgi istemeye ve aykırılıkların tespiti halinde kısmen veya tamamen müeyyide uygulamaya yetkilidir.

2009/15199 sayılı Karar ile 2009/1 sayılı Tebliğ'de belirlenen hükümlere aykırı davranan, teşvik belgesindeki kayıt ve koşulları yerine getirmeyen, teşvik belgesi ile diğer belgelerde tahrifat yapan, sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen **ve** kullanan, yanlış ve yanıltıcı bilgi veren, teşvik belgesinde öngörülen sürede yatırımları tamamlamayan veya asgari yatırım tutarlarına uymayan yatırımcıların teşvik belgeleri Hazine Müsteşarlığınca kısmen veya tamamen iptal edilir.

İptal edilen teşvik belgeleri ile ilgili olarak yatırımcıların yararlandıkları destek unsurları, ilgili mevzuatı hükümleri çerçevesinde ilgililerden geri alınır. **Bu kapsamda, örneğin, katma değer vergisi istisnasından yararlanmış ise varılan istisna tutarı vergi ziyaı cezası ve gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir. İndirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmış olması halinde zamanında alınmayan vergi, vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın sadece gecikme faizi ile tahsil edilecektir.** Nitekim, KVK'nın 32/A maddesi hükmü bunu emretmektedir. Bu konuya ilgili bölümde tekrar değinilecektir.

8.5.8. Tamamlama Vizesi

Yatırımcıların, **teşvik belgesinde öngörülen süre veya ek süre bitimini izleyen altı ay içinde** tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini düzenleyen mercie veya Hazine Müsteşarlığı'na başvurmaları zorunludur. Bu süre içerisinde müracaat edilmemesi halinde Müsteşarlık re'sen tamamlama vizesi işlemlerini başlatabilir.

Müsteşarlıkça uygun görülmesi hâlinde, yatırımların tamamlama vizesi işlemleri için yatırımın bulunduğu il valiliği, odalar veya bankalar görevlendirilebilir.

Ekspertiz işlemlerinin Müsteşarlıkça yapılacak olması halinde, yatırım mahallinde ekspertiz yapmak üzere Müsteşarlıktan en az 2 veya en çok 3 eksper görevlendirilir. Müsteşarlık tarafından valilik, oda veya bankanın görevlendirilmesi halinde; tamamlama ekspertizi ve vize işlemleri, görevlendirilen mercinin kadrolu elemanlarından oluşan 2 eksper ile yatırımcı tarafından tayin edilecek yeminli mali müşavirin yapacakları inceleme sonucunda müştereken düzenlenecek 2009/1 sayılı Tebliğ'in 6 numaralı ekinde yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporuna istinaden ilgili mercie de yapılabilir.

Görevlendirilen mercie yapılan ekspertiz işlemleri sonucunda yatırımın gerçekleşme değerleri ile birlikte tamamlama vizesi şerhi, ilgili merci tarafından doğrudan teşvik belgeleri üzerine derc edilerek sonucundan Müsteşarlığa bilgi verilir. Tamamlama vizesi işlemi ile ilgili olarak, ekspertiz işlemine esas olan rapor, teşvik belgesinin onaylı fotokopisi, ithal ve yerli makine ve teçhizat liste asılları, gerçekleşen değerler üzerinden hazırlanmış ilgili merci tarafından onaylı yeni listeler ve döviz ve kredi kullanım formunun aslı bir ay içerisinde nihai onay için Müsteşarlığa gönderilir. Müsteşarlıkça uygun görülen tamamlama vizesi işlemleri ile ilgili olarak yatırımcıya ve ekspertiz işlemini yapan mercie bilgi verilir.

Fon veya bütçe kaynaklı kredi veya faiz desteği ihtiva eden teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri, ekspertiz raporunun ilgili merci tarafından Müsteşarlığa gönderilmesini müteakip Müsteşarlıkça yapılır.

Ekspertiz işlemleri için görevlendirilecek eksperlerin her birine ödenecek ekspertiz ücreti yetmişbeş Türk Lirasıdır. Bu görevlendirmelerde ekspertiz ücreti, yol ve konaklama giderleri yatırımcı tarafından karşılanır. Yatırımcılardan başka hiçbir ad altında ücret talep edilemez.

Kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilen yatırımların tamamlama vizesi işlemleri ekspertiz yapılmaksızın doğrudan ilgili kuruluş tarafından verilecek bilgi ve belgelere istinaden Müsteşarlıkça yapılır.

Uçak, helikopter, vinç hizmetleri, hazır harç ve beton yatırımları ile asfalt üretimine yönelik yatırımların tamamlama vizesi işlemleri, 2009/1 sayılı Tebliğ'in 7 numaralı ekinde yer alan bilgi ve belgeler ile **yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporlarına** istinaden doğrudan teşvik belgesini düzenleyen mercice yapılır.

Tabii afet ve/veya yangın nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin aranan belgelerin ibraz edilememesi durumunda tamamlama vizesine ilişkin talepler;

a-) Teşvik belgesi kapsamında ithali yapılan makine ve teçhizata ilişkin ilgili gümrük idaresinden temin edilecek gümrük giriş beyannamelerinin onaylı örneklerinin,

b-) Alımı gerçekleştirilen yerli makine ve teçhizata ait satıcı firmalardan temin edilecek fatura nüshalarının,

c-) Varsa diğer yatırım harcamalarına ait ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek belgelerin,

d-) Arsa bedeli için ilgili tapu dairesinden temin edilecek tapu örneğinin,

e-) Bina-inşaat harcamaları için ilgili belediyeden temin edilecek yapı ruhsatı ve/veya yapı kullanım izin belgesi örneğinin,

f-) Tabii afet ve/veya yangın durumunu tevsik eden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı veya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il müdürlükleri veya itfaiye müdürlükleri veya ilgili diğer kurumlardan alınacak rapor ile varsa sigorta poliçesi örneği ile sigorta hasar ekspertiz raporu ve ilgili sigorta şirketinin hasarı karşılayıp karşılamadığına ilişkin yazının

Hazine Müsteşarlığına ibraz edilmesini müteakip sonuçlandırılabilir.

8.5.9. Eski Teşvik Belgeleri İçin Uygulanacak Hükümler

Daha önceki yıl Bakanlar Kurulu Kararlarına göre teşvik belgesine bağlanan yatırımlarla ilgili uygulamalara, teşvik belgesinin istinat ettiği karar ile diğer ilgili kararlarda belirtilen hükümler çerçevesinde devam olunur.

Daha önceki yıl kararlarına istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında devam etmekte olan yatırımların, **2009/15199 sayılı Karar'da öngörülen ilgili yatırım konusuna ait asgarî kapasiteleri ve bakiye kısımlarının asgarî yatırım tutarını sağlaması hâlinde, yatırımların bakiye kısımları için 2009/15199 sayılı Karara istinaden yeni teşvik belgesi düzenlenebilir. Yatırımcının talebine istinaden mevcut teşvik belgesinin istinat ettiği**

Karar hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen yatırımlar için tamamlama vizesi yapılabilir veya düzenlenecek yeni teşvik belgesi kapsamında devir işlemi yapılabilir.

Daha önceki yıl kararlarına göre düzenlenen teşvik belgesi kapsamı yatırımın finansal kiralama işlemi ile gerçekleştirilmesinin talep edilmesi halinde, finansal kiralama şirketinin müracaat tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Halen geçerli teşvik belgesi kapsamına, 2009/15199 sayılı Karar'ın 4 numaralı ekinde yer alan "Genel Teşvik Sisteminden Teşvik Edilmeyecek Yatırım Konuları" için makine ve teçhizat ilave edilemez. Ayrıca, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamındaki yeni makine ve teçhizatların kullanılmış olarak ithaline izin verilmeyeceği gibi iplik ve dokuma konusunda düzenlenmiş teşvik belgelerine de sadece modernizasyona yönelik makine ve teçhizat ilave edilebilir. Bölgesel desteklerden yararlanamayacak yatırım konularındaki teşvik belgeleri kapsamında devam etmekte olan yatırımlar için ilave kapasite artışına izin verilmez.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlar için düzenlenmiş teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri teşvik belgesini düzenleyen mercie verilecek bilgi ve belgelere istinaden doğrudan ilgili mercice yapılır.

2009/1 sayılı Tebliğ'in 30. maddesinin yedinci fıkrası ("Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımını tamamlamış ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın teminini müteakip beş yıl geçtikten sonra satışının yapılmış olması hâlinde, işletmenin asgarî beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Müsteşarlıkça herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir." hükmü), bu **Kararın** yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlüğe giren kararlara göre düzenlenmiş teşvik belgelerine de uygulanır. Bu hüküm, bu tür satışlar nedeniyle kısmen veya tamamen iptal edilmiş ancak ilgili kurumlarca müeyyide uygulanmamış veya müeyyide uygulanmasına rağmen henüz tahsil edilmemiş teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlar için de geçerlidir.

9. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN YATIRIMA BAŞLAMA TARİHİNİN BELİRLENMESİ

Yatırıma başlama tarihine göre uygulanacak destek unsurları farklılık arz edebilecektir. Örneğin, I. ve II. bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31.12.2010 tarihinden önce yatırıma başlanması gerekir. Ya da 31.12.2010 tarihine kadar başlanılan yatırımlardan elde edilen kazançlara daha fazla katkı tutarı daha yüksek oranda vergi indirimi yapılmak suretiyle gerçekleştirilmektedir. Bu açıdan yatırıma başlama tarihinin belirlenmesi önem art etmektedir.

2009/1 sayılı Tebliğ'in 11. maddesinde yatırıma başlama tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Teşvik belgesinde öngörülen yatırıma başlama tarihi teşvik belgesi için Müsteşarlığa veya sanayi odasına müracaat tarihi olup, yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için, arazi-arsa alımı, altyapının hazırlanması, inşaata başlama, makine ve teçhizat temini gibi harcamalardan bir veya birkaçının gerçekleştirilmesi şarttır. Ancak, harcama tutarının; bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar için teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırımın en az %10'u, büyük ölçekli yatırımlar için ise en az 5.000.000 TL. olması halinde yatırıma başlanılmış sayılır.

Hazine Müsteşarlığı gerekli görülen hallerde yatırıma başlamaya ilişkin faaliyetlerin fiziki gerçekleştirmelerini tespit amacıyla bizzat veya 2009/15199 sayılı Karar'ın 17. maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar (ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, ticaret odaları, deniz ticaret odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği) aracılığı ile yatırım mahallinde incelemeler de yapabilir.

Yatırım projesine ilişkin fizibilite yapmak ve şirket kurmak yatırıma başlama sayılmaz.

10. DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI BAKIMINDAN İŞLETMEYE GEÇİŞ TARİHİNİN BELİRLENMESİ

2009/1 sayılı Tebliğ'in 12. maddesinde işletmeye geçiş tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre;

İşletmeye geçiş tarihi;

1. Komple yeni yatırımlarda;

a-) İmalat sanayi, madencilik, seracılık ve soğuk hava deposu yatırımlarında ilgili merciilerden onaylı kapasite raporunun,

b-) Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında denize elverişlilik belgesinin veya klas sertifikasının,

c-) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden faaliyette bulunulduğuna dair onay yazısının,

d-) Demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğünden uygun görüş yazısının,

e-) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımlarında ilgili yerel yönetimin onayının ve ısının başka bir yatırımcıya ait jeotermal kaynak veya santrallerden temin edilmesi halinde asgari 10 yıllık temin sözleşmesinin,

f-) Diğer hizmetler sektörü yatırımlarından turizm, eğitim, hastane, huzurevi, öğrenci yurdu gibi yatırımlarda ilgili bakanlıklardan işletme belgesi, uygunluk belgesi, izin belgesi, ruhsat veya lisansın

alınmasını müteakip teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarihtir.

2. Diğer yatırım cinslerinde ise teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarihtir. Bu durumda da yatırım konusuna bağlı olarak yukarıdaki belgelerin ibrazı şarttır.

11. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA YAPILACAK YATIRIM TÜRLERİ

2009/1 sayılı Tebliğ'de teşvik belgesi kapsamında yapılacak 5 çeşit yatırımların türünden (cinsinden) bahsedilmiş ve bu türlerin tanımı anılan tebliğin 4 numaralı ekinde yapılmıştır. Bunlar aşağıdaki gibidir.

11.1. KOMPLE YENİ YATIRIM

Mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa, bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımlardır. Ayrıca, mevcut tesislerde makine ve teçhizat ilavesi nedeniyle kapasite artışının %100'ü geçmesi halinde bu yatırımlar yeni yatırım sayılır.

11.2. TEVSI

Mevcut bir yatırıma ilave üretim hattı veya makine ve teçhizat ilave yapılması suretiyle üretim miktarının artırılması veya yeni bir yatırım hüviyeti taşımayan, mevcut üretim hattında yer alan makine ve teçhizatların bir bölümünün kapasite açısından ve işlevsel olarak üretim akışındaki diğer makine ve teçhizatlarla uyum içinde olmadığı durumlarda makine ve teçhizatların değiştirilmesi veya yenilerinin ilave edilmesi ve genişleme yapıldıktan sonra mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden, aynı işletmede aynı mal ve hizmetin kapasitesini en fazla %100'e kadar artırmaya yönelik yatırımlardır.

11.3. MODERNİZASYON

Mevcut tesislerin üretim hatlarında, gelişen teknoloji sonucunda teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizatlara teknolojiye uygun parçaların eklenmesi veya mevcut bir aksamın gelişmiş bir modeli ile veya makine teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış yatırım harcamalarının tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımlardır.

11.4. ÜRÜN ÇEŞİTLENDİRMESİ

Mevcut tesis ile altyapı müşterekliği olan, aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla farklı bir nihai ürün elde edilmesine yönelik yatırımlardır.

11.5. ENTEGRASYON

Mal ve hizmet üreten tesislerin mevcut üretim hatlarında elde edilen nihai ürüne bütünlüğü nitelikte ara malı verecek ve/veya üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde, mevcut tesise ileri ve/veya geriye doğru entegre olan, yatırımın konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaideten aynı il sınırları içinde veya aynı yerde ve aynı tesis bünyesinde olan yatırımlardır.

Hayvancılık yatırımları;

a-) Süt inekçiliği yatırımlarında; süt ineği yetiştiriciliği (küçükbaş dahil) ve süt mamulleri üretimi başlangıç olmak kaydıyla, yem ünitesi ve/veya soğuk hava deposu ile entegre,

b-) Besicilik yatırımlarında; büyükbaş besicilik (küçükbaş dahil) ve kesimhane başlangıç olmak kaydıyla, soğuk hava deposu ve/veya yem ünitesi ve/veya et mamülleri üretimi ile entegre,

c-) Damızlık büyükbaş, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile damızlık tavuk ve hindi yetiştiriciliği yatırımları proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği veya yem üretimi) ile birlikte,

d-) Et yönlü kanatlı yetiştiriciliğinde; hindi veya et yönlü tavuk yetiştiriciliği ve kesimhane başlangıç olmak kaydıyla, ileri işleme veya soğuk hava deposu veya yem tesisi ile entegre,

e-) Yumurta yönlü kanatlı yetiştiriciliğinde; yumurta tavuğu yetiştiriciliği, yem veya soğuk hava deposu veya yumurta tasnif ve paketleme ile entegre

olması halinde entegre hayvancılık yatırımı olarak değerlendirilir.

12. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ ARACILIĞIYLA YAPILACAK YATIRIMLARDA DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımlarda da DESTEK UNSURLARININ uygulanması mümkündür. 2009/15199 sayılı Karar'ın bölgeleri ve destek unsurlarını belirleyen 3. maddesinin (6) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği, yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümünün kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 2009/15199 sayılı Karar'ın sabit yatırım tutarları ve asgari kapasitelerin belirlendiği 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgarî 200.000 TL. olması gerektiği belirtilmiştir.

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımların destek unsurlarından yararlanma şekline ilişkin ayrıntılı açıklamalar ise 2009/1 sayılı Tebliğ'in 29. maddesinde yapılmıştır. Anılan maddede yapılan açıklamalar aşağıdaki gibidir.

1-) Teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkündür.

2-) Finansal kiralama şirketi, finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatlar için, teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapması ve sözleşme kapsamı yatırım mallarını sözleşme yaptığı yatırımcıya kiralaması durumunda gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilir.

3-) Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ve teşvik belgesini düzenleyen mercice onaylanan finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

4-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri; finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 2009/1

sayılı Tebliğ'in 30. madde hükümleri çerçevesinde Gelir Vergisi Kanunu ve Finansal Kiralama Kanunu'nun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

5-) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın yatırımcıya teslim tarihinden itibaren 5 yıllık süre dolmadan devredilmesi durumunda her türlü yükümlülük finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizat içeren teşvik belgeleri kapsamında yararlanılan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde finansal kiralama şirketinden tahsil olunur. Ancak, makine ve teçhizatın beş yıllık süreyi doldurması halinde teslim tarihinden sonraki işlemlerde 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile Gelir Vergisi Kanunu'nun ilgili hükümleri saklı kalmak üzere yatırımcı sorumludur.

6-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırım için kullanılmasının talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatına istinaden, teşvik belgeli bir yatırımcıya yapılacak sözleşmeye istinaden devredilebilir. Bu durumda devreden yatırımcının yatırım bütünlüğünün bozulması halinde söz konusu makine ve teçhizatın diğer yollardan temin edilecek şekilde tekrar ilave edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda fazladan kullanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

7-) Finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilecek yatırımlarda, kiralamaya konu makine ve teçhizatın yatırımcıya teslim edilerek beş yıllık sürenin dolması kaydıyla, yatırımcıya ait teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptali, finansal kiralama şirketine müeyyide uygulamayı gerektirmez. 5 yıllık sürenin dolmaması halinde, yatırımcının yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasında 474 sayılı ve 3065 sayılı Kanunlar ile Gelir Vergisi Kanunu'nun ilgili hükümleri dikkate alınır.

8-) Sözleşmede devir yetkisinin tanınması halinde de finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat, yatırımcının uygun görüşü olmadan başka bir finansal kiralama şirketine devredilemez.

9-) Yatırımcının teşvik belgesi kapsamında bulunan kullanılmış makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine izin verilebilir.

10-) Finansal Kiralama Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç 3 ay içerisinde kiralayan veya kiracı tarafından ilgili mercie bildirimde bulunulması halinde, sözleşmenin feshi halinde 6. fıkra hükümleri çerçevesinde devir yapılabilir.

11-) Belirtilmeyen hususlarla ilgili olarak Finansal Kiralama Kanunu hükümleri dikkate alınarak Hazine Müsteşarlığının görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

13. YATIRIMIN DEVİR, SATIŞ, İHRAÇ VE KİRALAMA İŞLEMLERİ

2009/1 sayılı Tebliğ'in 30. maddesinde, devir, satış, ihraç ve kiralama işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar belirlenmiştir. Teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanmasında uygulanacak kurallar özetle aşağıdaki gibidir¹²

İşlem	Düzenleme
Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanması	Yatırım mallarının teminini izleyen <u>beş yılı doldurmuş olması</u> hâlinde serbest.
Yatırım tamamlamış ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın satışı	Temininden sonra beş yıl geçtikten sonra satışın yapılması hâlinde, işletmenin asgarî beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Müsteşarlıkça herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir.
Tamamlama vizesi yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte; - Teşvik belgeli bir başka yatırım için devri - Teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı - İhracı - Kiralanması	Müsteşarlığın iznine tabidir.
Tamamlama vizesi yapılmamış veya tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın satışı	Satış izni verilebilmesi için yatırımın bütünlüğünün bozulmaması gerekir. Satış izni verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler tahsil edilmez. Yatırımcının teşvik belgesinin satış iznini müteakip diğer nedenlerle iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler de ilgili mevzuatı çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.
Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satışı	Satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil edilir.
Teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması	Müsteşarlığın iznine tabidir.
Teşvik belgesi kapsamında yer alan yatırımlardan tamamlama vizesi ve	İcra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde,

¹² 30.07.2009 - 2009/057 sayılı pwc vergi bülteni, Kaynak: <http://www.vergiportali.com/Content.aspx?Type=BulletinD&Id=2502>

belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olan firmaların cebrî icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi	teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler 6183 kapsamında tahsil edilir.
Yatırımcının tasfiyeye girmesi	Yatırımcının, ilgili tasfiye kurulunun veya organının talebi üzerine bir önceki satırda açıklanan şekilde işlem yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

DESTEK UNSURLARI

1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ

Getirilen yeni teşvik sisteminde, herhangi bir bölge sınırlaması olmaksızın uygulanabilecek destek unsurlarından biri olarak gümrük vergisi muafiyeti öngörülmüştür. Öteden beri uygulanmakta olan bu destek, 2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesi ile belirlenen yeni usul ve esaslara göre uygulanmaya devam edecektir. Söz konusu maddede, teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, asgarî sabit yatırım tutarının üzerindeki tüm yatırımların, bölgesel ayırım yapılmaksızın gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, Ar-Ge ve çevre yatırımları, gümrük vergisi muafiyetinden yararlanacaktır.

Bu uygulamanın ayrıntıları, anılan Karar, 2009/1 sayılı Tebliğ ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, aşağıda anlatılmıştır.

1.1. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER

Yukarıda da açıklandığı üzere, gümrük vergisi muafiyeti herhangi bir bölge ayırımı olmaksızın ülkemiz sınırları içerisinde yapılacak bütün teşvik belgeli yatırımlara (aşağıda belirtilenler hariç) uygulanacaktır.

1.2. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2009/15199 sayılı Karar'a ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki tüm yatırımlar gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabilecektir. 2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamayacak yatırımlar şunlardır.

Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünler ve hazır hayvan yemleri imalatı (pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yemler, balık yemi ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem üretimi hariç)

2. Bisküvi,

3. Yufka ve kadayıf,

4. Makarna, irmik, şehriye, kuskus vb ürünler,

5. Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),

6. Küp şeker,

7. Bitkisel üretim (seracılık, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),

8. Bölgesel yatırımlar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,

İmalat ve Madencilik Yatırımları

1- 1/8/1996 tarihli ve 22714 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Kömür Çelik Topluluğu Arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu Kuran Andlaşmanın Yetki Alanına Giren Ürünlerin Ticareti ile İlgili Anlaşma” Eki ürün listesinde yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar,

2- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,

3- Kamu kurum ve kuruluşları ile yapılanlar da dahil olmak üzere rödovanslı madencilik yatırımları (Rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Rödovans, maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine ürettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağdır.¹³ Rödovans sözleşmesinde ruhsat sahibi olan madenci işletme iznini devretmekte ve bunun karşılığında rödovans bedeli denen pay almaktadır. Rödovans sözleşmelerine, Borçlar Yasası’ndaki hasılat kirasına ait hükümler uygulamaktadırlar. Rödovans sözleşmesinin Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bir ay içinde bildirilerek uygun görüş alınması zorunludur.¹⁴),

4- Kütlü pamuk işleme yatırımları,

5- Sentetik elyaf ve sentetik iplik üretimine yönelik komple yeni, tevsi ve entegrasyon cinsindeki yatırımlar,

6- İplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında modernizasyon yatırımları haricindeki yatırımlar.

Hizmetler Sektörü

1- Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dersaneler vb.) yatırımlar,

2- Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları,

3- Oteller, tatil köyleri, apart oteller, dağ (yayla) evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,

4- Ulusal çapta yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon ve radyo yayıncılığı dışındaki basın ve yayın yatırımları,

5- Kayıt amaçlı stüdyo yatırımları

¹³ Bkz. <http://www.taskomuru.gov.tr/index.php?entityType=HTML&id=175>

¹⁴ Bkz. M. Topaloğlu, “Rödovans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249. http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf

- 6- Konut üretimi ve müteahhitlik hizmetleri yatırımları,
- 7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),
- 8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dahil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,
- 9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,
- 10- Petrol ürünleri (LPG dahil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları
- 11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları,
- 12- Lokantalar,
- 13- Yat ithali yatırımları,
- 14- Taşıt kiralama yatırımları,
- 15- Çamaşırhane ve halı yıkama yatırımları,
- 16- Sınai üretim tesisleri ile altyapı yatırımlarının otomasyonu dışında yapılacak diğer otomasyon yatırımları,
- 17- Yazılım ve ar-ge faaliyetleri hariç olmak üzere gayri menkul kiralama ve iş faaliyetleri,
- 18- Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere mali aracı kuruluşların yatırımları,
- 19- Gösteri merkezi yatırımları,
- 20- Kapalı alanı 500 m2'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları.

1.3. GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için 2009/15199 sayılı Karar'ın 4. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, Yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının I. ve II. bölgelerde 1.000.000 TL., III. ve IV. bölgelerde ise 500.000 TL. tutarında olması gerekir.

Bu aşamada bölgesel ayrımın gümrük vergisi muafiyeti uygulamasında da karşımıza çıktığı görülmektedir. Bölgeler itibariyle illerin gösterildiği listeye kitabımızın I. Bölüm, "1. TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL AYRIMI" başlığı altında yer verilmiştir.

1.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi gümrük vergisi muafiyetinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

1.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

Gümrük vergisi muafiyetine ilişkin usul ve esaslar, 2009/1 sayılı Tebliğ’in 14. maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre;

Teşvik belgesi kapsamındaki yatırım malları ile otomobil ve hafif ticari araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla CKD aksam ve parçalarının ithali, gemi ve 50 metrenin üzerindeki yat inşa yatırımları ile ilgili tekne kabuğu ithali, yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken Gümrük Vergisi’nden¹⁵ muafıdır.

Bu belirtilenler dışında, ham madde, ara malı ve işletme malzemesi ithal edilemez. Ayrıca, binek aracı, inşaat malzemeleri, porselenden ve seramikten mamul sofrta ve mutfak eşyası teşvik belgesi kapsamına alınmaz.

Makine ve teçhizat bedelinin %5’ini geçmemek kaydıyla yedek parçaların, otobüs, çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç), treyler (frigorifik olanlar hariç), mobilya, yat, motorbot, kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç), transmikser, beton santrali, forklift ve beton pompası ithal edilmesi halinde yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı’nda öngörülen oranlarda Gümrük Vergisi tahsil edilir.

Yatırım süresi içerisinde Kambiyo Mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden herhangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış ve bedeli kısmen veya tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine ve teçhizatın ithaline, yatırım süresi bitiş tarihini izleyen 4 ay içerisinde olmak kaydıyla, doğrudan gümrük idareleri tarafından izin verilir.

Teşvik belgesi almak üzere müracaat edilmiş, ancak teşvik belgesine bağlanmamış yatırımlara ilişkin makine ve teçhizatın ithaline, Müsteşarlığın görüşüne istinaden Gümrük Müsteşarlığınca gümrük vergisi ile Katma Değer vergisinin toplam tutarı kadar teminatın alınması suretiyle müsaade edilebilir. Teminatla ithalatta, bir defada verilecek teminat süresi azami altı aydır. Teminat süresi içinde kesin ithalat için gerekli işlemler tamamlanmamış ise, süre uzatımı için Gümrük Müsteşarlığına müracaat edilir. Teminatın başlangıç tarihi, eşyanın serbest dolaşıma giriş tarihidir. Yatırımcının, teminatın çözümü için teminat süresi içinde teşvik belgesi ve eki ithal makine ve teçhizat listesi ile birlikte Gümrük Müsteşarlığına müracaat etmesi gerekir. Aksi takdirde, teminat irat kaydedilir.

Teşvik belgesinin yatırım süresi içerisinde;

a-) Evsafa uygun çıkmaması nedeniyle yerine yenisi getirilmek kaydıyla, eşyanın serbest dolaşıma girişini müteakip garanti süresi içinde yurt dışı edilecek makine ve teçhizatın,

¹⁵ Yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken Gümrük Vergisi tutarlarına, <http://www.dtm.gov.tr/dtmweb/index.cfm?action=detay& yayinID=1902&icerikID=2043&dil=TR> kaynağından ulaşılabilir.

b-) Herhangi bir şekilde tamir ve bakım veya diğer nedenlerle yurt dışına gönderilecek makine ve teçhizatın

mahrece iade işlemleri için doğrudan gümrük idaresine müracaat edilir. Bu yöndeki talepler ilgili gümrük idaresince, gümrük mevzuatı çerçevesinde sonuçlandırılır. Mahrece iade işlemine konu yatırım mallarının yurt dışı edilmesinden itibaren bir yıl içinde aynısı veya yenisinin yurda giriş işlemleri, Müsteşarlığın herhangi bir iznine tabi olmaksızın gümrük vergisi ile katma değer vergisi istisnasından yararlandırılmak suretiyle doğrudan gümrük idarelerince sonuçlandırılır.

Teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın ithaline ilişkin işlemler, Gümrük Mevzuatı çerçevesinde ilgili gümrük idaresince yerine getirilir. **Uygulamaya ilişkin usuller, Müsteşarlık ve Gümrük Müsteşarlığınca müştereken tespit edilir.** Bu Tebliğin uygulamasından doğacak ihtilaflar Gümrük Müsteşarlığınca Müsteşarlığa iletilir ve Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

1.5.1. Kullanılmış Makine ve Teçhizat İthalinde Gümrük Vergisi Muafiyeti

2009/1 sayılı Tebliğ'in 15. maddesinde, kullanılmış makine ve teçhizat ithalinde gümrük vergisi uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasında, bölgesel ve sektörel kısıtlamalar dikkate alınarak bazı yatırım mallarının gümrük vergisi uygulanmadan ithal edilebileceği belirtilmiştir. Bu nedenle, 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde¹⁶ yer alan bölgesel ve sektörel sınırlamalar bu noktada yeniden kendisini göstermektedir.

Bölgesel ve sektörel kısıtlamalar gözönüne alınarak, ithaline izin verilecek kullanılmış makine ve teçhizatlar şunlardır.

a-) İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan “Eski, Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Maddelere İlişkin Tebliğ” hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç).

Eski, Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Maddelere İlişkin Tebliğ¹⁷ (İthalat:2009/9) hükmüne göre, aşağıda gümrük tarife istatistik pozisyonları (G.T.İ.P) ve tanımları belirtilen eşyalar eski, kullanılmış veya yenileştirilmiş olarak 10 yaşına kadar (10 yaş dahil) Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan İthalat Rejimi Kararı'nın 7. maddesi çerçevesinde izin alınmaksızın ithal edilebilir.

G.T.İ.P.	Eşyanın Tanımı
8207.13.00.00.00	İş gören kısımları sermetlerden olanlar
8207.19	Diğerleri (aksam ve parçalar dahil)
84.05	Gaz veya su gazı jeneratörleri (artıcıları ile birlikte olsun olmasın); su ile işleyen asetilen jeneratörleri ve benzeri gaz jeneratörleri (artıcıları ile birlikte olsun olmasın) (8405.90.00.00.00 hariç)
84.06	Buhar türbinleri (8406.90 hariç)
84.10	Su türbinleri, su çarkları ve bunlar için regülatörler (8410.90 hariç)

¹⁶ Bu listeye, kitabımızın, I. Bölüm, “7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR VE YATIRIM KONULARI” başlığı altında yer verilmiştir.

¹⁷ 31.12.2008 tarih ve 27097 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.01.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

84.11	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri (8411.91; 8411.99 hariç)
8414.40	Tekerlekli şasiler üzerine monte edilmiş çekilebilen hava kompresörleri
8414.59	Yalnız ağırlığı 50 Kg'dan yukarı olan diğer fanlar
8414.80	Diğerleri (8414.80.11.10.00; 8414.80.19.10.00 8414.80.22.10.00; 8414.80.28.10.00; 8414.80.51.10.00; 8414.80.59.10.00; 8414.80.73.10.00; 8414.80.75.10.00; 8414.80.78.10.00; 8414.80.80.10.00; 8414.80.80.20.00; 8414.80.80.30.00; 8414.80.80.90.11; 8414.80.80.90.19 hariç)
84.16	Akaryakıt, tozlaştırılmış katı yakıt veya gaz yakıtlı ocak brülörleri; mekanik kömür taşıyıcılar (bunların mekanik ızgaraları, mekanik kül boşaltıcıları ve benzeri cihazları dahil) (8416.90 hariç)
84.17	Sanayi veya laboratuvarlara mahsus elektrikli olmayan fırınlar ve ocaklar (çöp yakma fırınları dahil) (8417.80.30.00.00; 8417.90.00.00.00 hariç)
84.18	Yalnız gıda maddelerini taşımaya mahsus frigorifik kamyon ve treyler kasalarına takılmaya elverişli hidrolik, benzin, dizel ve elektrik motorları ile veya bunlardan ikisi ile müteharrik, soğutmalı ve soğutma ısıtma vasfında termostatik kontrollü veya tamamı bir gövde içinde olan soğutucu üniteler
8418.69.00.91.00	Komple soğutma tesisleri
84.19	Isı değişikliği yoluyla (özellikle ısıtma, pişirme, kavurma, damıtma, rektifiye etme, steril hale koyma, pastörize etme, etüvleme, kurutma, buharlaştırma, kondanse etme veya soğutma gibi) maddelerinin işlenmesi için makinalar ve tesis veya laboratuvar cihazları (ısıtması elektrikle olsun olmasın) (85.14 pozisyonundaki ocaklar, fırınlar ve diğer cihazlar hariç) (ev işlerinde kullanılmaya mahsus makina ve cihazlar hariç); elektrikli olmayan şofbenler ve diğer su ısıtıcıları (8419.11.00.00.00; 8419.19; 8419.39.10.00.00; 8419.81; 8419.89.10.00.00; 8419.90 hariç)
8420.10	Kalenderler ve diğer hadde makinaları
8421.11.00.00.00	Krema ayırıcılar (ekremözler)
8421.19.20.90.00	Diğerleri
8421.21.00.00.00	Suyun filtre edilmesine veya artırılmasına mahsus olanlar
8421.22.00.00.00	İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesine veya artırılmasına mahsus olanlar
8421.39	Diğerleri (8421.39.20.10.00; 8421.39.40.10.00; 8421.39.60.10.00; 8421.39.90.10.00 hariç)
8422.19.00.00.00	Diğerleri
8422.20.00.00.00	Şişeleri veya diğer kapları temizlemeye veya kurutmaya mahsus makinalar
8422.30.00.00.00	Şişeleri, kutuları, çuvaları veya diğer kapları doldurmaya, kapamaya, mühürlemeye veya etiketlemeye mahsus makinalar; şişeleri, kavanozları, tüpleri ve benzeri kapları kapsüllemeye mahsus makinalar; içecekleri gazlandırmaya mahsus makinalar
8422.40.00.00.00	Diğer paketleme veya ambalajlama makinaları (ısı ile büzerek ambalajlamaya mahsus makinalar dahil)
8423.20	Taşıyıcı bantlar üzerindeki maddeyi tartmaya mahsus basküller
8423.30	Sabit ağırlıkları tartan basküller ve maddeyi belirli bir ağırlığa göre tartarak çuval ve diğer kaplara doldurmaya mahsus baskül ve teraziler
8423.81.10.00.00	Maddelerin önceden tesbit edilen bir ağırlığa göre ağırlık kontrolünü otomatik olarak yapan kontrol aletleri (ağırlıklara göre tasnif edenler dahil)
8423.81.30.00.00	Önceden paketlenmiş maddeleri tartmaya ve etiketlemeye mahsus alet ve cihazlar
8423.82	Tartma kapasitesi 30 Kg.ı geçen fakat 5000 Kg.ı geçmeyenler
8423.89	Diğerleri
8424.30	Buhar veya kum püskürtme makinaları ve benzeri makinalar
8425.31	Elektrik motorlu olanlar
8425.39	Diğerleri
84.26	Gemi vinçleri ("derricks"); vinçler ("cranes") (taşıyıcı halatlı vinçler dahil); hareketli kaldırma çerçeveleri, şasisi "straddle" tipi olan ayak mesafeleri ayarlanabilen lastik tekerlekli taşıyıcılar ve vinçli yük arabaları
84.28	Kaldırma, elleçleme, yükleme veya boşaltma işlerine mahsus diğer makina ve cihazlar (asansörler, yürüyen merdivenler, konveyörler, teleferikler gibi) (8428.90.71.00.00; 8428.90.95.10.00; 8428.90.95.90.11 hariç)
8429.11	Paletli olanlar
8429.19	Diğerleri
8429.20	Greyderler ve toprağın tesviyesine mahsus makinalar
8429.30.00.00.00	Skreyperler

8429.40	Sıkıştırma işini tokmaklamak suretiyle yapan makinalar ve yol silindirleri
84.30	Toprağın, minerallerin veya cevherlerin taşınması, yayılması, tesviyesi, sıyırılması, kazılması, sıkıştırılması, bastırılıp sıkıştırılması, çıkarılması veya delinmesine mahsus diğer makina ve cihazlar; kazık varyosları ve kazık sökme makinaları; kar küreyicileri ve püskürtücüleri (8430.41.00.00.00 ve 8430.49.00.00.00 hariç)
8433.53.30.00.12	Pancar hasat makinaları
8433.53.90.00.11	Yer fıstığı sökme makinaları
8433.53.90.00.12	Yer fıstığı hasat makinaları
8433.60	Yumurtaları, meyvaları ve diğer tarım ürünlerini ağırlık ve büyüklüklerine göre ayırmaya ve temizlemeye mahsus makina ve cihazlar
84.35	Şarap, elma şarabı, meyva suları veya benzeri içeceklerin imaline mahsus presler, fulvarlar ve benzeri makina ve cihazlar (8435.90.00.00.00 hariç)
84.36	Tarla ve bahçe tarımına, ormancılığa, kümes hayvancılığına veya arıcılığa mahsus diğer makina ve cihazlar (mekanik veya termik tertibatlı çimlendirmeye mahsus olanlar dahil); kümes hayvancılığına mahsus civciv çıkartma ve büyütme makina ve cihazları (8436.91.00.00.00; 8436.99 hariç)
84.37	Tohumların, hububatın, kuru baklagillerin temizlenmesine, tasnif edilmesine veya ayıklanmasına mahsus makina ve cihazlar; kuru baklagillerin veya hububatın öğütülmesine veya işlenmesine mahsus makina ve cihazlar (çiftlik tipi makina ve cihazlar hariç) (8437.90 hariç)
84.38	Bu bölümün diğer pozisyonlarında yer almayan veya belirtilmeyen yiyecek ve içeceklerin sınai amaçlarla hazırlanması veya imaline mahsus makina ve cihazlar (hayvansal, bitkisel sabit katı veya sıvı yağların çıkarılmasına veya hazırlanmasına mahsus olanlar hariç) (8438.90 hariç)
84.39	Lifli selülozik maddelerden kağıt hamuru imaline veya kağıt veya karton imaline veya finisajına mahsus makina ve cihazlar (8439.91,99 hariç)
84.40	Cilt makinaları ve kitap formlarını dikmeye mahsus makinalar (münferit yaprakları dikmeye mahsus makinalar dahil) (8440.90.00.00.00 hariç)
84.41	Kağıt hamuru, kağıt veya kartonun işlenmesine mahsus diğer makina ve cihazlar (her cins kesme makina ve cihazları dahil) (8441.10.10.00.00; 8441.10.20.00.00; 8441.90 hariç)
84.42	Levhaları, silindirleri ve diğer tabedici unsurları hazırlamaya ve yapmaya mahsus makinalar, cihazlar ve teçhizat (84.56 ila 84.65 pozisyonlarında yer alan takım tezgahları hariç); levhalar, silindirler ve diğer tabedici unsurlar; matbaacılıkta kullanılmak üzere hazırlanmış levhalar, silindirler ve litoğrafya taşları (örneğin; düz, pütürlü veya cilalı vb.)
84.43	Levhalar, silindirler ve 84.42 pozisyonundaki diğer tabedici unsurlar aracılığıyla baskı yapmaya mahsus makinalar; diğer baskı, kopyalama ve faks makinaları (kombine halde olsun olmasın); bunların aksam, parça ve aksesuarları (yalnız 8443.31,32,39'da yer alan optik sistemli ve kontaklı fotokopi cihazları hariç); (8443.91,99 hariç)
8444.00	Dokumaya elverişli sentetik veya suni maddelerin ekstrüzyonu (basınçlı fişirtme usulüyle lif imali); çekilmesi, tekstüre edilmesi veya kesilmesine mahsus makina ve cihazlar
84.45	Dokumaya elverişli elyafın hazırlanmasına mahsus makinalar; eğirme, katlama veya bükme makinaları veya dokumaya elverişli ipliklerin üretimine mahsus diğer makina ve cihazlar; dokumaya elverişli iplikleri bobinleme veya çilelemeye mahsus (masura sarıcılar dahil) ve 84.46 veya 84.47 pozisyonlarındaki makinalarda kullanılan dokumaya elverişli ipliklerin hazırlanmasına mahsus makinalar
84.46	Dokuma makinaları (tezgahlar)
84.47	Örgü makinaları, dikiş-trikotaj makinaları ve gipe edilmiş iplik, tül, dantela, işleme, şeritçi ve kaytancı eşyası veya file imaline mahsus makina ve cihazlar ve püskül, ponpon makina ve cihazları
8448.11	Ratierler ve jakardlar; jakard kardlarını azaltıcı, kopya edici, delici veya birleştirici makinalar
8448.19	Diğerleri
8449.00	Şekilli veya parça halinde keçe veya dokunmamış mensucat imalatına veya finisajına mahsus makina ve cihazlar (keçeden şapka imaline mahsus makina ve cihazlar dahil);

	şapka kalıpları (8449.00.00.90.00 hariç)
8450.20.00.00.00	Kuru çamaşır kapasitesi 10 kg.ı geçen çamaşır makinaları
8451.30	Ütü makinaları ve presler (ısı ile yapıştıran presler dahil)
8451.40	Yıkama, ağartma veya boyama makinaları
8451.50	Mensucatu top halinde sarmaya, açmaya, katlamaya, kesmeye veya şekilli kesmeye mahsus makinalar
8451.80	Diğer makinalar
8452.21.00.00.00	Otomatik üniteler
8452.29.00.00.00	Diğerleri
84.53	Post, deri ve köselelerin hazırlanması, dabaklanması veya işlenmesi, deri veya köseleden yapılan ayakkabı veya diğer eşyanın imaline veya tamirine mahsus makina ve cihazlar (dikiş makinaları hariç) (8453.90.00.00.00 hariç)
84.54	Metallürjide veya metal dökümhanelerinde kullanılan tav ocakları, döküm potaları, külçe kalıpları ve döküm makinaları (8454.90 hariç)
84.55	Metalleri haddeleme makinaları ve bunların silindirleri (8455.30; 8455.90.00.00.00 hariç)
84.56	Herhangi bir maddenin aşındırılarak, lazerle, diğer ışın veya foton ışınıyla, ultrasonik, elektro-erozyon, elektro- kimyasal, elektron ışını, ionik ışın veya plazma arkı yöntemleri ile işlenmesine mahsus makina ve aletler
84.57	Metal işlemeye mahsus işleme merkezleri tek istasyonlu tezgahlar ve çok istasyonlu transfer tezgahları
84.61	Metalleri veya sermetleri talaş kaldırarak işleyen, tarifinin başka bir yerinde belirtilmeyen veya yer almayan planya, vargel, yiv açma, broş, dişli açma, dişli taşlama veya dişli tamamlama tezgahları, testere, dilme tezgahları ve diğer takım tezgahları
84.62	Metalleri dövme, çekiçleme veya kalıpta dövme suretiyle işlemeye mahsus takım tezgahları (presler dahil); metalleri kavislendirmeye, katlamaya, düzeltmeye, makasla kesmeye, zımbalı kesmeye, taslak çıkartmaya veya şataflamaya mahsus takım tezgahları (presler dahil); metalleri veya metal karbürleri işlemeye mahsus yukarıda sayılmayan presler
84.63	Metalleri veya sermetleri talaş kaldırmadan işlemeye mahsus diğer makinalar
84.64	Taş, seramik, beton, asbestli çimento veya benzeri mineral maddeleri işlemeye veya camı soğuk olarak işlemeye mahsus makinalar
84.65	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik maddeler veya benzeri sert maddeleri işlemeye mahsus makinalar (çivi çakma, zımbalama, yapıştırma veya başka şekilde birleştirmeye mahsus makinalar dahil)
8467.29.10.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin işlenmesinde kullanılan türden olanlar
8467.81.00.00.00	Zincirli testereler
8472.90.30.00.00	Otomatik vezne makinaları (ATM'ler)
84.74	Toprak, taş, cevher veya katı haldeki diğer mineral maddeleri (toz ve hamur halinde olanlar dahil) tasnif etmeye, elemeye, ayırmaya, yıkamaya, kırmaya, öğütmeye, karıştırmaya veya yoğurmaya mahsus makina ve cihazlar; mineral katı yakıtları, seramik hamurlarını, sertleşmemiş çimentoyu, alçıyı ve toz veya hamur halindeki diğer mineral maddeleri aglomere etmeye, kalıba dökmeye veya bunlara şekil vermeye mahsus makina ve cihazlar; kumdan dökümhane kalıpları yapmaya mahsus makinalar (8474.32.00.00.00; 8474.80.10.00.00; 8474.90 hariç)
84.75	Elektrik veya elektronik ampullerin, tüplerin veya valflerin veya flaş ampullerinin cam zarflar içinde montajına mahsus makinalar; cam veya cam eşyanın imaline veya sıcak olarak işlenmesine mahsus makinalar (8475.90 hariç)
84.77	Bu fasılın başka pozisyonlarında belirtilmeyen veya yer almayan kauçuk veya plastiğin işlenmesine veya kauçuk veya plastikten eşyaların imaline mahsus makina ve cihazlar (8477.90 hariç)
84.78	Bu fasılın başka pozisyonlarında belirtilmeyen veya yer almayan tütünün hazırlanmasına veya işlenmesine mahsus makina ve cihazlar (8478.90.00.00.00 hariç)
84.79	Bu fasılın başka pozisyonlarında belirtilmeyen veya yer almayan kendine özgü bir fonksiyonu olan makinalar ve mekanik cihazlar (8479.89.91.00.00; 8479.90 hariç)
84.80	Metal dökümhaneleri için dereceler (döküm kasaları); döküm plakaları; döküm modelleri; metaller (külçe kalıpları hariç), metal karbürler, cam, mineral maddeler, kauçuk veya plastik maddeler için kalıplar

8501.33	Gücü 75 kW.ı geçen fakat 375 kW.ı geçmeyenler (8501.33.00.10.00; 8501.33.00.21.00; 8501.33.00.22.00; 8501.33.00.23.00 hariç)
8501.34	Gücü 375 kW.ı geçenler (8501.34.92.20.00; 8501.34.98.20.00 hariç)
8501.40.80.13.00	Gücü 150 kW.ı geçenler
8501.53	Gücü 75 kW.ı geçenler (8501.53.81.10.00 hariç)
8501.62.00.93.00	Gücü 100 kVA.yı geçen fakat 375 kVA.yı geçmeyenler
8501.63.00.00.00	Gücü 375 kVA.yı geçen fakat 750 kVA.yı geçmeyenler
8501.64.00.00.00	Gücü 750 kVA.yı geçenler
85.02	Elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları ve rotatif elektrik konvertörleri (8502.11; 8502.12.00.11.00; 8502.12.00.12.00; 8502.12.00.13.00; 8502.12.00.21.00; 8502.12.00.22.00 8502.13.20.10.00; 8502.13.40.10.00; 8502.13.80.10.00; 8502.20.20.10.00; 8502.20.20.90.00; 8502.20.40.10.00; 8502.20.40.20.00; 8502.20.40.30.00; 8502.20.60.10.00; 8502.20.80.10.00; 8502.31.00.11.00; 8502.31.00.12.00; 8502.31.00.13.00; 8502.31.00.21.00; 8502.31.00.22.00; 8502.39.20.11.00; 8502.39.20.12.00; 8502.39.20.21.00; 8502.39.20.22.00; 8502.39.20.23.00; 8502.39.80.11.00; 8502.39.80.12.00; 8502.40 hariç)
8504.22	Gücü 650 kVA.yı geçen fakat 10 000 kVA.yı geçmeyenler
8504.23	Gücü 10 000 kVA.yı geçenler
8504.34.00.00.00	Gücü 500 kVA.yı geçenler
8504.40.90.90.11	Kesintisiz güç kaynakları
8504.40.90.90.19	Diğerleri
8505.90.50.00.00	Elektromanyetik vinç başları
8510.20.00.00.12	Hayvan kırkma makineleri
85.14	Sanayi veya laboratuvarlarda kullanılan elektrik ocak ve fırınları (endüksiyon veya dielektrik kaybı yoluyla çalışanlar dahil); endüksiyon veya dielektrik kaybı yoluyla termik işlemlerde kullanılmaya mahsus diğer sanayi veya laboratuvar cihazları (8514.90.00.00.00 hariç)
85.15	Elektrik (elektrikle ısıtılmış gaz dahil), lazer veya başka bir ışık veya foton ışını, ultrasonik, elektron ışını, manyetik şok veya plazma arkı yoluyla lehim veya kaynak yapmaya mahsus makina ve cihazlar (kesmeye elverişli olsun olmasın); metallerin veya sermetlerin sıcak püskürtülmesine mahsus elektrikli makina ve cihazlar (8515.11.00.00.00; 8515.90 hariç)
8543.20.00.00.00	Sinyal jeneratörleri
8543.30.00.00.00	Elektrolizle kaplama, elektroliz veya elektroforez için makina ve cihazlar
86.01	Elektrikli lokomotifler (elektrik enerjisini dışarıdan alanlar veya elektrik akümülatörlü olanlar)
86.02	Diğer lokomotifler; lokomotif tenderler
86.03	Kendinden hareketli demiryolu veya tramvay vagonları (86.04 pozisyonuna girenler hariç)
8604.00	Demiryolu veya tramvayların bakım veya servisine ait taşıtlar (kendinden hareketli olsun olmasın) (atölye vagonları, vinçli vagonlar, balast sıkıştırıcılarıyla donatılmış vagonlar, hat döşeyiciler, deneme vagonları ve drezinler gibi)
8605.00	Kendinden hareketli olmayan demiryolu veya tramvay yolcu vagonları; kendinden hareketli olmayan bagaj furgonları, posta vagonları ve diğer özel amaçlı demiryolu ve tramvay vagonları (86.04 pozisyonuna girenler hariç)
86.06	Kendinden hareketli olmayan yük taşımaya mahsus demiryolu veya tramvay vagonları
8609.00	Bir veya daha fazla taşıma şekline göre özel olarak yapılmış ve donatılmış konteynerler (sıvıların taşınmasına mahsus konteynerler dahil)
8701.30.00.00.00	Paletli traktörler
8705.10.00.00.19	Diğerleri
87.09	Fabrika, antrepo, liman veya hava limanlarında kısa mesafelerde eşya taşımaya mahsus, kaldırma tertibatı ile donatılmamış kendinden hareketli yük arabaları; demiryolu istasyon platformlarında kullanılan türde çekiciler; bu taşıtların aksam ve parçaları (8709.90.00.00.00 hariç)
8710.00.00.00.11	Tanklar ve diğer zırhlı savaş taşıtları
9008.20.00.00.00	Mikrofilm, mikrofiş veya diğer mikroform okuyucular (kopya çıkarmaya elverişli olsun olmasın)
9008.40.00.00.00	Fotoğraf büyültücü veya küçültücü cihazlar (sinematografik olanlar hariç)

90.11	Kombine haldeki optik mikroskoplar (fotomikrografi, sinefotomikrografi veya mikroprojeksiyon mikroskopları dahil) (9011.90 hariç)
9012.10	Mikroskoplar (optik mikroskoplar hariç); difraksiyon cihazları
9013.20.00.00.00	Lazerler (lazer diyodları hariç)
90.15	Arazi ölçme (fotogrametrik ölçüm aletleri dahil), hidrografik, oşinografik, hidrolojik, meteorolojik veya jeofizik alet ve cihazları (pusulalar hariç); telemetreler (9015.90 hariç)
90.24	Maddelerin (metal, ağaç, dokumaya elverişli madde, kağıt, plastik maddeler gibi) sertliğini, dayanıklılığını, mukavemetini, elastikiyetini veya diğer mekanik özelliklerini denemeye ve kontrol etmeye mahsus makina ve cihazlar (9024.90 hariç)
9030.40.00.90.00	Diğerleri
9031.20	Deney standları
9031.41.00.00.00	Yarı iletken diskler veya taslakların kontrolüne veya yarı iletken taslakların imalatında kullanılan fotomask veya ağın kontrolüne mahsus olanlar
9031.49	Diğerleri

b-) İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizat,

Yürürlükte bulunan İthalat Rejim Kararı'nın¹⁸ 7. maddesinde, eski, kullanılmış, yenileştirilmiş, kusurlu (defolu) ve yatık (zamanla dayanıklılığını yitirmiş) malların ithalinin izne tabi olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla, bölgesel ve sektörel kısıtlamalar dikkate alınmak suretiyle yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizattan kullanılmış olanları izin alınmak şartıyla gümrük vergisi muafiyeti uygulanarak ithal edilebilecektir.

Bunun dışında (bölgesel ve sektörel kısıtlamalar dikkate alınmaksızın), kullanılmış komple tesisler Hazine Müsteşarlığınca proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülmesi halinde teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir.

Kullanılmış komple tesislerin (karayolu nakil vasıtaları hariç) ithaline yönelik talepler, Hazine Müsteşarlığınca, ülke ekonomisine katkısı, katma değeri, istihdama etkisi, makine parkının teknolojik ve ekonomik ömrü gibi esaslar dikkate alınmak suretiyle proje bazında değerlendirilir. Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen kullanılmış komple tesisler; yatırım konusuna bağlı olarak yardımcı tesislerden bağımsız, bir mal veya hizmeti üretebilecek komple bir hattan veya teşvik belgesinde kayıtlı üretimi yapabilecek bir veya birden fazla makine ve teçhizattan da oluşabilir. Komple tesisler, bir firmaya ait tek bir tesisteki makine ve teçhizatları kapsayabileceği gibi, aynı firmaya veya iştiraklerine ait farklı tesislerdeki makine ve teçhizatlardan da oluşabilir. Ancak, farklı firmalardan temin edilen münferit makine ve teçhizatlar ile tesis oluşturulamayacağı gibi, söz konusu tesislerin revizyon ve ticareti ile iştigal eden firmalardan da ithalat yapılamaz.

Kullanılmış komple tesis taleplerinin değerlendirilebilmesi için yatırımcıların;

a-) Tesise ait makine ve teçhizatların imal yıllarını da gösterir dökümlü proforma fatura asılları,

b-) Tesisin bulunduğu ülke veya eyaletteki ticaret ve/veya sanayi odasınca veya görevli kamu kuruluşlarınca tesisin alınacağı firmanın iştigal konusunu gösteren yazı,

c-) Tesisin bulunduğu ülke veya eyaletteki ticaret ve/veya sanayi odasınca veya görevli özel veya kamu kuruluşlarınca onaylanmış model ve imal yıllarını da içerecek şekilde

¹⁸ 31.12.1995 tarih ve 22510 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

tesisi oluşturan makine ve teçhizatları, tesisin ekonomik ve teknolojik olarak çalışabilecek durumda olup olmadığını belirten onaylanmış belge (bu belgenin İngilizce dışındaki yabancı dillerde hazırlanmış olması halinde yeminli tercüme bürolarına yaptırılmış tercümeleri de istenir)

ile birlikte Hazine Müsteşarlığına müracaat etmeleri gerekmektedir.

Türkiye'deki serbest bölgelerden kullanılmış komple tesis ithal edilmek istenmesi halinde; Dış Ticaret Müsteşarlığından alınmış mevcut tesisin faaliyet ruhsatı ile tesisin ülke içerisine ithalinde serbest bölgeler mevzuatı açısından herhangi bir sakınca bulunmadığına ilişkin uygunluk yazısının Hazine Müsteşarlığına ibrazını müteakip, yukarıda (c) maddesinde belirtilen belge aranmaksızın Hazine Müsteşarlığı elemanlarınca kullanılmış komple tesisin bulunduğu serbest bölgede yapılacak ekspertiz neticesinde düzenlenecek rapora göre ithal izni verilebilir.

Tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında kullanılmış makine ve teçhizat ithal edilemez.

Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın amacı dışında kullanılması veya 2009/1 sayılı Tebliğ'in 30. maddesi hükmü saklı kalmak üzere satılması halinde sağlanan destek unsurları ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır ve sözkonusu makine ve teçhizat gümrüklere iade edilir.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

2. KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNASI

2009/15199 sayılı Karar'ın 7. maddesinde, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK) gereğince, teşvik belgesi kapsamında uygun görülen makine ve teçhizatın ithali ve yerli teslimlerinin katma değer vergisinden istisna edileceği belirtilmiştir. 2009/1 sayılı Tebliğ'in 16. maddesinde ise KDVK gereğince, teşvik belgesini haiz yatırımcılara teşvik belgesi kapsamında yapılacak makine ve teçhizat ithal ve yerli teslimlerinin katma değer vergisinden istisna edileceği, aynı hükmün teşvik belgesinin veya teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın devir işlemlerinde ve makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların kısmi teslimlerinde de uygulanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, Ar-Ge ve çevre yatırımları, gümrük vergisi muafiyetinden yararlanacaktır.

Gerek 2009/15199 sayılı Karar'da gerekse 2009/1 sayılı Tebliğ'de uygulamanın ayrıntılarına ilişkin açıklama yapılmamış, KDVK'ya göre istisna uygulamasının devam edeceği belirtilmiştir.

Bilindiği üzere, KDVK'nın 13/d maddesine göre, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri KDV'den istisnadır. Ancak, yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın

kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar.

İstisna uygulamasının usul ve esasları ise 69, 87, 93 ve 99 seri numaralı KDVK Genel Tebliği ile açıklanmıştır.

2.1. KDV İSTİSNASININ UYGULANACAĞI BÖLGELER

01.08.1998 tarihinden itibaren KDVK'nın 13/d maddesi kapsamında uygulanmakta olan istisna bundan böyle de herhangi bir bölge ayrımı olmaksızın ülkemiz sınırları içerisinde yapılacak bütün teşvik belgeli yatırımlara (aşağıda belirtilenler dışında kalan) uygulanacaktır.

2.2. KDV İSTİSNASINDAN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları KDV istisnasından da yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki tüm yatırımlar KDV istisnasından yararlanabilecektir. 2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla KDV istisnasından yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, "3.2. 2009/15199 SAYILI KARAR'IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI" başlığı altında gösterilmiştir.

2.3. KDV İSTİSNASI UYGULAMASINDA ASGARÎ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın gümrük vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için 2009/15199 sayılı Karar'ın 4. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının I. ve II. bölgelerde 1.000.000 TL., III. ve IV. bölgelerde ise 500.000 TL. tutarında olması gerekir.

Bu aşamada bölgesel ayrımın gümrük vergisi muafiyeti uygulamasında da karşımıza çıktığı görülmektedir. Bölgeler itibariyle illerin gösterildiği listeye kitabımızın I. Bölüm, "1. TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL AYRIMI" başlığı altında yer verilmiştir.

2.4. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi gümrük vergisi muafiyetinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, "8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR" başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

2.5. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

Yukarıda belirtildiği üzere, istisna uygulamasının usul ve esasları ise 69, 87, 93 ve 99 seri numaralı KDVK Genel Tebliği ile açıklanmıştır. 2 ve 47 numaralı KDV Sirküleri konuya ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Konu, yapılan bu düzenlemeler çerçevesinde aşağıda açıklanmıştır.

İstisna uygulamasına ilişkin usul ve esaslar temel olarak 69 seri numaralı KDVK Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde makina ve cihazlar, üretimde kullanılan her türlü makina ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçleri şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre makina ve teçhizat, amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetlerdir. Bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makina ve teçhizat niteliğinde olması, ayrıca mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerekmektedir.

Sektörlerin yapısı itibariyle üretim faaliyetinin yanısıra idari ve pazarlama gibi üretim dışı alanlarda kullanılan aynı cins sabit kıymetler ise bu kapsama girmeyecektir. Sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makina ve teçhizat kapsamına girmediğinden istisnadan yararlanamayacaktır.

Taşıt araçları da makina ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Bu nedenle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs, (Belediyeler ve İl Özel İdareleri ile bunların bağlı kuruluşları ve hisselerinin tamamına sahip oldukları şirketlerce şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılmak üzere iktisap edilecek olanlar hariç) minibüs, kamyonet, kamyon, treyler ve çekici (Euro normlarını haiz olanlar hariç) gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamayacaktır. Ancak; yüklü ağırlığı 45 tonu geçen off road truck tipi kamyonlar ile karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar, madencilikte kullanılan damperli kamyonlar, frigorifik kamyonlar, forkliftler, iş makineleri, vinçler, tarım makineleri ve benzerlerinin teslim ve ithalinde istisna kapsamında işlem yapılacaktır.

99 Seri nolu KDVK Genel Tebliğine göre yalnızca havaalanlarında yolcuları terminalden uçağa ve uçaktan terminale taşımak için kullanılan ve trafiğe çıkmayan apron otobüslerinin; yatırım teşvik belgesi eki listelerde yer almaları, indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanılmaları, apron dışında taşımacılık işi yapmamaları, şartıyla KDV Kanununun 13/d maddesinde düzenlenen istisna kapsamında değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Hava, deniz ve demiryolu taşıma araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Ancak KDVK'nun 13/a maddesindeki şartların mevcudiyeti halinde bu araçların teslim ve ithalinde, sözü edilen 13 üncü maddede düzenlenen "araçlara ilişkin istisna" hükümleri çerçevesinde istisna uygulanabilecektir.

01.08.1998 tarihinden sonra düzenlenen yatırım teşvik belgelerine ekli listelerde makine ve teçhizat tanımına giren sabit kıymetler, belgeyi veren idareler tarafından yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde belirlenerek istisnadan yararlanacakları açıkça ifade edilecektir. İstisnadan yararlanmak isteyen yatırımcılar teşvik belgesini ve eki listenin aslını satıcıya veya gümrük idaresine ibraz ederek istisna uygulanmasını talep edeceklerdir.

Bu kapsamda işlem yapan satıcılar ve gümrük idareleri sabit kıymetin belgede istisna kapsamına giren mallar arasında yer aldığını belirledikten sonra KDV uygulamaksızın işlem yapacaklardır. Ayrıca listenin uygun bir yerine satılan veya ithal edilen mal miktarını belirten "*Listenin sırasındaki adet makina ve teçhizat tarih ve sayılı fatura /beyanname ile satılmıştır/ithali yapılmıştır.*" şerhini koyarak imza ve kaşe (gümrük idarelerinde mühür) tatbiki suretiyle onaylayacaklardır. Bu şekilde şerh düşülen liste ile

yatırım teşvik belgesinin birer fotokopisi belge sahipleri tarafından imza ve kaşe tatbik edilmek suretiyle onaylanarak gümrük idarelerine veya satıcılara verilecektir.

Yatırımcılar, yatırım teşvik belgesi eki listelerde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktardan fazla istisna kapsamında mal alamayacaktır. Satıcıların, ibraz edilen listelerdeki şerhlere bakarak, bu miktarın aşılmasına dikkat etmeleri gerekmektedir.

Yukarıdaki şartlara uygun olarak satış yapanlar, teslimden sonra yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi nedeniyle ortaya çıkan vergi ve cezalardan sorumlu olmayacaklardır. Bu durumda ziyaa uğratan vergi alıcılardan, yürürlükteki mevzuata göre ceza uygulanacak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlayacaktır.

Yatırım teşvik belgesinde yer alan makine ve teçhizatın teslim ve ithalatı ile ilgili istisna, "tam istisna" mahiyetindedir. İstisna kapsamına giren makine ve teçhizatı teslim edenler, bu malların iktisabı dolayısıyla yüklendikleri katma değer vergilerini genel esaslara bağlı kalmak şartıyla indirim konusu yapacaklar, indirimin mümkün olmaması halinde nakden veya mahsuben iade olarak talep edebileceklerdir.

2.5.1. Makine ve Teçhizat Alımının Finansal Kiralama Yoluyla Yapılması

Teşvik belgesine sahip mükelleflerin finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirdikleri yatırımlar kapsamında finansal kiralama şirketlerine yapılan makine-teçhizat teslimlerinde KDVK'nın 13/d maddesinde yer alan istisnanın uygulanıp uygulanamayacağı hususundaki tereddütlü durum 47 seri numaralı KDV Sirküleri ile çözüme kavuşmuştur.

KDVK'nın 13/d maddesinde "Yatırım Teşvik Belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri" KDV'den istisna edilmiştir. 10/06/1985 tarih ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun 4842 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinde "*Yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi halinde kiralayan, finansal kiralamaya konu olan iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanır.*" hükmü yer almaktadır.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2002/4367 sayılı Kararın uygulamasına ilişkin 2002/1 sayılı Tebliğin¹⁹ 40'inci maddesinde de ;

¹⁹ Burada sözü edilen Tebliğ, 2009/1 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu nedenle, 47 numaralı KDV Sirküleri açıklamasını 2009/1 sayılı Tebliğ açıklamaları ile birlikte değerlendirmek gerekir. Nitekim, 2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (6) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği belirtilmiştir. Aynı fıkra, yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Öte yandan finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımlarda destek unsurlarının uygulanmasına ilişkin açıklamalar, kitabımızın I. Bölüm, "12. FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ ARACILIĞIYLA YAPILACAK YATIRIMLARDA DESTEK UNSURLARININ UYGULANMASI" başlığı altında ayrıntılı olarak yapılmıştır.

“Teşvik belgesi konusu menkul veya gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yoluyla temini mümkündür.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlar için, kiralayanın (finansal kiralama şirketi), kiracıya (yatırımcı) ait daha önceki yıl kararlarına veya bu Tebliğin istinat ettiği Karara göre düzenlenmiş teşvik belgesinin eki mahiyetinde olan teşvik belgesini alması şarttır. Finansal kiralama yoluyla yapılacak yatırımlarda kiralayan, kiracının teşvik belgesinde yer alan Fon veya bütçe kaynaklı kredi hariç diğer destek unsurlarından yararlandırılır.

İflas, sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumlarında; yararlanılan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil olunur...”

hükmüne yer verilmiştir.

Ancak, 2009/1 sayılı Tebliğ hükmüne göre finansal kirala şirketleri adına teşvik belgesi düzenlenmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Finansal kiralama şirketinin bu kapsamda temin edeceği makine ve teçhizatı, ilgili mevzuat uyarınca kiracının kullanımına bırakması ise “teslim” hükmünde olmadığından genel hükümlere göre KDV’ye tabi tutulacaktır.

Öte yandan finansal kiralama şirketleri ile yatırımcılar (kiracılar) arasında yapılan sözleşmede belirtilen sürenin sonunda, makine-teçhizatın yatırımcının (kiracının) mülkiyetine geçmemesi veya yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan vergi tutarları KDVK’nun 13/d maddesi çerçevesinde yatırımcıdan (kiracıdan) vergi ziyayı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

2.5.2. Teşvik Belgesi Kapsamındaki Makine Ve Teçhizat Teslimlerine İlişkin İstisnada Beyannamenin Doldurulması

Örnek²⁰: Mak-Bak Makine ve Bakım Sanayi Ticaret A.Ş. , yatırım teşvik belgesi sahibi Ufuk Proje Yatırım Ltd. Şti.’ne, Kasım 2009 döneminde yatırım teşvik belgesi kapsamında 325.000 TL. tutarında 2 adet erozyon tezgahı teslim etmiştir. Mak-Bak A.Ş.’nin 2008 yılında Ufuk Proje’ Ltd. Şti.’ne sattığı erozyon tezgahları için gerekli olan yedek parçalarda Kasım 2009 döneminde 55.000 TL. bedelle teslim edilmiştir. Mak-Bak A.Ş.’nin bu dönemde gerçekleştirdiği teslimler nedeniyle yüklendiği KDV tutarı 50.000 TL. olup, bu tutarın 42.000 TL.’si teslim edilen erozyon tezgahlarına ilişkindir. Firmanın önceki dönemden devreden KDV bulunmamaktadır.

KDV Beyannamesi:	
<u>Tablo 1 Tevkifat Uygulanmayan İşlemler</u>	<u>TL</u>
(10) Teslim Ve Hizmetlerin Karşılığını Teş. Ed. Bedel	: 55.000
(11) Hesaplanan KDV	: 99.000
<u>Tablo 3 Diğer İşlemler</u>	
(28) Matrah	: 55.000

²⁰ KELEÇİOĞLU, Aykut; Son Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Katma Değer Vergisinde İstisna ve İade Uygulama Rehberi, İSMMMO Yayınları,

(29) Hesaplanan KDV Toplamı	: 9.900
(31) Toplam KDV	: 9.900
<u>Tablo 4 İndirimler</u>	
(32) Önceki Dönem devreden KDV	:
(33) Bu Dönem İnd.KDV	: 50.000
(37) İndirim Toplamı	: 50.000
<u>Tablo 5 Sonuç Hesapları</u>	
(41) Sonraki Döneme Devir KDV(37-31-40)	: 0
(40) İade Edilmesi Gereken KDV (53)	: 40.100
<u>İstisnalar ve İade Hakkı Doğuran İşlemlere İlişkin Bildirim:</u>	
<u>Tablo 8 Tam İstisna Kapsamına Giren İşlemler</u>	
(68) KDVK m.13/ d (Tes. Ve Hiz. Bedeli)	: 325.000
(69) Yüklenilen KDV	: 42.000
(82) İade Edilebilir KDV	: 42.000
(40) İade Edilmesi Gereken KDV	: 40.100

Söz konusu madde hükmüne göre sadece yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimleri KDV'den istisna olduğuna göre; mükellefin 325.000 TL. tutarındaki makine teslimi bu istisnadan yararlanacaktır. Yedek parça mahiyetinde yapılan teslimler, teşvik belgeli makineye ait bile olsa istisnadan yararlanamayacağından, 55.000 YTL tutarındaki yedek parça teslimi KDV'ye tabi olacaktır.

Bu istisna tam istisna mahiyetinde olduğundan, istisnaya konu teslim nedeniyle, indirim mekanizması yoluyla giderilemeyen KDV mükellefe iade edilecektir.

2.5.3. Konuya İlişkin Yargı Kararları

- **İstem Özet** : Davacı, yatırım teşvik belgesi kapsamında alınan otobüsün, 3065 sayılı Yasanın 13/d maddesinde belirtilen teşvik belgeli mükelleflere yapılan makina ve teçhizat teslimlerine ilişkin istisna hükmü kapsamında sayılmasını engelleme 69 seri nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin, (1) işaretli bölümündeki; "... taşıt araçlarının, makina ve teçhizat kapsamına girmediği..." yolundaki düzenlemesinin iptalini istemiştir.

Bu düzenlemeye karşı açılan davayı inceleyen Danıştay Onbirinci Dairesi, 15.11.1999 günlü ve E:1998/4267, K:1999/4199 sayılı kararıyla; iptali istenen Tebliğde açıklanan, 3065 sayılı Kanunun 13/d maddesinde "makina ve teçhizat" ibaresi ile kastedilen malların, amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetler olduğu, madde gerekçesinde de, makina ve teçhizat ifadesinin vergiye tabi mal ve hizmetin üretiminde kullanılan ve sarf malzemesi olmayan sabit kıymetleri ifade ettiği, yatırım teşvik belgesi eki listede yer almakla birlikte, hali hazırdaki uygulamaya göre ithalde katma değer vergisi ertelemesi uygulamasından yararlanamayan taşıt araçlarının, bu madde ile getirilen istisnadan da yararlanmayacağına açıkça belirtildiği, mevcut uygulamanın ise 4369 sayılı Kanunun 82 nci maddesi ile yürürlükten kaldırılan 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasının verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan 42 seri nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği ile düzenlendiği ve bu Tebliğde de, otobüsler de dahil bir kısım taşıt araçlarının ithalde alınan katma değer vergisi ertelemesinden yararlandırılmadığı, gerek uygulamadan kaldırılan ithalde katma değer vergisi ertelemesi,

gerekse yürürlüğe konulan teşvik belgeli mükelleflere yapılacak makina ve teçhizat teslimleri istisnası yönünden, taşıt araçlarının prensip olarak istisna kapsamına alınmadığı sonucuna varıldığı, 3065 sayılı Yasanın 13 üncü maddesinin (d) bendinin gerekçesinden hareketle belirlendiği anlaşılan iptali istenen düzenlemede kanuna aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Yükümlünün temyiz başvurusunu inceleyen Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu 9.6.2000 günlü ve E:2000/16, K:2000/232 sayılı kararıyla; Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesini değiştiren 4369 sayılı Yasanın genel gerekçesinde, Kanunun İkinci Kısım İkinci Bölüm başlığı ile 13 üncü madde başlığının yapılan yeni düzenlemeye uygun olarak değiştirilip maddeye bir bent eklendiği, makina ve teçhizat ifadesinin, vergiye tabi mal ve hizmetin üretiminde kullanılan ve sarf malzemesi niteliğinde olmayan sabit kıymetleri ifade ettiği, yatırım teşvik belgesi eki yerli global listede yer almakla birlikte hali hazırdaki uygulamaya göre ithalde katma değer vergisi erteleme uygulamasından yararlanamayan taşıt araçlarının bu madde ile getirilen istisnadan da yararlanmasının söz konusu olmadığına yer verildiği, kanunun gerekçesinde de açıklandığı doğrultuda düzenlemelere yer veren dava konusu Genel Tebliğin ilgili bölümünde Katma Değer Vergisi Kanununa aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle temyiz istemini reddetmiştir. Yükümlü aracı yatırım teşvik belgesi kapsamında alındığını, teşvik belgeli makina ve teçhizatın katma değer vergisinden müstesna olduğunu ileri sürerek kararın düzeltilmesini istemiştir.

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54 üncü maddesinde, Danıştay tarafından verilen yargısal kararlar hakkında, bu maddede yazılı sebeplerle kararın düzeltilmesinin istenebileceği belirtildiğinden ve dilekçe sahibinin ileri sürdüğü sebeplerin bunlardan hiçbirine uymadığı anlaşıldığından, yerinde olmayan istemin reddine 9.2.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi. **(Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu: 09.02.2001 Tarih- Karar No: 54- Esas No: 314)**

- İstem Özet : Davacı şirketin yatırım teşvik belgesi sahibi bir otele sattığı iki adet halı nedeniyle istisna hükmünden yararlanamayacağına ilişkin 11.1.2002 günlü, 77 sayılı işlem ile ihtirazi kayıtla ödediği katma değer vergisi ve bu malların iktisabında yüklendiği katma değer vergisinin iadesi için yaptığı başvurunun reddine ilişkin 5.2.2002 günlü, 486 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davayı; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13. maddesinin, 4369 sayılı Kanunun 59. maddesiyle eklenen (d) bendinde, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimlerinin Katma Değer Vergisinden müstesna olduğunun hükme bağlandığı, 14.08.1998 tarih ve 23433 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 69 seri no'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin " Kapsam ve Tanım" başlıklı, 1.1.1.bölümünde; makina ve teçhizatın; amortisman tabi iktisadi kıymet niteliğini taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymet olduğu, bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makina ve teçhizat niteliğinde olması, ayrıca mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerektiği, sektörlerin yapısı itibarıyla üretim faaliyetinin yanısıra idari ve pazarlama gibi üretim dışı alanlarda kullanılan aynı cins sabit kıymetlerin bu kapsama girmeyeceği, sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşların makina ve teçhizat kapsamına girmediğinden istinadan yararlanamayacaklarının açıklandığı, aynı Tebliğin Yatırım Teşvik Belgesi tarihine göre istisna uygulaması başlığını taşıyan 1.1.2. bölümünde, 1.8.1998 tarihinden sonra düzenlenen yatırım teşvik belgelerine ekli listelerde makina ve teçhizat tanımına giren sabit kıymetlerin,

belgeyi veren idareler tarafından belirleneceğinin öngörüldüğü, dosyanın incelenmesinden, davacı şirketin yatırım teşvik belgesi sahibi bir otel işletmesine iki adet halı sattığı ve düzenlediği faturada, istisna kapsamında olduğu nedeniyle katma değer vergisi hesaplamadığı, otel yatırımı için 3.3.1999 tarih ve 3179 sayılı izin ve Teşvik Belgesi sahibi... A.Ş.'ne Hazine Müsteşarlığı'nca yurt içinde temin edilecek makina ve teçhizat listesi verildiği, listenin 31 ve 32. sırasında davacının satışını yaptığı halıların da belirtildiğinin anlaşıldığı, dolayısıyla makine ve teçhizat kapsamında olan halıların satışının katma değer vergisinden istisna olduğu sonucuna varıldığı, kaldı ki satışı yapılan halının ebatlarının büyüklüğü ve otel işletmesine satılması nedeniyle hizmet üretiminde kullanılacağına da açık olduğu, bu nedenle halının otel işletmesinde kullanılması zorunlu olan mefruşat olduğunun kabulü icab ettiği gerekçesiyle kabul eden İstanbul 3. Vergi Mahkemesinin 18.10.2002 tarih ve E: 2002/278 K:2002/1761 sayılı kararının; satışı yapılan halının makina ve tevhizat kavramı içinde değerlendirilmesine imkan bulunmadığından, yapılan işlemin yerinde olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle gerekçesi yukarıda açıklanan Vergi Mahkemesi kararı, aynı gerekçe ve nedenlerle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz istemine ilişkin dilekçede ileri sürülen iddialar, sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine ve kararın onanmasına...

(Danıştay 9. Daire: 24.02.2005 Tarih- Karar No:415-Esas No:2150)

3. İNDİRİMLİ GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ

Uzun süredir uygulanan yatırım indirimi müessesesinin 01.01.2009 tarihi itibari ile tamamen yürürlükten kalkması ile yatırımları vergisel açıdan teşvik eden bir müessesenin eksikliğinin sıkıntıları hissedilmeye başlanmıştı. Özellikle 2008 yılında ortaya çıkan ve 2009 yılının başında da etkisini yoğun bir şekilde hissettiren küresel ekonomik krizle birlikte işsizlik oranındaki hızlı yükseliş, gelişmekte olan pek çok ülkeyi yatırım teşviklerine yeniden önem vermeye zorladı.

Bu kapsamda, ülkemizde de çeşitli adımlar atılmaya başlanmış ve bu adımların ilki olarak 5838 sayılı Kanun²¹ ile çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Yatırım teşvikleri açısından anılan Kanun ile yapılan en önemli düzenleme KVK'ya eklenen 32/A maddesinde karşımıza çıkmaktadır. Anılan madde aynen aşağıdaki gibidir.

“(1) Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Kanun ile 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan yatırımlar ile rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar hariç olmak üzere, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve Hazine Müsteşarlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur.

(2) Bu maddenin uygulamasında yatırıma katkı tutarı, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oran ise yatırıma katkı oranını ifade eder. Bakanlar Kurulu;

²¹ 28.02.2009 tarih ve 27155 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

a) İstatistikî bölge birimleri sınıflandırması ile kişi başına düşen milli gelir ve sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate almak suretiyle illeri gruplandırmaya ve gruplar itibarıyla teşvik edilecek sektörleri ve bunlara ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirlemeye,

b) Her bir il grubu için yatırıma katkı oranını (5904 sayılı Kanununun Geçici 2 inci maddesine göre 31.12.2010 tarihine kadar başlayan yatırımlar için %60. Yürürlük;03.07.2009) % 25'i, yatırım tutarı 50 milyon Türk Lirasını aşan büyük ölçekli yatırımlarda ise (5904 sayılı Kanununun Geçici 2 inci maddesine göre 31.12.2010 tarihine kadar başlayan yatırımlar için %70. Yürürlük;03.07.2009) % 45'i geçmemek üzere belirlemeye, kurumlar vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulamaya,

c) Yatırım harcamaları içindeki arsa, bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım, patent, lisans ve know-how bedeli gibi harcamaların oranlarını ayrı ayrı veya topluca sınırlandırmaya,

yetkilidir.

(3) İkinci fıkraya göre yatırıma katkı ve vergi oranı farklı illerde aynı mükellef tarafından yapılan yatırımlarda, toplam yatırımın her bir ile isabet eden oranına göre ilgili ilin yatırıma katkı oranı ve indirimli vergi oranı uygulanır.

(4) Tevsi yatırımlarda, elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, indirimli oran bu kazançta uygulanır. Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise indirimli oran uygulanacak kazanç, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirlenir. Bu hesaplama sırasında işletme aktifinde yer alan sabit kıymetlerin kayıtlı değeri, yeniden değerlendirilmiş tutarları ile dikkate alınır. İndirimli oran uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanır.

(5) Hesap dönemi itibarıyla ikinci fıkrada belirtilen şartların sağlanamadığının tespit edilmesi halinde, söz konusu vergilendirme döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

(6) Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla indirimli vergi oranından yararlanır.

(7) Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanır.

(8) Bu madde gelir vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Bu madde ile yatırımlara doğrudan destek sağlamak yerine yatırım tamamlandıktan sonra o yatırımdan elde edilecek kazançta vergi indirimi uygulanması öngörülmüştür. Yapılan kanuni düzenleme ile uygulamanın pek çok ayrıntısı Bakanlar Kuruluna bırakılmış ve Bakanlar Kurulu bu ayrıntıları 2009/15199 sayılı Karar ve 2009/1 sayılı Tebliğ ile düzenlemiştir. Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda ise Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir. Kitabımızın kalem alındığı tarih itibarıyla Maliye Bakanlığınca yayımlanmış bir genel tebliğ bulunmamaktadır.

Anılan Karar ile Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörülen hedefler ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirme, doğrudan yabancı yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek, çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirmenin yollarından biri olarak da yatırımlardan elde edilecek gelirlere indirimli gelir veya kurumlar vergisi oranı uygulamak suretiyle bu yatırımlara devlet desteği sağlanması öngörülmüştür.

Konunun önemini dikkate alarak ve gerekirse bazı tekrarlara yer vererek ayrıntılı açıklamalar aşağıda yapılmıştır.

3.1. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK SEKTÖR VE YATIRIMLAR

3.1.1. KVK'nın 32/A Maddesi Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar

İndirimli vergi uygulamasından yararlanamayacak sektör ve yatırımlar KVK'nın 32/A maddesinde şu şekilde belirtilmiştir.

- Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar,
- İş ortaklıkları,
- Taahhüt işleri,

- 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması Ve İşletilmesi İle Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki yatırımlar: Bu kanun; hidroelektrik, jeotermal, nükleer santraller ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları ile çalıştırılacak santrallerin **dışında** kalan “Yap-İşlet Modeli” ile üretim şirketlerine ülke enerji plan ve politikalarına uygun biçimde elektrik enerjisi üretmek için mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere termik santral kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemektir.

- 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım Ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında yapılan yatırımlar: Bu Kanun, köprü,

tünel, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti, maden ve işletmeleri, fabrika ve benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, trafiği yoğun karayolu, demiryolu, gar kompleksi, lojistik merkezi, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanıma yönelik deniz ve hava alanları ve limanları, yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, sınır kapıları, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri ve benzeri yatırım ve hizmetlerin yaptırılması, işletilmesi ve devredilmesi konularında, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketlerinin veya yabancı şirketlerin görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

- Rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar: Rödovans, maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine ürettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağdır.²² Rödovans sözleşmesinde ruhsat sahibi olan madenci işletme iznini devretmekte ve bunun karşılığında rödovans bedeli denilen pay almaktadır. Rödovans sözleşmelerine, Borçlar Yasası'ndaki hasılat kirasına ait hükümler uygulamaktadırlar. Rödovans sözleşmesinin Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bir ay içinde bildirilerek uygun görüş alınması zorunludur.²³

3.1.2. 2009/15199 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanamayacak Sektör ve Yatırımlar

3.1.2.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1. Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünler ve hazır hayvan yemleri imalatı (pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yemler, balık yemi ve entegre hayvancılık²⁴ yatırımları içerisindeki yem üretimi hariç)

2. Bisküvi,

3. Yufka ve kadayıf,

4. Makarna, irmik, şehriye, kuskus vb ürünler,

5. Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),

6. Küp şeker,

7. Bitkisel üretim (seracılık, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),

²² Bkz. <http://www.taskomuru.gov.tr/index.php?entityType=HTML&id=175>

²³ Bkz. M. Topaloğlu, "Rödovans Sözleşmesi; Hukuksal Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Türkiye 17. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi- TUMAKS-2001, s.249.

http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/afd8346a677af9d_ek.pdf

²⁴ Entegre hayvancılık yatırımlarına ilişkin açıklamalar, kitabımızın I. Bölüm "11.5. ENTEGRASYON" başlığı altında ayrıntılı olarak yapılmıştır.

8. Bölgesel yatırımlar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,

3.1.2.2. İmalat ve Madencilik Yatırımları

1- 1/8/1996 tarihli ve 22714 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Kömür Çelik Topluluğu Arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu Kuran Andlaşmanın Yetki Alanına Giren Ürünlerin Ticareti ile İlgili Anlaşma” Eki ürün listesinde yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar,

2- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,

3- Kamu kurum ve kuruluşları ile yapılanlar da dahil olmak üzere rödovanslı madencilik yatırımları,

4- Kütlü pamuk işleme yatırımları,

5- Sentetik elyaf ve sentetik iplik üretimine yönelik komple yeni, tevsi ve entegrasyon cinsindeki yatırımlar,

6- İplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında modernizasyon yatırımları haricindeki yatırımlar.

3.1.2.3. Hizmetler Sektörü

1- Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dersaneler vb) yatırımlar,

2- Hastane yatırımları, tıp merkezleri, diyaliz merkezleri, tahlil laboratuvarları ve manyetik görüntüleme merkezleri dışında kalan sağlık yatırımları,

3- Oteller, tatil köyleri, apart oteller, dağ (yayla) evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,

4- Ulusal çapta yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon ve radyo yayıncılığı dışındaki basın ve yayın yatırımları,

5- Kayıt amaçlı stüdyo yatırımları,

6- Konut üretimi ve müteahhitlik hizmetleri yatırımları,

7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),

8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dahil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,

9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,

- 10- Petrol ürünleri (LPG dahil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları
- 11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları,
- 12- Lokantalar,
- 13- Yat ithali yatırımları,
- 14- Taşıt kiralama yatırımları,
- 15- Çamaşırhane ve halı yıkama yatırımları,
- 16- Sınai üretim tesisleri ile altyapı yatırımlarının otomasyonu dışında yapılacak diğer otomasyon yatırımları,
- 17- Yazılım ve Ar-Ge faaliyetleri hariç olmak üzere gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri,
- 18- Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere mali aracı kuruluşların yatırımları,
- 19- Gösteri merkezi yatırımları,
- 20- Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları.

3.1.3. 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinde Yer Alan US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları İtibariyle Deysek Unsurlarından Hariç Bırakılan Sektörler

2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinde teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler, Sektörün US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodlarıyla birlikte verilmiş ve bu kodlar anılan ekin 3. sütununda gösterilmiştir. US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Kodları 7046 satırdan oluşan bir listedir. Bu nedenle bu listenin tamamına bu kitapta yer verilmemektedir.²⁵ Ancak, 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinin 3. sütununun incelenmesinden bazı sektörlere yapılan yatırımların teşvik unsurlarından hariç bırakıldığı görülmektedir.

Örneğin, I. bölgede yer alan İstanbul ilinde 33 US 97 Kodlu Tıbbi Aletler Hassas ve Optik Aletler Sektörü teşvik unsurlarından yararlandırılmaktadır. Ancak, 333 US 97 Kodlu sektörün destek unsurundan yararlandırılmayacağı belirtilmiştir. Aşağıda teşvik unsurları dışında bırakılan bu yatırımlar US 97 Kodlarıyla birlikte gösterilmiştir.

US 97 KODU 333	
3330.0.01.13	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - sadece mekanik göstergeliler
3330.0.01.15	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - sadece optoelektronik göstergeliler
3330.0.01.17	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - diğerleri

²⁵ US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması Koduna <http://diweb.die.gov.tr/DIESS> kaynağından ulaşılabilir.

3330.0.01.30	Diğer kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar)
3330.0.01.50	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar)
3330.0.01.53	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - sadece mekanik göstergeli olanlar
3330.0.01.55	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - opto-elektronik göstergeli olanlar
3330.0.01.57	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zarfları kıymetli metal veya kıymetli metalle kaplama metallere olanlar) - diğerleri
3330.0.02.13	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman sayaçlı olsun olmasın) - sadece mekanik göstergeli olanlar
3330.0.02.15	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman sayaçlı olsun olmasın) - sadece opto-elektronik göstergeli olanlar (dijital)
3330.0.02.17	Pilli veya akümülatörlü kol saatleri (zaman sayaçlı olsun olmasın) - diğerleri
3330.0.02.30	Diğer kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın)
3330.0.02.50	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın)
3330.0.02.53	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) - sadece mekanik göstergeli olanlar
3330.0.02.55	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) - opto-elektronik göstergeli olanlar
3330.0.02.57	Pilli veya akümülatörlü cep saatleri, kronometreler ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlı olsun olmasın) - diğerleri
3330.0.03.00	Motorlu kara nakil vasıtalarının, uçakların, gemilerin veya diğer nakil vasıtalarının alet tablolarına özgü saatler ve benzeri eşya
3330.0.04.13	B.y.s. saat makineli duvar saatleri ve çalar saatler - pilli veya akümülatörlü olanlar
3330.0.04.19	B.y.s. saat makineli duvar saatleri ve çalar saatler - diğerleri
3330.0.04.33	Çalar saatler - pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.04.39	Diğer çalar saatler (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç)
3330.0.04.43	Duvar saatleri - pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.04.45	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); guguklu saatler
3330.0.04.50	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); diğerleri (guguklu saatler hariç)
3330.0.04.53	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); diğerleri (guguklu saatler hariç, diyagonal ölçü > 10 cm)
3330.0.04.55	Duvar saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç); diğerleri (guguklu saatler hariç, diyagonal ölçü <= 10 cm)
3330.0.04.60	Elektrikli saat sistemleri için saatler (zaman dağılımı ve birleştirme sistemi)
3330.0.04.63	Belirli bir zaman dağılımı, birleşme sistemindeki ana saatler
3330.0.04.65	Belirli bir zaman dağılımı, birleşme sistemindeki ikincil saatler
3330.0.04.73	Pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışan diğer saatler (elektrikli saat sistemleri için olanlar hariç)
3330.0.04.75	Masa ve şömine saatleri (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç)
3330.0.04.79	B.y.s. diğer saatler (pilli veya akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar hariç)
3330.0.05.10	Devam kaydedici cihazlar; tarih ve saat kaydedici cihazlar
3330.0.05.30	Parkmetreler ve diğerleri (zaman ayarlayıcılar, durdurucular ve benzerleri hariç)
3330.0.05.50	Zaman ayarlayıcılar, durdurucular ve benzerleri
3330.0.05.70	Belirli bir zamanda bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan saat makineli veya senkron motorlu cihazlar (saat ayarlanışına göre duran cihazlar ve diğer cihazlar)
3330.0.05.75	Belirli bir zamanda bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan saat makineli veya senkron motorlu cihazlar (saat ayarlanışına göre duran cihazlar ve diğer cihazlar) - elektrikli veya el
3330.0.05.79	Belirli bir zamanda bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan saat makineli veya senkron motorlu cihazlar (saat ayarlanışına göre duran cihazlar ve diğer cihazlar) - diğerleri

3330.0.06.33	Pilli veya akümülatörlü cep veya kol saati makineleri - sadece mekanik göstergeli veya mekanik göstergenin birleştirebildiği bir tertibata sahip olanlar
3330.0.06.35	Pilli veya akümülatörlü cep veya kol saati makineleri - sadece opto-elektronik göstergeli olanlar (dijital)
3330.0.06.37	Pilli veya akümülatörlü cep veya kol saati makineleri - diğerleri (gün kaydedici olanlar)
3330.0.06.50	B.y.s. otomatik kurmalı veya diğer cep ve kol saati makineleri (tamamlanmış veya birleştirilmiş olanlar)
3330.0.07.35	Çalar saat makineleri (tamamlanmış ve birleştirilmiş) - pilli, akümülatörlü veya elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.07.39	B.y.s. diğer saat makineleri (tamamlanmış ve birleştirilmiş) (cep ve kol saat makineleri hariç) - pilli, akümülatörlü veya bir elektrik devresine bağlanarak çalışanlar
3330.0.07.90	B.y.s. diğer saat makineleri (tamamlanmış ve birleştirilmiş) (cep ve kol saat makineleri hariç)
3330.0.08.30	Tamamlanmış cep ve kol saat makineleri (birleştirilmemiş veya kısmen birleştirilmiş, şablonlar) - spiral rakkaslı olanlar
3330.0.08.50	Tamamlanmış cep ve kol saat makineleri (birleştirilmemiş veya kısmen birleştirilmiş, şablonlar) - diğer saat makineleri
3330.0.08.70	Tamamlanmamış cep ve kol saat makineleri (birleştirilmiş)
3330.0.09.00	Cep ve kol saat makinesi taslakları
3330.0.10.00	Tamamlanmış veya tamamlanmamış, birleştirilmemiş diğer saat makinesi taslakları
3330.0.11.13	Kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere saat zarfları
3330.0.11.15	Adi metallere saat zarfları
3330.0.11.19	B.y.s. diğer saat zarfları
3330.0.11.30	Saat zarflarının aksam ve parçaları
3330.0.11.53	Saat ve saat makineleri için metal zarflar
3330.0.11.55	Diğer maddelerden saat ve saat makineleri için zarflar
3330.0.11.57	Saat ve saat makinesi zarflarının aksam ve parçaları
3330.0.12.00	Saat kayışları, bilezikleri ve bunların parçaları - metallere olanlar
3330.0.12.03	Saat kayışları ve bilezikleri - kıymetli metallere olanlar
3330.0.12.05	Saat kayışları ve bilezikleri - adi metallere olanlar
3330.0.12.07	Saat kayışları ve bileziklerinin aksam ve parçaları
3330.0.13.10	Diğer saat aksamı; yaylar (zembekler dahil)
3330.0.13.30	Diğer saat aksamı; taşlar
3330.0.13.50	Diğer saat aksamı; kadranlar
3330.0.13.53	Kol saatleri için kadranlar - metalden olanlar
3330.0.13.55	Diğer saatler için kadranlar - adi metallere olanlar
3330.0.13.57	Diğer kadranlar
3330.0.13.70	B.y.s. diğer saat aksamı (örn; platin ve köprüler)
3330.0.13.73	B.y.s. diğer cep ve kol saati aksamı
3330.0.13.75	B.y.s. diğer saat aksamı
3330.0.14.00	Endüstriyel zaman ölçüm alet ve cihazlarının kurulumu
3330.0.15.00	Sanayide kullanılmaya yönelik saatlerin bakım ve onarımı

US 97 KODU 2693.2

2693.2.01.10	Duvarcılıkta kullanılmak için seramikten inşaat tuğlaları - ağır kilden olanlar
2693.2.01.13	Duvarcılıkta kullanılmak için seramikten inşaat tuğlaları ve bloklar - delikli veya deliksiz olanlar
2693.2.01.15	Seramikten dış astar tuğlaları - delikli veya deliksiz olanlar
2693.2.01.17	Seramikten taş döşeme tuğlaları - zemin ve yol döşeme için olanlar
2693.2.01.30	Seramikten zemin döşeme tuğlaları, destek veya doldurucu karolar ve benzeri eşya - yatay olarak delikli olanlar
2693.2.02.50	Seramikten kiremitler; mahya ve köşe kaplamaları (düz kiremit)
2693.2.02.70	Seramikten baca şapkaları, baca boruları, mimari düzenleme ve inşaat işlerinde kullanılan diğer eşyalar
2693.2.03.00	Seramikten borular, oluklar ve bağlantı parçaları

US 97 KODU 2694.1

2694.1.01.00	Klinker
--------------	---------

2694.1.02.10	Portland çimento (beyaz)
2694.1.02.31	Portland çimento (PÇ)
2694.1.02.33	Katkılı Portland çimento (KPÇ)
2694.1.02.35	Traslı çimento (TPÇ)
2694.1.02.37	Uçucu küllü çimento (UKÇ)
2694.1.02.39	B.y.s. diğer portland çimentoları
2694.1.02.50	Şaplı çimento
2694.1.02.90	Su altında sertleşen diğer çimentolar

US 97 KODU 2695.1	
2695.1.01.30	Çimento, beton veya suni taştan inşaat için bloklar ve tuğlalar
2695.1.01.50	Çimento, beton veya suni taştan döşeme taşları ve benzeri eşyalar
2695.1.02.11	Asmolen
2695.1.02.21	Beton direkler
2695.1.02.31	Beton travers
2695.1.02.41	Beton yapı elemanları ''prefabrik'' mozaik yapı elemanları (kirişler, kolonlar, panolar, döşeme elemanları v.b.)
2695.1.02.51	Gaz beton yapı elemanları (kireç taşından olanlar dahil) (kirişler, kolonlar, panolar, döşeme elemanları v.b.)
2695.1.02.90	B.y.s. çimento, beton veya suni taştan diğer inşaat amaçlı prefabrik yapı elemanları
2695.1.03.00	Çimento, beton veya suni taştan borular
2695.1.04.00	Çimento, beton veya suni taştan prefabrik yapılar

US 97 KODU 2695.3	
2695.3.01.00	Kalıba dökülmeye hazır beton

US 97 KODU 2695.4	
2695.4.01.11	Hazır sıva (dış cephe kaplaması)
2695.4.01.91	Ateşe dayanıklı olmayan diğer harç ve betonlar

US 97 KODU 2610.2.03.01	
2610.2.03.01	Çok katlı yalıtım camları

KOD 809	
809	Yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim hizmetleri

3.1.4. 2009/15199 sayılı Karar'ın 4 numaralı Eki Gereğince İndirimli Vergi Uygulamasından Belli Şartlarla Yararlanabilecek Sektör ve Yatırımlar

3.1.4.1. Tarım ve Tarımsal Sanayi

1- Süt inekçiliği yatırımlarında asgari 150 büyükbaş süt inekçiliği ve süt mamulleri üretimi başlangıç olmak kaydıyla, yem ünitesi ve/veya soğuk hava deposu ile entegre olması şartı aranır.

2- Besicilik yatırımlarında asgari 150 büyükbaş/dönem besicilik ve kesimhane başlangıç olmak üzere, soğuk hava deposu ve/veya yem ünitesi ve/veya et mamülleri üretimi ile entegre olması şartı aranır.

3.1.4.2. Hizmetler Sektörü

1- Ulaştırma Bakanlığında alınmış L2 belgesini haiz, bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 10.000 m2 olan, ulusal ve/veya uluslararası yük taşımacılığına yönelik araçları içerebilen entegre lojistik yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir.

2- Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolun ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

3- Alışveriş, iş ve/veya ticaret merkezi hüviyetinde olmayan ve müstakil olarak inşa edilen fuar, kongre, sergi ve kültür merkezi yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m2, kongre merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 1000 olması şartı aranır.

Kültür yatırımları için Kültür ve Turizm Bakanlığında alınacak kültür yatırımı belgesine istinaden proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda teşvik belgesi düzenlenebilir.

4- Spor tesisi yatırımlarında asgari 10 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

5- Konteyner kiralama yatırımları hariç olmak üzere karayolu, denizyolu, havayolu ve demiryolundan en az ikisinde kombine taşımacılık yaptığını tevsik eden yatırımcıların gerçekleştirecekleri kara, deniz, hava ve demiryolu kombine konteyner taşımacılığı yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir.

6- Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dahil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dahil edilmez.

7- Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 100 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg. olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.

8- Uydu, telsiz, kablo vb iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımları proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

9- Gümrük kapılarında yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek, yerli ve yabancılara hizmet sağlamaya yönelik gümrük muhafaza kontrol ünitelerini de ihtiva eden tesislere yönelik yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

10- Altyapı yatırımları proje bazında değerlendirilerek uygun görülenleri teşvik belgesine bağlanabilir.

11- Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.

3.1.5. Teşvik Unsurlarından Yararlanacak Sektörleri Belirlemede 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinin Dipnotlarının Önemi

Teşvik unsurlarından yararlanacak sektörler bölgeler itibariyle 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı Ekinde belirtilmiştir. Aynı ekin dipnotlarına ise bu sektörlerin belirlenmesine ilişkin önemli açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1- İstanbul hariç olmak üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşturulan yatırım konuları, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi, bölgede uygulanan desteklerden yararlanır.

2- Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar ikinci bölgede uygulanan desteklerden, havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar birinci bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Havayolu taksi işletmeciliği yatırımları teşvik edilmez.

3- Özel sektör tarafından yapılacak şehirler arası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları tüm bölgelerde teşvik edilir. Birden fazla bölgede taşımacılık yapılması durumunda vagon teminine yönelik harcamalar faaliyet gösterilen alanda gelişmişlik düzeyi en düşük olan bölgenin desteklerinden faydalanır.

4- Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları bulunduğu bölgede uygulanan desteklerden yararlanır.

5- Avrupa Kömür-Çelik Topluluğu Anlaşması kapsamına giren yatırımlar desteklerden yararlanamaz.

6- Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı yatırımlarından; "pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmek, kek, gofret, rakı ve bira" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımları, "kuru yemiş, turşu, linter pamuğu, çay ve fındık" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımlar, "hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel ve sektörel desteklerden yararlanamaz.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilir.

8- Tekstil sektöründe ;

-kütlü pamuk işleme yatırımları teşvik edilmez.

-sentetik elyaf ve sentetik iplik üretimine yönelik komple yeni, tevsi, entegrasyon cinsindeki yatırımlar teşvik edilmez.

-iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç)

konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar teşvik edilir.

3.2. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAK HARCAMALAR

KVK'nın 32/A maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendi ile yatırım harcamaları içindeki arsa, bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım, patent, lisans ve know-how bedeli gibi harcamaların oranlarını ayrı ayrı veya topluca sınırlandırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Bakanlar Kurulu bu yetkisini 2009/15199 sayılı Karar ile kullanmış ve arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanı tâbi olmayan diğer harcamaların indirimli vergi uygulamasından yararlanamayacağını belirtmiştir. Bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım harcamaları konusunda Bakanlar Kurulu herhangi bir kısıtlamaya gitmemiştir. Dolayısıyla bu tür yatırımlardan elde edilecek kazançlara indirimli vergi uygulaması mümkün olabilecektir.

Öte yandan anılan Karar'ın 2. maddesinde tanımlara yer verilmiş ve "yatırım malı" kavramı tanımlanmıştır. Buna göre, yatırım malı, **bina** ve arsa hariç, teşvik belgesi kapsamındaki mal ve hizmet üretimi için kullanılan her tür makine, teçhizat, tesisat ve yatırımın cinsine bağlı olarak mefruşat gibi sabit harcamalardır. Ancak, Karar'ın indirimli vergi uygulaması ile ilgili 10. maddesinde "yatırım malı" ifadesi kullanılmamış ve yukarıda belirtilen şekliyle arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanı tâbi olmayan diğer harcamaların indirimli vergi uygulamasından yararlanamayacağını belirtmiştir. Bu durum ise bina harcamalarının indirimli vergi uygulamasına konu olabileceğini teyit etmektedir.

Ayrıca, 2009/1 sayılı Tebliğ'in 9. maddesinde, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar belirlenmiştir. Buna göre;

1. Tamamlanmış yatırımlar ile **müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları** teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

2. Teşvik belgeleri kapsamında;

a-) Kararın 6. maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler (otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içinde kalmak kaydıyla, CKD aksam ve parçaları, gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inşaat yatırımları ile ilgili tekne kabuğu) hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b-) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c-) Arazi tipi olanlar dahil otomobil, minibüs vb. binek araçları, porselenden, seramikten ve camdan mamul sofralar ve mutfak eşyası,

d-) Ulusal çapta yayım yapan günlük gazete basım hizmetlerine yönelik teşvik belgeleri hariç diğer teşvik belgeleri kapsamında baskı, basım ve matbaa makinaları

değerlendirilmez.

3. Gıda ürünleri ve içecek imalatı ile entegre hayvancılık yatırımlarında; kamyon, kamyonet, frigorifik kamyon, frigorifik kasa, soğutucu ünite, çekici, kamyon kasası ve kamyonet kasası,

4. Havayolu taşımacılık hizmetlerine yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter

teşvik belgeleri kapsamına dahil edilmez. Diğer yatırım konularında ise sektörel özellikler dikkate alınarak teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar belirlenir.

5. Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli listelerde inşaat malzemelerine yer verilmez.

3.3. İNDİRİMLİ VERGİ UYGULAMASININ USUL VE ESASLARI

Yukarıda belirtildiği üzere, uygulama ile yatırım harcamalarına doğrudan destek sağlanmamakta, yatırımdan elde edilecek kazançlara indirimli vergi uygulanmak suretiyle yatırıma katkı sağlanmaktadır. KVK'nın 32/A maddesinin (2) numaralı fıkrasında belirtilen ve Hazine Müsteşarlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulur. Bu noktada yatırıma katkı tutarı ve yatırıma katkı oranı kavramları önem kazanmaktadır. Bu kavramlar, KVK'nın 32/A maddesinin (2) numaralı fıkrasında açıklanmıştır. Buna göre;

- Yatırıma Katkı Tutarı: İndirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarıdır.

- Yatırıma Katkı Oranı: Yatırıma katkı tutarının yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak orandır.

3.3.1. İndirimli Vergi Uygulaması Teşvik Belgesi Şartını Aramaktadır

Yukarıda belirtildiği üzere, KVK'nın 32/A maddesi, Hazine Müsteşarlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden gelir veya kurumlar vergisi uygulanmasını öngörmektedir.

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, Karar'ın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen belgedir.

Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

3.3.1.1. Kimler Teşvik Belgesi Alabilir ?

2009/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde teşvik belgesi için müracaat edebilecek gerçek ve tüzel kişilerin kimler olduğu belirtilmiştir. Buna göre;

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için

- gerçek kişiler,
- adi ortaklıklar,
- sermaye şirketleri (anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler),
- kooperatifler,
- iş ortaklıkları²⁶,
- kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar),
- kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- dernekler ve vakıflar ile
- yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri

müracaat edebilir.

Öte yandan, kurulacak şirketler adına yapılacak teşvik belgesi talepleri dikkate alınmayacağı anılan maddede belirtilmiştir.

Tebliğde, teşvik belgesi için müracaat edecekler arasında şahıs şirketleri (kollektif şirketler ve adi komandit şirketler) ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin yer almadığı görülmektedir. Bunların durumuna aşağıdaki başlıklar altında değinilmiştir.

3.3.1.1.1. Kollektif Şirketler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

Bilindiği üzere, kollektif şirketler gelir veya kurumlar vergisi mükellefi değildir. Bu tür şirketlerin ortakları gelir vergisi mükellefi olurlar ve elde ettikleri kazanç şahsi ticari kazanç olarak vergilendirilir.

Yukarıda belirtildiği üzere, 2009/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında gerçek kişiler sayılmasına rağmen kollektif şirketler sayılmamıştır. Kollektif şirket ortağı olan gerçek kişiler tarafından alınan teşvik belgeleri ile kollektif şirketler tarafından yatırım yapılıp yapılmayacağı sorusunun cevabı şu an için belirsizdir. Bu durum yapılan düzenlemelerdeki bir eksikliği karşımıza çıkarmaktadır.

3.3.1.1.2. Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler Teşvik Belgesi Alamazlar Mı?

2009/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde, teşvik belgesi için müracaat edebilecekler arasında dernekler ve vakıflar sayılmasına rağmen dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler sayılmamıştır.

²⁶ KVK'nın 32/A maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca iş ortaklıklarının vergi indiriminden faydalanması mümkün değildir.

KVK'nın 1. maddesine göre ise dernek veya vakıflar kurumlar vergisi mükellefi değildirler. Ancak, bunlara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefi olabilirler.

KVK'nın 2. maddesinin (5) numaralı fıkrasında, dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve bu maddenin sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticarî, sınai ve ziraî işletmeler ile benzer nitelikteki yabancı işletmeler, dernek veya vakıfların iktisadî işletmeleri olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere, dernek veya vakfa ait iktisadi işletmelerin ilgili dernek veya vakfa ait veya bağlı olması gerekmektedir. Öte yandan, bu işletmelerin tüzel kişilikleri yoktur.

Bu açılardan bakıldığında, dernek veya vakıf adına teşvik belgesi için yapılan başvuru aslında bunların iktisadi işletmeleri için yapılmış başvuru olarak kabul edilmelidir. Kurumlar vergisi mükellefi olamayan bir tüzel kişiliğin kurumlar vergisi indiriminden faydalanabilmek için teşvik belgesi başvuru yapmasını izah etmek biraz güç olacaktır. Tüzel kişiliğe sahip dernek veya vakıf tarafından alınan teşvik belgesinin, aslında, bunlara ait olan iktisadi işletmeler tarafından alındığının kabul edilmesi gerekmektedir.

3.3.1.2. Teşvik Belgesi Müracaatı

2009/15199 sayılı Karar'ın 5. maddesi ile 2009/1 sayılı Tebliğ'in 6. ve 7. maddelerinde teşvik belgesi başvurularına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin talepler Hazine Müsteşarlığı yapılıdır. Ancak, yabancı sermayeli yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel uygulamalar kapsamındaki yatırımlar ile Ar-Ge ve çevre yatırımları hariç olmak üzere sabit yatırım tutarı 8.000.000 TL. Tebliğ eki 3'deki imalat sanayi yatırımları için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki TOBB'a bağlı sanayi odalarına da müracaat edilebilir. Bu durumda teşvik belgesi için sanayi odalarına başvuru yapılacak yatırımlar şunlardır.

SANAYİ ODALARINCA TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI DEĞERLENDİRİLEBİLECEK İMALAT SANAYİ YATIRIMLARI

Sektörün US 97 KODU	YATIRIM KONULARI
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imatı (Yün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer, örülerek yapılan maddelerin imalatı
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)
28	Metal eşya sanayi
29	B.y.s. makine ve teçhizat imalatı
30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
31	B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı

32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat

Hazine Müsteşarlığına yapılacak müracaatların; yabancı sermayeli şirket ve şubelerce gerçekleştirilecek yatırımlar için Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne, diğer bütün yatırımlar için Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğüne yapılması gerekmektedir.

2009/15199 sayılı Karar'ın göre, düzenlenen teşvik belgelerinin geçerlilik süresi içerisindeki işlemlerle ilgili müracaatlar, teşvik belgesi müracaatını değerlendiren ilgili kuruma yapılır. Müracaatlar, Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ilgili merci tarafından sonuçlandırılır. Ancak, kullanılmış komple tesis ithal izni, devir, satış, ihraç, kiralama ve yatırımcı talebine istinaden yapılan iptaller dışındaki teşvik belgesi iptali işlemlerine ilişkin müracaatlar ile yatırım konusu değişikliği ve yatırımın nakli konusundaki talepler Hazine Müsteşarlığı'nın görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için aranılacak belgeler şunlardır;

8. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı müracaat dilekçesi,
9. Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri,
10. Tebliğin 1 numaralı ekindeki örneğe uygun olarak hazırlanmış her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı ve kaşeli bir nüsha Yatırım Bilgi Formu,
11. Hazine Müsteşarlığına yapılacak müracaatlarda; 400 TL. tutarındaki meblağın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki muhasebe birimi hesabına yatırıldığına dair makbuzun ikinci nüshası, sanayi odalarına yapılacak müracaatlarda; yukarıda belirtilen meblağın 100 TL. tutarındaki kısmının ilgili sanayi odasının hesabına yatırıldığını gösterir makbuz nüshası ile bakiye kısmının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki muhasebe birimi hesabına yatırıldığına dair makbuzun ikinci nüshası,
12. Firmanın sermaye yapısı, sermaye miktarı ve faaliyet konuları açısından nihai durumunu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi aslı veya noterden veya sicil merciinden tasdikli örneği,
13. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazının aslı,
14. 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden, sadece ÇED Yönetmeliği eki listelerde yer alan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.

3.3.1.3. Teşvik Belgesi Müracaatının Değerlendirilmesi

Teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin, makro ekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik yönden yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait teşvik belgesi, döviz ve kredi kullanım formu ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Hazine Müsteşarlıkça onaylanır.

Sanayi odalarına yapılan müracaatlarla ilgili olarak sanayi odaları, yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen yatırım projeleri için,

a) Yapılan müracaata istinaden düzenlenen ve sanayi odası yetkililerinin paraf ve imzalarını haiz yatırım projesi değerlendirme formunu,

b) Sanayi odasının onaylı üçer nüsha ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerini,

c) Sanayi odası yetkililerinin parafını haiz üç nüsha teşvik belgesini,

ç) Yatırımcı adı/unvanı kayıtlı döviz ve kredi kullanım formunu,

Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğüne gönderirler. Hazine Müsteşarlığınca da uygun görülen yatırımlara ilişkin teşvik belgeleri onaylanarak iki nüshası ilgili sanayi odasına gönderilir. Sanayi odasının teşvik belgesinin aslı yatırımcıya verilir, diğer nüshası muhafaza edilir.

Sanayi odasının yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülmeyen yatırım projeleri ile ilgili ihtilaflı durumlarda Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

Yatırım bilgi formunda yer alan, teşvik belgesini düzenlemeye mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, müracaat anında yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin varlığı ile muhteviyatı itibarıyla doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Müsteşarlıkça teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi kısmi müeyyideler de uygulanabilir.

3.3.1.4. Teşvik Belgesi Alınmadan Önce Yapılan Yatırımlar

2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesinin (7) numaralı fıkrasında, teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamalarının teşvik belgesi kapsamına alınmayacağı belirtilmiştir. Bu durumda, teşvik belgesi için müracaat yapılmadan önce yapılmış yatırımlardan elde edilecek kazançlara indirimli vergi uygulaması yapılmayacaktır. Bu ise uygulamanın eksik yönlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.3.2. İl Grupları, Gruplar İtibarıyla Teşvik Edilecek Sektörler ve Bunlara İlişkin Yatırım ve İstihdam Büyüklükleri

2009/15199 sayılı Karar ile ilk temelleri atılan yeni yatırım teşviklerinde bölgesel ve sektörel bazlı belirlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda ülkemiz 4 bölgeye ayrılmış ve bu bölgelerde desteklenecek sektörler belirlenmiştir. Bunun dışında büyük ölçekli yatırımların da (50 Milyon Türk Lirasının üzerindeki yatırımlar) da bölgesel farklılık gözetilmeksizin destek unsurlarından yararlandırılacağı belirtilmiştir.

2009/15199 sayılı Karar'da öncelikle tüm destek unsurları açısından geçerli olacak **sabit yatırım tutarları ve asgarî kapasiteler** belirlenmiştir. Bu kapsamda anılan Karar'ın 5. maddesinde, yatırımın, vergi indiriminden (ve diğer destek unsurlarından) yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarları belirlenmiştir. Buna göre; yatırımın,

- I inci ve II nci bölgelerde 1.000.000 TL.,
- III üncü ve IV üncü bölgelerde ise 500.000 TL tutarında olması gerekir.

Ancak, büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel yatırımlar ile genel teşvik sisteminden yararlanacak yatırımların varsa ekli listelerde her bir konuya yönelik olarak belirlenen yukarıdaki tutarların üzerindeki asgarî sabit yatırım ve/veya asgarî kapasite şartlarını sağlaması gerekir. Dolayısıyla yapılan yatırımın indirimli vergi uygulamasından yararlanabilmesi için belirlenen bu asgari yatırım büyüklükleri aşılmalı ve ayrıca her bir bölge ve sektör itibarıyla 2009/15199 sayılı Karar'ın 2 numaralı ekinde yer alan yatırım büyüklükleri de aşılmalıdır. Örneğin, 1. bölgede yer alan İstanbul ilinde "ilaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı" sektörü için asgari yatırım tutarı 5.000.000 TL. olarak belirlenmiştir. Yani bu sektörde yapılacak bir yatırımın vergi indirimi (diğer destek unsurlarından) uygulamasından yararlanabilmesi için yatırımın 1.000.000 TL.'nin üzerinde olması yeterli değildir. En az 5.000.000 TL tutarında bir yatırımın yapılması gerekir.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgarî ikiyüzbin Türk Lirası olması gerekir.

KVK'nın 32/A maddesinin 2/a bendinde, Bakanlar Kuruluna, İstatistikî bölge birimleri sınıflandırması ile kişi başına düşen milli gelir ve sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate almak suretiyle illeri gruplandırma ve gruplar itibarıyla teşvik edilecek sektörleri ve bunlara ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirleme konusunda yetki verilmiştir. 2009/15199 sayılı Karar'ın 3. maddesi ile ülkemiz sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak dört gruba ayrılmıştır. Bu gruplar anılan Karar'ın 1 numaralı ekinde aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER			
I.Bölge	II.Bölge	III.Bölge	IV.Bölge
TR10 İstanbul	TR22 Balıkesir - Çanakkale (Bozcaada, Gökçeada hariç)	TR52 Konya - Karaman	TR82 Kastamonu – Çankırı - Sinop
TR21 Tekirdağ Edirne Kırklareli	TR32 Aydın Denizli Muğla	TR63 Hatay Kahramanmaraş Osmaniye	TR90 Trabzon – Ordu - Giresun Rize – Artvin Gümüşhane
TR31 İzmir	TR61 Antalya Isparta Burdur	TR71 Kırıkkale Aksaray - Niğde Nevşehir - Kırşehir	TR41 Erzurum Erzincan Bayburt

TR41 Bursa Eskişehir Bilecik	TR62 Adana Mersin	TR33 Manisa Afyonkarahisar Kütahya – Uşak	TRA2 Ağrı - Kars Ardahan İğdır
TR42 Kocaeli - Sakarya Düzce - Bolu - Yalova		TR72 Kayseri Sivas - Yozgat	TRB2 Van - Muş Bitlis - Hakkari
TR51 Ankara		TR81 Zonguldak Karabük - Bartın	TRB1 Malatya - Elazığ Bingöl - Tunceli
		TR83 Samsun - Tokat Çorum - Amasya	TRC2 Şanlıurfa Diyarbakır
		TRC1 Gaziantep Adıyaman - Kilis	TRC3 Mardin - Batman Şırnak - Siirt
			TR22 Çanakkale İli Bozcaada, Gökçeada İlçeleri

Öte yandan anılan Karar'ın 2 numaralı ekinde, bölgesel desteklerden yararlanacak yatırım konuları her bir il grubunun yatırım potansiyeli ve rekabet gücü dikkate alınarak belirlenmiştir. (Bu listeye kitabımızın I. Bölüm "7. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖR VE YATIRIM KONULARI" başlığından ulaşılabilir.)

3.3.3. Yatırıma Katkı Oranı ve Vergi İndirim Oranının Örnekli Anlatımı

KVK'nın 32/A maddesinin 2/b bendinin 5904 sayılı Kanun ile değişik hükmünde ise Bakanlar Kurulu'nun, Her bir il grubu için yatırıma katkı oranını % 25'i (31.12.2010 tarihine kadar başlayan yatırımlar için %60'ı), yatırım tutarı 50 milyon Türk Lirasını aşan büyük ölçekli yatırımlarda ise % 45'i (31.12.2010 tarihine kadar başlayan yatırımlar için %70'i) geçmemek üzere belirlemeye, kurumlar vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulamaya yetkili olduğu belirtilmiştir. Bakanlar Kurulu bu yetkisini yine aynı Karar'ın 10. maddesinde kullanmış ve büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımlarda, kurumlar vergisi veya gelir vergisine uygulanacak indirim oranları ile yatırıma katkı oranları aşağıda belirlemiştir.

Bölgeler	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
I	10	25	25	25
II	15	40	30	40
III	20	60	40	60
IV	25	80	45	80

Öte yandan Bakanlar Kurulu 5904 sayılı Kanun ile genişleyen yetkisi çerçevesinde, teşvik belgesi kapsamında 31/12/2010 tarihine kadar yatırıma başlanması hâlinde aşağıda belirtilen indirim oranları ile yatırıma katkı oranlarının uygulanacağını kararlaştırmıştır.

Bölgeler	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
I	20	50	30	50
II	30	60	40	60
III	40	80	50	80
IV	60	90	70	90

Örnek:

31.12.2010 tarihinden sonra IV. bölgede yer alan Mardin ilinde başlanan 10.000.000 TL tutarındaki bir yatırım için devletçe sağlanan katkı oranı % 25'dir. Yani bu yatırımın 2.500.000 TL tutarındaki kısmı devletçe karşılanmaktadır. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere, bu katkı doğrudan destek şeklinde olmayıp yatırımdan elde edilecek kazançta indirimli vergi uygulanması şeklinde kendini gösterecektir. Bu örnekteki yatırımın 15.03.2012 tarihinde tamamlanıp faaliyete geçtiğini varsayarsak bu tarihten itibaren elde edilecek kazançlar gelir veya kurumlar vergisi % 80 oranında indirimli olarak uygulanacaktır. Bu indirim uygulamasına da yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanılacaktır. Bu kapsamda vergi uygulaması aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

A	B	C	D	E	F	G	H
Hesap Dönemi	Kazanç Tutarı (TL)	Vergi Oranı (%)	Oransal Katkı (%)	Katkı Tutarı (TL) (BxD)	Vergi Tutarı (TL) (BxC)	Toplam Destek Tutarı (TL)	Kalan Destek Tutarı (TL) (G-E)
2012	1.300.000,00	4	16	208.000,00	52.000,00	2.500.000,00	2.292.000,00
2013	4.200.000,00	4	16	672.000,00	168.000,00	2.292.000,00	1.620.000,00
2014	3.750.000,00	4	16	600.000,00	150.000,00	1.620.000,00	1.020.000,00
2015	7.000.000,00	4	16	1.020.000,00	380.000,00	1.020.000,00	0,00
		TOPLAM		2.500.000,00			

2015 yılında elde edilen kazançta % 16 katkı sağlanması durumunda 1.120.000,00 TL katkı tutarı belirlenecektir. Ancak, bu durumda sağlanan toplam katkı tutarı 2.600.000,00 TL olacaktır. Yukarıda açıklandığı üzere bu yatırıma sağlanan katkı oranı %25 yani 2.500.000,00 TL'dir. Bu nedenle 2015 yılı katkı tutarı 1.020.000,00 TL ve vergi tutarı da 380.000,00 TL olarak hesaplanmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, Bakanlar Kurulu yatırıma erken başlanmasını teşvik etmek amacıyla 31.12.2010 tarihine kadar başlanan yatırımlar için daha yüksek katkı oranı ile daha yüksek vergi indirimi oranı belirlemiştir.

Aynı örneği yatırıma başlama tarihini 15.06.2010 olarak değiştirelim (Yatırımın bitiş tarihi ve elde edilen kazanç tutarları değiştirilmeyecektir). Bu durumda yatırıma katkı oranının % 60, vergi indirimi oranının ise % 90 olarak dikkate alınması gerekecektir.

Dolayısıyla yatırıma sağlanacak devlet desteğinin tutarı 6.000.000 olacaktır. Bu katkı tutarlarının hesaplanması ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

A	B	C	D	E	F	G	H
Hesap Dönemi	Kazanç Tutarı (TL)	Vergi Oranı (%)	Oransal Katkı (%)	Katkı Tutarı (TL) (BxD)	Vergi Tutarı (TL) (BxC)	Toplam Destek Tutarı (TL)	Kalan Destek Tutarı (TL) (G-E)
2012	1.300.000,00	2	18	234.000,00	26.000,00	6.000.000,00	5.766.000,00
2013	4.200.000,00	2	18	756.000,00	84.000,00	5.766.000,00	5.010.000,00
2014	3.750.000,00	2	18	675.000,00	75.000,00	5.010.000,00	4.335.000,00
2015	7.000.000,00	2	18	1.260.000,00	140.000,00	4.335.000,00	3.075.000,00
2016	5.000.000,00	2	18	900.000,00	100.000,00	3.075.000,00	2.175.000,00
2017	9.000.000,00	2	18	1.620.000,00	180.000,00	2.175.000,00	555.000,00
2018	3.500.000,00	2	18	555.000,00	145.000,00	555.000,00	0,00
TOPLAM				6.000.000,00			

Örneğin ilk şekli ile ikinci şeklinin karşılaştırılmasından yatırıma 31.12.2010 tarihine kadar başlamanın büyük faydasının olacağı anlaşılmaktadır.

3.3.4. Büyük Ölçekli Yatırımlar

KVK'nın 32/A maddesinde belirtilen 50.000.000 TL'yi aşan büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2009/15199 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra No	Sektör	50 Milyon TL'nin Üzerindeki Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	
1-a	Ana Kimyasal Maddelerin İmalatı	1.000
1-b	Diğer Kimyasal Ürünlerin İmalatı	300
2	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1.000
3	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	250
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	250
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
7-a	LCD/Plazma Üretimi Yatırımları	1.000
7-b	Modül Panel Üretimi Yatırımları	150
7-c	Lazer Televizyon, Üç Boyutlu Televizyon ve OLED Televizyonlar ve benzeri Televizyon Üretimi Yatırımları	
7-d	Diğer Elektronik Sektörü Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	100
10	Hava ve Uzay Taşıtları İmalatı Yatırımları	
11	Makine İmalat Yatırımları	
12	Madencilik Yatırımları Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerle ilgili nihai metal üretimine yönelik izabe (cevher işleme) tesisleri ile bu tesislere entegre maden üretimine yönelik (istihraç+işleme) yatırımlar (AKÇT kapsamı ürünler hariç).	

Bu yatırımlar özel önem verilen yatırımlar olarak karşımıza çıkmakta ve indirimli vergi uygulamasında, daha yüksek oranlı katkılardan ve vergi indirimlerinden faydalanmaktadır.

3.3.5. Yatırıma Başlama ve İşletmeye Geçiş Tarihlerinin Belirlenmesi

2009/1 sayılı Tebliğ'in 11. maddesinde yatırıma başlama, 12. maddesinde ise işletmeye geçiş tarihlerinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır.

3.3.5.1. Yatırıma Başlama Tarihinin Belirlenmesi

Teşvik belgesinde öngörülen yatırıma başlama tarihi teşvik belgesi için Müsteşarlığa veya sanayi odasına müracaat tarihi olup, yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için, arazi-arsa alımı, altyapının hazırlanması, inşaata başlama, makine ve teçhizat temini gibi harcamalardan bir veya birkaçının gerçekleştirilmesi şarttır. Ancak, harcama tutarının; bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar için teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırımın en az %10'u, büyük ölçekli yatırımlar için ise en az 5 milyon Türk Lirası olması halinde yatırıma başlanılmış sayılır.

Hazine Müsteşarlığı gerekli görülen hallerde yatırıma başlamaya ilişkin faaliyetlerin fiziki gerçekleştirmelerini tespit amacıyla bizzat veya Kararın 17. maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar (ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, ticaret odaları, deniz ticaret odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği) aracılığı ile yatırım mahallinde incelemeler de yapabilir.

Yatırım projesine ilişkin fizibilite yapmak ve şirket kurmak yatırıma başlama sayılmaz.

3.3.5.2. İşletmeye Geçiş Tarihinin Belirlenmesi

İşletmeye geçiş tarihi;

2. Komple yeni yatırımlarda;

a-) İmalat sanayi, madencilik, seracılık ve soğuk hava deposu yatırımlarında ilgili merciilerden onaylı kapasite raporunun,

b-) Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında denize elverişlilik belgesinin veya klas sertifikasının,

c-) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden faaliyette bulunulduğuna dair onay yazısının,

d-) Demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğünden uygun görüş yazısının,

e-) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımlarında ilgili yerel yönetimin onayının ve ısının başka bir yatırımcıya ait jeotermal kaynak veya santrallerden temin edilmesi halinde asgari 10 yıllık temin sözleşmesinin,

f-) Diğer hizmetler sektörü yatırımlarından turizm, eğitim, hastane, huzurevi, öğrenci yurdu gibi yatırımlarda ilgili bakanlıklardan işletme belgesi, uygunluk belgesi, izin belgesi, ruhsat veya lisansın

alınmasını müteakip teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarihtir.

2. Diğer yatırım cinslerinde ise teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarihtir. Bu durumda da yatırım konusuna bağlı olarak yukarıdaki belgelerin ibrazı şarttır.

3.3.6. Farklı İllerde Yatırım Yapılması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım

KVK'nın 32/A maddesinin (3) numaralı fıkrasında, yatırıma katkı ve vergi oranı farklı illerde aynı mükellef tarafından yapılan yatırımlarda, toplam yatırımın her bir ile isabet eden oranına göre ilgili ilin yatırıma katkı oranı ve indirimli vergi oranı uygulanacağı belirtilmiştir.

Örnek:

(X) A.Ş. tarafından II. bölgede bulunan Adana ilinde 6.000.000 TL. tutarında IV. bölgede bulunan Şanlıurfa ilinde ise 4.000.000 TL. tutarında yatırım yapıldığını ve bu yatırımların 2010 yılı içerisinde başlayıp 2012 yılında tamamlandığını kabul edelim.

Bu durumda II. bölgede yapılan yatırımın toplam yatırıma oranı % 60, IV. bölgede yapılan yatırımın toplam yatırıma oranı ise % 40'dır. Yatırımın % 60'ına tekabül eden 6.000.000 TL.'lik harcama, II. bölge için öngörülen katkı oranı olan % 30 oranında, % 40'ına tekabül eden 4.000.000 TL.'lik harcama ise IV. bölge için öngörülen katkı oranı olan % 60 oranında desteklenecektir. Bu durumda yatırıma sağlanacak katkı tutarları aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yatırım Yapılan Bölge	Yatırım Tutarı (TL)	Bölge İçin Belirlenen Katkı Oranı (%)	Katkı Tutarı (TL)
II. Bölge	6.000.000	30	1.800.000
IV. Bölge	4.000.000	60	2.400.000
		TOPLAM	4.200.000

Aynı şekilde yatırım tamamlandıktan sonra elde edilecek kazancın % 60'ına II. bölge için belirlenen vergi indirim oranı olan % 60'ın, elde edilecek kazancın % 40'ına ise IV. bölge için belirlenen vergi indirim oranı olan % 90'ın uygulanması gerekmektedir. Bu hesaplama aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

A	B	C	D	E	F	G
Hesap Dönemi	Yatırımdan Elde Edilen Kazanç	Kazancın II. Bölgeye İsbet Eden Kısmı (B x %60)	Kazancın IV. Bölgeye İsbet Eden Kısmı (B x %40)	II. Bölgeden Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması Yoluyla Sağlanan	IV. Bölgeden Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması	Toplam Katkı Tutarı (E + F)

				Katkı Tutarı (C x %12)²⁷	Yoluyla Sağlanan Katkı Tutarı (D x %18)²⁸	
2012	2.000.000	1.200.000	800.000	144.000	144.000	288.000
2013	11.000.000	6.600.000	4.400.000	792.000	792.000	1.584.000
2014	17.000.000	10.200.000	6.800.000	864.000	1.224.000	2.088.000
2015	10.000.000	6.000.000	4.000.000	0	240.000	240.000
			TOPLAM	1.800.000	2.400.000	4.200.000

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, II. bölgeye sağlanacak katkı tutarının en fazla 1.800.000 TL. olması nedeniyle 2015 yılında kazancın bu bölgede yapılan kısmına katkı sağlanmamaktadır. Normal şartlarda, 2015 yılında elde edilen kazançta yatırımın IV. bölgeye isabet eden kısmı için 720.000 TL. katkı sağlanacak olmasına rağmen bu bölge için hesaplanan azami katkı tutarının 2.400.000 TL. olması sebebiyle sağlanacak katkı tutarı 240.000 TL. olarak gerçekleşecektir.

3.3.7. Genişletme (Tevsi) Yatırımlarından Elde Edilecek Kazançlara İndirimli Vergi Uygulaması ve Örnekli Anlatım

Mevcut bir yatırıma ilave üretim hattı veya makine ve teçhizat ilave yapılması suretiyle üretim miktarının artırılması veya yeni bir yatırım hüviyeti taşımayan, mevcut üretim hattında yer alan makine ve teçhizatların bir bölümünün kapasite açısından ve işlevsel olarak üretim akışındaki diğer makine ve teçhizatlarla uyum içinde olmadığı durumlarda makine ve teçhizatların değiştirilmesi veya yenilerinin ilave edilmesi ve genişleme yapıldıktan sonra mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturularak bir bütün teşkil eden, aynı işletmede aynı mal ve hizmetin kapasitesini en fazla %100'e kadar artırmaya yönelik yatırımlar genişletme (tevsi) yatırımlardır.

KVK'nın 32/A maddesini (4) numaralı fıkrasında, tevsi yatırımlarda, elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, indirimli oranın bu kazançta uygulanacağı belirtilmiştir.

Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise indirimli oran uygulanacak kazanç tutarının, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirleneceği belirtilmiştir. Bu hesaplama sırasında işletme aktifinde yer alan sabit kıymetlerin kayıtlı değeri, yeniden değerlendirilmiş tutarları ile dikkate alınacaktır.

Genişletme Yatırımından Elde Edilen Kazancın Ayrı Bir Hesapta Takip Edilmesi Durumuna İlişkin Örnek:

III. bölgede yer alan Manisa ilinde makine imalatı konusunda faaliyet gösteren (A) A.Ş., 2010 yılında başlayıp 2012 yılında tamamladığı 4.000.000 TL. tutarındaki genişletme yatırımından elde ettiği kazançları, genel giderlerini uygun dağıtım anahtarları ile paylaştırarak, ayrı hesaplarda takip etmiştir. 2012 yılında tamamlanan genişletme

²⁷ Bu kazançta % 60 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 8 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 12'si kadar destek sağlanacaktır.

²⁸ Bu kazançta % 90 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 2 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 18'i kadar destek sağlanacaktır.

yatırımından yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda belirtilen kazançların elde edildiği varsayımıyla indirimli vergi uygulaması şu şekilde gerçekleşecektir.

$$\begin{aligned} \text{Yatırıma Katkı Tutarı} &= \text{Yatırım Harcaması Tutarı} \times 31.12.2010 \text{ Tarihinden} \\ &\text{Önce Başlayan Yatırımlar İçin Sağlanan Yatırıma Katkı Oranı} \\ &= 4.000.000 \times \%40 \\ &: 1.600.000 \text{ TL} \end{aligned}$$

Hesap Dönemi	Kazanç Tutarı	Elde Edilen Kazanca İndirimli Oran Uygulanması Yoluyla Sağlanan Katkı Tutarı (B x %16) ²⁹	Sağlanacak Azami Katkı Tutarı	Kalan Katkı Tutarı
2012	3.000.000	480.000	1.600.000	1.120.000
2013	4.500.000	720.000	1.120.000	400.000
2014	5.000.000	400.000	400.000	0
TOPLAM		1.600.000		

Genişletme Yatırımından Elde Edilen Kazancın Ayrı Bir Hesapta Takip Edilememesi Durumuna İlişkin Örnek:

Aynı mükellefin genişletme yatırımından elde ettiği kazancı ayrı bir hesapta takip edememesi varsayımıyla örneğimizi şekillendirelim. (A) A.Ş.'nin dönem sonları itibariyle aktifine kayıtlı sabit kıymet tutarları aşağıdaki gibidir.

Hesap Dönemi	(A) A.Ş.'nin Toplam Kazanç Tutarı	Aktifte Kayıtlı Sabit Kıymet Tutarı	Yapılan Tevsi Yatırım Harcaması Tutarı	Tevsi Yatırımın Aktif Büyüklüğüne Oranı (%)	İndirimli Oran Uygulanacak Kazanç Tutarı
2012	20.000.000	90.000.000	4.000.000	4,44	3.111.111
2013	35.000.000	97.000.000	4.000.000	4,12	1.443.299
2014	30.000.000	105.000.000	4.000.000	3,89	1.142.857

Bulunan bu tutarlara da yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde yıllar itibariyle toplam katkı tutarı olan 1.600.000 TL'ye ulaşmıncaya kadar indirimli vergi uygulaması yapılacaktır.

3.3.8. İndirimli Vergi Uygulamasına İlişkin Şartların Sağlanamaması Halinde Yapılacak İşlemler

KVK'nın 32/A maddesinin (5) numaralı fıkrasında, hesap dönemi itibariyle aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve yukarıda açıklanan şartların sağlanmadığının tespit edilmesi halinde, söz konusu vergilendirme döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergilerin, **vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın** gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacağı belirtilmiştir.

²⁹ Bu kazanca % 80 oranında vergi indirimi uygulanması gerekecektir. Dolayısıyla, kurumlar vergisi oranı % 20 yerine % 4 olarak uygulanacak ve yapılan yatırıma, elde edilen kazanç tutarının % 16'sı kadar destek sağlanacaktır.

3.3.9. Yatırımın Devri Halinde İndirimli Vergi Uygulaması

3.3.9.1. Yatırımın Faaliyete Geçmesinden Önce Devri

KVK'nın 32/A maddesinin (6) numaralı fıkrasında, yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurumun, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla indirimli vergi oranından yararlanacağı belirtilmiştir.

3.3.9.2. Yatırımın Kısmen veya Tamamen Faaliyete Geçmesinden Sonra Devri

Anılan maddenin (7) numaralı fıkrasında ise, yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralanın, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanacağı belirtilmiştir.

3.3.9.3. 2009/1 Sayılı Tebliğ'in 30. Maddesine Göre Devir, Satış, İhraç ve Kiralama İşlemlerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar

2009/1 sayılı Tebliğ'in 30. maddesinde, devir, satış, ihraç ve kiralama işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar belirlenmiştir. Teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralmasında uygulanacak kurallar özetle aşağıdaki gibidir³⁰

İşlem	Düzenleme
Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralması	Yatırım mallarının teminini izleyen beş yıl doldurmuş olması hâlinde serbest.
Yatırım tamamlamış ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın satışı	Temininden sonra beş yıl geçtikten sonra satışın yapılması hâlinde, işletmenin asgarî beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Müsteşarlıkça herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir.
Tamamlama vizesi yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte; - Teşvik belgeli bir başka yatırım için devri - Teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı - İhracı - Kiralanması	Müsteşarlığın iznine tabidir.
Tamamlama vizesi yapılmamış veya tamamlama vizesi yapılmış olmakla	Satış izni verilebilmesi için yatırımın bütünlüğünün bozulmaması gerekir.

³⁰ 30.07.2009 - 2009/057 sayılı pwc vergi bülteni, Kaynak: <http://www.vergiportali.com/Content.aspx?Type=BulletinD&Id=2502>

birlikte beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın satışı	Satış izni verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler tahsil edilmez. Yatırımcının teşvik belgesinin satış iznini müteakip diğer nedenlerle iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler de ilgili mevzuatı çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.
Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satışı	Satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil edilir.
Teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması	Müşteşarlığın iznine tabidir.
Teşvik belgesi kapsamında yer alan yatırımlardan tamamlama vizesi ve belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olan firmaların cebri icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi	İcra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde, teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler 6183 kapsamında tahsil edilir.
Yatırımcının tasfiyeye girmesi	Yatırımcının, ilgili tasfiye kurulunun veya organının talebi üzerine bir önceki satırda açıklanan şekilde işlem yapılır.

3.3.10. Yatırımların Taşınması Halinde İndirimli Vergi Uygulaması

2009/1 sayılı Tebliğ'in 28. maddesinde yatırımların nakli halinde yapılacak uygulama anlatılmıştır. Buna göre, büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir. Örneğin, 15.06.2010 tarihi itibarıyla işletmeye geçen bir yatırımın 15.06.2015 tarihine kadar bulunduğu bölgede faaliyetine devam etmesi gerekir.

Ancak, Hazine Müsteşarlığı'ndan izin alınması ve **yatırım konusunun taşınılacak bölgede desteklenecek konular arasında yer alması kaydıyla** diğer bölgelere taşınabilir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi daha yüksek bölgelere veya ilgili yatırım konusunun desteklenmediği bölgelere taşınmalarda, fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer bölgelere taşınması serbesttir. **Ancak, bu durumda, varsa taşınma tarihinden itibaren bakiye yatırıma katkı tutarı için indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulaması yapılmaz.**

Beş yıllık süreyi doldurmuş ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlar için, taşınma öncesinde Müsteşarlığa müracaat edilerek tamamlama vizelerinin yaptırılması gerekir. Bu tür yatırımlara taşınma sonrasında da yer değişikliği izni verilebilir. Ayrıca, genel teşvik sisteminden yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri, yatırım dönemi de dâhil olmak üzere Müsteşarlıkça değerlendirilerek proje bazında sonuçlandırılır.

3.3.11. Gelir Vergisi Mükelleflerinde Uygulanacak Vergi Oranları

İndirimli vergi oranı uygulaması yalnızca kurumlar vergisi mükellefleri açısından geçerli olmayıp gelir vergisi mükellefleri için de geçerlidir. Nitekim, bu husus KVK'nın 32/A maddesinin (8) numaralı bendinde de belirtilmiştir.

Bilindiği üzere, gelir vergisi artan oranlı tarife üzerinden hesaplanmaktadır. Artan oranlı gelir vergisi tarifesi, Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddede yer verilen tarife aşağıdaki gibidir.

1.1.2009 tarihinden geçerli olmak üzere	
8.700 Türk Lirasına kadar	% 15
22.000 Türk Lirasının 8.700 TL'si için 1.305 TL, fazlası	% 20
50.000 Türk Lirasının 22.000 TL'si için 3.965 TL, fazlası	% 27
50.000 Türk Lirasından fazlasının 50.000 TL'si için 11.525 TL, fazlası	% 35

KVK'nın 32/A maddesi kapsamında yapılacak yatırımlardan elde edilecek kazançlara uygulanacak vergi oranı bu tarife esas alınarak hesaplanacaktır. Örneğin, IV. bölgede büyük ölçekli yatırım yapan bir mükellef için gelir vergisi oranının % 50 indirimli uygulanması gerekmektedir. Buna göre, uygulanması gereken gelir vergisi tarifesi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

1.1.2009 tarihinden geçerli olmak üzere ³¹	
8.700 Türk Lirasına kadar	% 7,5
22.000 Türk Lirasının 8.700 TL'si için 652,50 TL, fazlası	% 10
50.000 Türk Lirasının 22.000 TL'si için 1.982,50 TL, fazlası	% 13,5
50.000 Türk Lirasından fazlasının 50.000 TL'si için 5.762,50 TL, fazlası	% 17,5

3.3.12. Vergi Kesintisi Oranları İndirimli Olarak Uygulanabilir Mi?

2009/15199 sayılı Karar'ın 10. maddesinin (6) numaralı fıkrasında indirimli oranların stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede uygulanmayacağı belirtilmiştir. Bu durumda, aslında gelir vergisi kapsamına giren kazançların veya kurum kazancının bir unsuru olarak vergi kesintisine tabi tutulan kazançların GVK'nın 94. ve geçici 67. maddeleri ile KVK'nın 15. ve 30. maddelerinde belirtilen oranlara göre vergi kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.

³¹ Daha önce açıklandığı üzere, bu uygulama, yatırım tamamlanıp faaliyete geçtikten sonra elde edilen kazançlar için geçerli olacaktır. 2009 yılı içinde bir yatırımın tamamlanıp faaliyete geçmesi ve bu faaliyetten kazanç elde edilmesi olasılığı düşüktür. Ancak, örnek olması açısından 2009 yılı için geçerli gelir vergisi tarifesi indirimli olarak yeniden düzenlenmiştir.

Bilindiği üzere, yıl içinde tevkif suretiyle ödenen vergiler, yıllık beyanname üzerinde hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmekte, mahsup yoluyla telafi edilemeyen vergiler ise mükelleflere iade edilmektedir. Gelir veya kurumlar vergisinin indirimli oranda uygulanmasına karşın, stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede herhangi bir vergi indiriminin uygulanmaması iade talep eden mükelleflerin sayısında belirgin bir artışa sebep olacaktır.

3.3.13. Finansal Kiralama Yoluyla Yapılan Yatırımlarda Vergi İndirimi Uygulaması

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımlarda da vergi indirimi uygulanması mümkündür. 2009/15199 sayılı Karar'ın bölgeleri ve destek unsurlarını belirleyen 3. maddesinin (6) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeyeceği, yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümünün kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 2009/15199 sayılı Karar'ın sabit yatırım tutarları ve asgari kapasitelerin belirlendiği 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın her bir finansal kiralama şirketi için asgarî 200.000 TL. olması gerektiği belirtilmiştir.

Finansal kiralama yoluyla yapılan yatırımların destek unsurlarından yararlanma şekline ilişkin ayrıntılı açıklamalar ise 2009/1 sayılı Tebliğ'in 29. maddesinde yapılmıştır. Anılan maddede yapılan açıklamalar aşağıdaki gibidir.

1-) Teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkündür.

2-) Finansal kiralama şirketi, finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatlar için, teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapması ve sözleşme kapsamı yatırım mallarını sözleşme yaptığı yatırımcıya kiralaması durumunda gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilir.

3-) Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ve teşvik belgesini düzenleyen mercice onaylanan finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

4-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri; finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 2009/1 sayılı Tebliğ'in 30. madde hükümleri çerçevesinde Gelir Vergisi Kanunu ve Finansal Kiralama Kanunu'nun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

5-) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın yatırımcıya teslim tarihinden itibaren 5 yıllık süre dolmadan devredilmesi durumunda her türlü yükümlülük finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizat içeren teşvik belgeleri

kapsamında yararlanılan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde finansal kiralama şirketinden tahsil olunur. Ancak, makine ve teçhizatın beş yıllık süreyi doldurması halinde teslim tarihinden sonraki işlemlerde 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak üzere yatırımcı sorumludur.

6-) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırım için kullanılmasının talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatına istinaden, teşvik belgeli bir yatırımcıya yapılacak sözleşmeye istinaden devredilebilir. Bu durumda devreden yatırımcının yatırım bütünlüğünün bozulması halinde söz konusu makine ve teçhizatın diğer yollardan temin edilecek şekilde tekrar ilave edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda fazladan kullanılan destekler ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

7-) Finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilecek yatırımlarda, kiralamaya konu makine ve teçhizatın yatırımcıya teslim edilerek beş yıllık sürenin dolması kaydıyla, yatırımcıya ait teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptali, finansal kiralama şirketine müeyyide uygulamayı gerektirmez. 5 yıllık sürenin dolmaması halinde, yatırımcının yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasında 474 sayılı ve 3065 sayılı Kanunlar ile Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri dikkate alınır.

8-) Sözleşmede devir yetkisinin tanınması halinde de finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat, yatırımcının uygun görüşü olmadan başka bir finansal kiralama şirketine devredilemez.

9-) Yatırımcının teşvik belgesi kapsamında bulunan kullanılmış makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine izin verilebilir.

10-) Finansal Kiralama Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç 3 ay içerisinde kiralayan veya kiracı tarafından ilgili mercie bildirimde bulunulması halinde, sözleşmenin feshi halinde 6. fıkra hükümleri çerçevesinde devir yapılabilir.

11-) Belirtilmeyen hususlarla ilgili olarak Finansal Kiralama Kanunu hükümleri dikkate alınarak Hazine Müsteşarlığın görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

4. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

İstihdamı teşvik eden veya istihdam üzerindeki yükleri azaltmayı amaçlayan çok sayıda yasal düzenleme bulunmaktadır. Bunların önemli bir bölümü de geçen yıl yapılan düzenlemelerle sağlandı. İlk akla gelen istihdam destekleri aşağıda sıralanmıştır.³²

- Özürlü sigortalıların, sigorta primine ait işveren hisselerinin Hazinece karşılanması,

³² BIYIK, Recep; Sigorta Primi Desteğinde Dikkat Çeken Konular Dünya Gazetesi, 17 Haziran 2009.

- Yeni işe alınan kadın ve 18-29 yaş arası gençlere ait sigorta primi işveren hissesinin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması,
- Sigorta primi işveren hissesinin beş puanlık kısmının Hazinece karşılanması,
- Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısının beş yıl süreyle Hazinece karşılanması,
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin ücretlerinin her türlü vergiden müstesna tutulması,
- Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunanların, çalıştırdıkları personele ödedikleri ücretlerin gelir vergisinden müstesna olması,
- 5084 sayılı Kanun kapsama giren 49 ilde istihdam edilen işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin terkin edilerek ödenmemesi,
- 49 ilde yer alan işyerlerinde çalışan işçilerin sigorta primlerinin işveren hisselerinin Hazinece karşılanması,
- Kültür yatırım ve girişimlerde çalıştırılan işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin bir kısmının terkinini,
- Kültür yatırım ve girişimde çalıştırılan işçilerin sigorta primlerinin işveren hissesinin, bir kısmının Hazine'ce karşılanması.

2009/15199 sayılı Karar'ın 9. maddesi ile 2009/1 sayılı Tebliğ'in 20. maddesinde de büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında desteklenen yatırımlardan, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam öngörülleri ile tutarlı olmak kaydıyla yeni yaratılacak istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesi desteğinin hazine tarafından karşılanacağı belirtilmiştir. Bu uygulamanın yarınları aşağıda açıklanmıştır.

4.1. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ KONUSUNDA BAKANLAR KURULU'NUN YETKİSİ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda Sigorta primi desteği ile ilgili olarak Bakanlar Kuruluna verilmiş açık bir yetki bulunmamaktadır. Bu yetkiyi almak amacıyla 26.06.2009 tarih ve 5920 sayılı İş Kanunu, İşsizlik Sigortası Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 4 maddesinde düzenlemeye yapılmış ve bu Kanun TBMM tarafından kabul edilmiştir. Ancak, bu Kanun Cumhurbaşkanlığınca başka bir düzenlemesi nedeniyle TBMM'ye iade edilmiş ve yasama sürecini tamamlayarak yürürlüğe girememiştir.³³ 5920 sayılı Kanun'un 4 maddesinde yapılan düzenleme aynen aşağıdaki gibidir.

³³ Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezi'nden yapılan yazılı açıklamada, "Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından yayımlanması uygun bulunmayan 5920 sayılı İş Kanunu, İşsizlik Sigortası Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 1. maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için Anayasa'nın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca geri gönderilmiştir" denildi.

Açıklamaya göre, kanunun TBMM'ye geri gönderilmesinin gerekçeleri şöyle:

“31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

*“EK MADDE 2- Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde teşvik edilen yatırımlara bağlı olarak gerçekleştirilecek istihdam için, 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde sayılan ve 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Hazinece karşılanır. Hazinece karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya **Bakanlar Kurulu yetkilidir.***

İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarını ödemiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazineden Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir.

"İncelenen Kanunun bu düzenlemeye ilişkin gerekçesinde, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin çoğunda kanunlarla düzenlenen mesleki anlamda geçici iş ilişkisi faaliyetlerinin ülkemizde de kanuni zemine oturtulmasının AB müktesebatına uyum çalışmaları içinde yer aldığı, üye ülkelerin mevzuatındaki farklılıklar nedeniyle üzerinde uzun süre tartışılan Geçici İstihdam Büroları Direktifinin Avrupa Parlamentosu tarafından 22 Ekim 2008 tarihinde onaylandığı, özel istihdam bürolarını yasaklayan veya bu büroların faaliyetlerini Direktifte öngörülmeyle sınırlayan ülkelere karşı Avrupa Komisyonunun yaptırım uygulamasının söz konusu olduğu, işsizliğin önlenmesinde iş piyasasının esnekleştirilmesinin ve aktif istihdam politikalarının uygulanmasının temel çözümlerden biri olduğu, kayıt dışı istihdamın önlenmesi ve bu sektörde çalışanların sosyal güvence altına alınacağı ifade edilmiştir.

İncelenen Kanun ile hüküm altına alınan mesleki anlamda geçici iş ilişkisi, esnek bir istihdam müessesesi olarak iş hukukumuzda girerken, gerekçesinde de ifade edildiği üzere, Avrupa Parlamentosunun 2008/104/EC sayılı Direktifi esas alınmıştır.

Esasen esnek çalışma modellerinin ve istihdamın artırılması amacıyla hazırlanan bu Direktifin eşit muamele ilkesini temel alarak genel kuralları koyduğu görülmektedir. Buna göre, bir iş yerinde ödünç iş ilişkisi kapsamında çalışan işçi hakkında, o iş yerinde normal çalışma şekli olan istihdam ilişkisi çerçevesinde emeğini sunan sürekli işçi gibi istihdam edilseydi uygulanacak ücret, çalışma süresi, fazla çalışma, ara dinlenmesi, gece çalışması ve tatil gibi temel istihdam ve çalışma şartlarının aynısı uygulanacaktır. Ayrıca, kullanıcı işletmede işçi lehine olan düzenlemeler ödünç işçiye de uygulanacak; bunlar kantin, ulaşım gibi mevcut hizmetlerden yararlanacak ve açılacak olan sürekli işlerden haberdar edilecek; bu düzenlemelere uyulmasını güvence altına alacak adli ve idari yaptırımlar da ülkelerin ulusal mevzuatında yer alacaktır.

Avrupa Birliğine uyum çalışmaları çerçevesinde söz konusu Direktifle yapılan düzenlemenin iş hukukumuzda dahil edilmesi amacıyla İş Kanunu'na geçici iş ilişkisini düzenleyen 7. maddeden sonra gelmek üzere 7/A maddesi eklenerek mesleki anlamda geçici iş ilişkisine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ancak yapılan düzenlemede, söz konusu Direktifin temelini oluşturan istihdam ve çalışma şartlarında eşitlik esasının sağlanması ve dolayısıyla bu eşitliği bozacak uygulamaların yasaklanması yönünde hükümlere yer verilmemiştir. Böylece, düzenlemenin gerekçesi ile içeriği arasında bir çelişki doğmuştur.

Diğer taraftan, mezkur 7/A maddesinin ikinci fıkrasında 'Özel istihdam büroları devredeceği işçi ile iş sözleşmesini, işçinin devredileceği işverenle geçici iş ilişkisi sözleşmesini yazılı olarak yapmak zorundadır. Bu sözleşmelerde yer alması gereken hususlar Türkiye İş Kurumunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir' hükmüne yer verilerek, maddede yer almayan hususların anılan Kurumca düzenlenmesine imkan sağlanmış ise de, mesleki anlamda geçici iş ilişkisi müessesesinin yapısı sebebiyle işçinin korunmasına yönelik kurallara kanunda yer verilmesi, uygulamaya ilişkin ayrıntı ve teknik hususların ise yönetmeliğe bırakılması gerekmektedir.

Aksi takdirde, yapılan düzenleme gerçek amacının dışında sonuçlar doğurabilecek ve madde kapsamındaki işçilerin emeğinin istismarı, insan onuruna yakışmayan durumların doğması gibi kanunun amaçlamadığı olumsuz uygulamalara ve çalışma barışının bozulmasına yol açılabilecektir."

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenir.”

Dolayısıyla, kitabımızın bu bölümünün kaleme alındığı tarih (05.08.2008) itibariyle sigorta primi işveren hissesi desteği konusunda bir hukuki tartışma ve belirsizlik söz konusudur. 26.06.2009 tarihinde TBMM’de kabul edilen 5920 sayılı Kanun, Resmi Gazete’de yayımlanıp yürürlüğe girememiştir. Ancak, bu Kanun’dan yetkisini alan Bakanlar Kurulu, 2009/15199 sayılı Karar ile düzenlemeyi yapmış ve bu Karar 16.07.2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Ayrıca, yine Cumhurbaşkanınca onaylanamayan bu Kanundan yetkisini alan Hazine Müsteşarlığı uygulamaya ilişkin usul ve esasları 2009/1 sayılı Tebliğ ile belirlemiştir. Dolayısıyla Bakanlar Kurulu ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılan bu düzenlemelerin geçerliliği tartışma konusudur.

Ancak, bu düzenlemelerin geçerli olmadığı kabul edilse bile Kanun’un Resmi Gazete’de yayımlanmasından sonra Bakanlar Kurulu ile Hazine Müsteşarlığı tarafında aynı düzenlemelerin yeni bir Karar ve yeni bir Tebliğ ile yapılacağı konusunda şüphe olmaması gerekir. Bu nedenle, biz, bu konuyu 2009/15199 sayılı Karar ve 2009/1 sayılı Tebliğ ile yapılan düzenlemeler çerçevesinde aşağıda açıklayacağız.

4.2. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER

Bütün bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanabilecektir. Ancak, I. ve II. bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için 31.12.2010 tarihinden önce yatırıma başlanması gerekir. Öte yandan büyük ölçekli yatırımlar için herhangi bir bölgesel ayırım yapılmaksızın sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanacaktır. Bu durumda;

31.12.2010 tarihinden önce yatırıma başlanması halinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanacak iller şunlardır.

I.Bölge	II.Bölge
TR10 İstanbul	TR22 Balıkesir – Çanakkale (Bozcaada, Gökçeada hariç)
TR21 Tekirdağ – Edirne – Kırklareli	TR32 Aydın – Denizli – Muğla
TR31 İzmir	TR61 Antalya – Isparta – Burdur
TR41 Bursa – Eskişehir – Bilecik	TR62 Adana – Mersin
TR42 Kocaeli – Sakarya – Düzce – Bolu – Yalova	
TR51 Ankara	

31.12.2010 tarihinden sonra yatırıma başlanılsa bile sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanacak iller ise şunlardır.

III.Bölge	IV.Bölge
------------------	-----------------

TR52 Konya – Karaman	TR82 Kastamonu – Çankırı – Sinop
TR63 Hatay – Kahramanmaraş – Osmaniye	TR90 Trabzon – Ordu – Giresun - Rize Artvin Gümüşhane
TR71 Kırıkkale – Aksaray – Niğde Nevşehir – Kırşehir	TRA1 Erzurum – Erzincan – Bayburt
TR33 Manisa – Afyonkarahisar Kütahya – Uşak	TRA2 Ağrı – Kars – Ardahan – Iğdır
TR72 Kayseri – Sivas – Yozgat	TRB2 Van – Muş – Bitlis – Hakkari
TR81 Zonguldak – Karabük – Bartın	TRB1 Malatya – Elazığ – Bingöl – Tunceli
TR83 Samsun – Tokat – Çorum – Amasya	TRC2 Şanlıurfa – Diyarbakır
TRC1 Gaziantep – Adıyaman – Kilis	TRC3 Mardin – Batman – Şırnak – Siirt
	TR22 Çanakkale İli Bozcaada, Gökçeada İlçeleri

4.3. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki yatırımlar bu destekten yararlanabilecektir. 2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, “3.2. 2009/15199 SAYILI KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI” başlığı altında gösterilmiştir.

4.4. SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilmesi için 2009/15199 sayılı Karar’ın 4. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, yatırımın, destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgarî sabit yatırım tutarının I. ve II. bölgelerde 1.000.000 TL., III. ve IV. bölgelerde ise 500.000 TL. tutarında olması gerekir.

4.5. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi sigorta primi işveren hissesi desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

4.6. UYGULAMA USUL VE ESASLARI

4.6.1. Komple Yeni Yatırımlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel uygulama kapsamında desteklenen yatırımlardan, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam öngörülerini ile tutarlı olmak kaydıyla; komple yeni yatırımlarda işletmeye geçiş tarihinden itibaren sağlanan, istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı aşağıda belirtilen sürelerde Hazinece karşılanır.

Bölgeler	31.12.2010 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	31.12.2010 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar
I	2 yıl	-
II	3 yıl	-
III	5 yıl	3 yıl
IV	7 yıl	5 yıl

Bu uygulama açısından komple yeni yatırım ifadesinden, mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa, bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımların anlaşılması gerekir. Ayrıca, mevcut tesislerde makine ve teçhizat ilavesi nedeniyle kapasite artışının %100'ü geçmesi halinde bu yatırımlar yeni yatırım sayılır.

2009/1 sayılı Tebliğ'in 12. maddesinde işletmeye geçiş tarihinin ne şekilde belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre;

Komple yeni yatırımlarda, işletmeye geçiş tarihi;

a-) İmalat sanayi, madencilik, seracılık ve soğuk hava deposu yatırımlarında ilgili merciilerden onaylı kapasite raporunun,

b-) Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında denize elverişlilik belgesinin veya klas sertifikasının,

c-) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden faaliyette bulunulduğuna dair onay yazısının,

d-) Demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğünden uygun görüş yazısının,

e-) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımlarında ilgili yerel yönetimin onayının ve ısının başka bir yatırımcıya ait jeotermal kaynak veya santrallerden temin edilmesi halinde asgari 10 yıllık temin sözleşmesinin,

f-) Diğer hizmetler sektörü yatırımlarından turizm, eğitim, hastane, huzurevi, öğrenci yurdu gibi yatırımlarda ilgili bakanlıklardan işletme belgesi, uygunluk belgesi, izin belgesi, ruhsat veya lisansın

alınmasını müteakip teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarihtir.

4.6.2. Diğer Yatırım Cinslerinde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Diğer yatırım cinslerinde (tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirmesi, entegrasyon yatırımları) yatırımın tamamlanmasını müteakip, yatırıma başlama tarihinden önceki son altı aylık dönemde (mevsimsellik özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır) Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilen aylık Prim ve Hizmet Belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına ilave edilen istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı aşağıda belirtilen sürelerde Hazinece karşılanır.

Bölgeler	31.12.2010 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	31.12.2010 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar
I	2 yıl	-
II	3 yıl	-
III	5 yıl	3 yıl
IV	7 yıl	5 yıl

4.6.3. Diğer Usul ve Esaslar

5084 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanmakta olan işletmeler için mükerrer olarak bu Karar kapsamında prim desteği uygulanmaz. Sosyal Güvenlik Kurumu 5084 sayılı Kanunun uygulandığı illerdeki taleplerle ilgili olarak ilgili işyerine yönelik 5084 sayılı Kanun kapsamında yararlanılmadığını tespit etmekle yükümlüdür.

İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı ödemiş olması şarttır. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazineden Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

Sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasına teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip başlanabilir. Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanması ile ilgili işlemler Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.

Hazine Müsteşarlığınca, tamamlama vizesi yapılan ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecek işletmelere ilişkin liste 2009/1 sayılı Tebliğ'in 8 numaralı ekinde (bu ek kitabımızın sonunda yer almaktadır.) belirtilen formatta Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca, listede yer alan yatırımcılar için;

a-) Desteğin uygulanacağı aya ait prim ve hizmet belgesinde belirtilen sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin, sigortalı hissesine isabet eden tutarın Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın tamamının ödenmiş olması,

b-) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının

bulunmadığının veya tecil ve taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının belirlenmiş olması,

c-) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesi uyarınca Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki 15 gün içinde vadesi geçmiş borcunun olmadığı tespit edilmiş olması,

d-) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin sadece teşvik belgesi kapsamı yatırımda istihdam edilen ilave işçi için ve ek-8’de belirtilen sürelerde uygulanması

gerekmektedir.

5. FAİZ DESTEĞİ

2009/15199 sayılı Karar’ın 8. maddesi ile 2009/1 sayılı Tebliğ’in 17., 18. ve 19. maddelerinde, bölgesel uygulama kapsamında III üncü ve IV üncü bölgelerde yapılacak yatırımlar ile Ar-Ge ve çevre yatırımları için faiz desteği uygulanabileceği belirtilmiştir. Faiz desteği uygulamasına ilişkin esaslar Hazine Müsteşarlığı ve aracı kurumlar arasında imzalanan protokol ile belirlenecektir. Burada söz edilen aracı kurum ifadesinden, 2009/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesinde açıklandığı üzere, faiz desteğini uygulayacak kamu bankaları dahil olmak üzere bankaları ve finansal kiralama şirketlerini anlamak gerekmektedir.

5.1. FAİZ DESTEĞİNİN UYGULANACAĞI BÖLGELER

Yukarıda belirtildiği üzere, faiz desteği III. ve IV. bölgelerde yer alan iller ile bölge ayrımı yapılmaksızın araştırma ve geliştirme yatırımları ile doğrudan ticarî mal üretimine yönelik olmayan, mevcut veya gerçekleştirilecek tesisin katı, sıvı veya gaz gibi atıklarının temizlenmesi veya yok edilmesine yönelik çevre yatırımlarında uygulanacaktır.

Faiz desteğinin uygulanacağı III. ve IV. bölgelerde yer alan iller aşağıda gösterilmiştir.

III.Bölge	IV.Bölge
TR52 Konya – Karaman	TR82 Kastamonu – Çankırı – Sinop
TR63 Hatay – Kahramanmaraş – Osmaniye	TR90 Trabzon – Ordu – Giresun - Rize Artvin Gümüşhane
TR71 Kırıkkale – Aksaray – Niğde Nevşehir – Kırşehir	TRA1 Erzurum – Erzincan – Bayburt
TR33 Manisa – Afyonkarahisar Kütahya – Uşak	TRA2 Ağrı – Kars – Ardahan – Iğdır
TR72 Kayseri – Sivas – Yozgat	TRB2 Van – Muş – Bitlis – Hakkari
TR81 Zonguldak – Karabük – Bartın	TRB1 Malatya – Elazığ – Bingöl – Tunceli
TR83 Samsun – Tokat – Çorum – Amasya	TRC2 Şanlıurfa – Diyarbakır
TRC1 Gaziantep – Adıyaman – Kilis	TRC3 Mardin – Batman – Şırnak – Siirt
	TR22 Çanakkale İli Bozcaada, Gökçeada İlçeleri

5.2. FAİZ DESTEĞİ ORANLARI VE TUTARLARI

Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlarda faiz desteği uygulanacak kredinin en az bir yıl vadeli olması gerekmektedir. Ayrıca faiz desteği, bu kredilerin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının % 70'ine kadar olan kısmı için ödenecek faiz veya kâr payı için uygulanacaktır.

Örneğin, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarı 10.000.000 TL. olan bir yatırımda, faiz desteği en fazla 7.000.000 TL.'lik bir kredinin faizi veya kar payı için uygulanabilecektir.

Faiz desteği oranları aşağıdaki tabloda bölgeler itibariyle gösterilmiştir.

Bölgeler	Bölgesel ve Sektörel Puan Desteği		
	TL Kredisi	Döviz Kredisi	Döviz Endeksli Kredi
I.	-	-	-
II.	-	-	-
III.	3	1	1
IV.	5	2	2
Bölge Ayırımı Olmaksızın Yapılan Ar-Ge ve Çevre Yatırımları	5	2	2

Yukarıda yer alan oranlara isabet eden destekler, Hazine Müsteşarlığınca da uygun görülmesi halinde azamî ilk beş yıl için ödenmek kaydıyla bütçe kaynaklarından karşılanabilir.

Faiz desteği içeren teşvik belgelerine konu yatırımlardan finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek olanlar için de faiz ödemelerini içeren itfa planı yapılması kaydıyla aynı şartlarla faiz desteği uygulanabilir.

Ayrıca, faiz desteği tutarları için bir üst limit belirlenmiştir. Buna göre, **faiz desteği tutarı proje bazında azamî;**

a-) Ar-Ge ve çevre yatırımları için 300.000 TL.,

b-) III. ve IV. bölgede yapılacak yatırımlar için 500.000 TL.'dir.

Döviz kredisi ile gerçekleştirilecek yatırımlarda faiz desteği uygulaması, vade tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınarak yapılır.

Teşvik belgelerinde faiz desteğinin öngörülmesi doğrudan faiz desteğinden yararlanmaya hak oluşturmaz. Faiz desteğinden yararlanabilmek için söz konusu desteği içeren teşvik belgesi konusu yatırım için bankaların kredi kullandırımını öngörmesi ve bankaca Hazine Müsteşarlığına yapılacak müracaatın Müsteşarlıkça yapılacak değerlendirme çerçevesinde uygun görülmesi gerekmektedir.

5.3. FAİZ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları faiz desteğinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki yatırımlar bu destekten yararlanabilecektir. 2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla faiz desteğinden yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, “3.2. 2009/15199 SAYILI KARAR’IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI” başlığı altında gösterilmiştir.

Öte yandan, kullanılmış makine ve teçhizat için ve kamu iktisadi teşebbüsleri dâhil kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yapacağı yatırımlar için faiz desteği öngörülmez. Ayrıca, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca kullanılan veya kamu kaynaklarından sübvans edilen krediler için de faiz desteği uygulanmaz.

5.4. FAİZ DESTEĞİ UYGULAMASINDA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VE SABİT KAPASİTELER

Yapılan yatırımın faiz desteğinden yararlanabilmesi için 2009/15199 sayılı Karar’ın 4. maddesinde belirtilen asgarî yatırım tutarları ile sabit kapasiteleri sağlaması gerekmektedir. Anılan maddeye göre, faiz desteğinin uygulanabileceği III. ve IV. bölgelerde, asgarî sabit yatırım tutarının 500.000 TL. tutarında olması gerekir.

5.5. TEŞVİK BELGESİ ŞARTI

Diğer bütün destek unsurlarında olduğu gibi faiz desteğinden faydalanabilmek için yatırımın teşvik belgesine bağlanması gerekmektedir. Teşvik belgesi başvurusundan, kapanmasına kadar yapılacak işlemler kitabımızın I. Bölüm, “8. DESTEK UNSURLARINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN TEŞVİK BELGESİ ALINMASI GEREKMEKTEDİR” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

5.6. FAİZ DESTEĞİ UYGULAMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Faiz Desteği Uygulamasının Başlaması: Teşvik belgesinde faiz desteği öngörülen yatırımcılar faiz desteğinden yararlanabilmek için, Hazine Müsteşarlığı ile protokol imzalayan bankalardan birine başvurabilirler. Bankaca yapılan değerlendirme sonucunda kredi kullanılması uygun görülen projelere ilişkin faiz desteği müracaatları, yatırımcı adına protokolde belirtilen esaslar çerçevesinde banka tarafından Müsteşarlığa yapılır.

Birden Fazla Aracı Kurumdan Kredi Kullanılması: Aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla banka talepte bulunamaz. Aynı teşvik belgesi kapsamında faiz desteğinden yararlanabilmek amacıyla bankadan kullanılan kredi ve finansal kiralama işlemleri için birlikte talepte bulunulamaz. Bu tür durumlarda faiz desteği müracaatı yatırımcının tercihine göre finansal kiralama şirketi veya bankalardan birisi tercih edilerek yapılır. Aracı kurum değiştirilmemek kaydıyla aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için birden fazla itfa tablosuna göre işlem yapılabilir.

Kredi Geri Ödemelerinde Aksama Yaşanması: Kullanılan kredilerin faiz, kâr payı veya ana paralarının yatırımcı tarafından itfa planlarında belirtilen sürelerde ilk defa geri ödenmemesi halinde, bu durum ilgili aracı kurumlar tarafından en kısa sürede Hazine

Müşterarlığına bildirilir ve Müşterarlıkça faiz desteği ödemeleri durdurulur. Yatırımcının kredi geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirdiğinin daha sonra ilgili aracı kurumca Müşterarlığa bildirilmesi halinde, bildirimini takip eden dönemler için faiz desteği ödemeleri başlangıçta öngörülen ödeme tarihlerinde herhangi bir uzatmaya gidilmeksizin tekrar başlatılır. Kredi geri ödemesine ait yükümlülüklerin yeniden aksamaması hâlinde faiz desteği ödemesine son verilir.

Yatırımın Devri: Teşvik belgesi kapsamı yatırımın başka bir yatırımcıya devredilmesi durumunda, devralan yatırımcının teşvik belgesinde faiz desteğinin öngörölmüş olması ve aracı kurumca da uygun görölmesi hâlinde, yeni yatırımcı için eski itfa planındaki vade, faiz desteği miktarı ve benzeri şartlar değiştirilmeksizin bakiye kredi için düzenlenecek yeni itfa planına göre faiz desteği ödenmesine devam edilir. Aksi takdirde, devredilen makine ve teçhizata yönelik faiz desteği uygulaması durdurulur.

Aracı Kurumların Yükümlükleri: Aracı kurum, faiz desteğine esas olan kredinin teşvik belgesi kapsamındaki harcamalar için kullandırılmasıyla yükümlüdür. Kredinin amacı dışında kullanıldığının tespiti hâlinde bankaca, Müşterarlıkça kullandırılan faiz desteği tutarına ilgili bankanın bu kapsamdaki krediye uygulanan faiz oranı uygulanmak suretiyle tespit edilecek meblağın, finansal kiralama şirketlerince ise itfa planında belirtilen toplam faiz desteği miktarının beş iş günü içerisinde bütçeye gelir yazılmak üzere muhasebe birimi hesabına yatırılması gerekir. Aksi takdirde söz konusu meblağlar Müşterarlıkça;

a-) Bankalar için, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki karşılık hesabından virman yapılarak veya diğer hukukî yöntemler kullanılarak,

b-) Finansal kiralama şirketleri için ise 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak, geri alınır.

Teşvik Belgesinin İptali: Teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi halinde yararlanılan faiz desteği tutarı 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir.

6. YATIRIM YERİ TAHSİSİ

Yatırım yeri tahsisi, büyük ölçekli yatırımlar ve ile bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için ayrı usul ve esasla ile düzenlenmiştir.

6.1. BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İÇİN YER TAHSİSİ

Büyük ölçekli yatırımlar için yatırım yeri tahsisi uygulaması 4706 sayılı Kanun'un Ek 3. maddesi hükmüne göre yapılacaktır. KVK'nın 32/A maddesinde belirtilen 50.000.000 TL'yi aşan büyük ölçekli yatırımların neler olduğu 2009/15199 sayılı Karar'ın 3 numaralı ekinde belirtilmiştir. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra No	Sektör	50 Milyon TL'nin Üzerindeki Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	
1-a	Ana Kimyasal Maddelerin İmalatı	1.000
1-b	Diğer Kimyasal Ürünlerin İmalatı	300

2	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1.000
3	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	250
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	250
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
7-a	LCD/Plazma Üretimi Yatırımları	1.000
7-b	Modül Panel Üretimi Yatırımları	150
7-c	Lazer Televizyon, Üç Boyutlu Televizyon ve OLED Televizyonlar ve benzeri Televizyon Üretimi Yatırımları	
7-d	Diğer Elektronik Sektörü Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	100
10	Hava ve Uzay Taşıtları İmalatı Yatırımları	
11	Makine İmalat Yatırımları	
12	Madencilik Yatırımları Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerle ilgili nihai metal üretimine yönelik izabe (cevher işleme) tesisleri ile bu tesislere entegre maden üretimine yönelik (istihraç+işleme) yatırımlar (AKÇT kapsamı ürünler hariç).	

5838 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi ile 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna 28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmek üzere eklenen Ek Madde-3 hükmü ile Teşvik Belgeli yatırımlara ve yukarıdaki tabloda belirtilen yatırımlara Hazine arazisi tahsisi konusunda düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu Ek Madde-3 uyarınca, KVK'nın 32/A madde kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak talep edilen taşınmazın bulunduğu ilçenin mülki sınırları içindeki organize sanayi veya endüstri bölgelerinde bu yatırımlar için tahsis edilebilecek boş parsel bulunmaması, gerçekleştirilecek yatırımın toplam tutarının, talep edilen taşınmazların maliki idarelerce takdir edilecek rayiç değerinin tarım ve hayvancılık yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olmaması kaydıyla; Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait arazi veya arsaların üzerinde kırkdokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilebilecektir.

6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç olmak üzere, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise aynı şartlarla kırkdokuz yıl süreli kullanma izni verilebilecektir.

Yatırımcılar lehine tesis edilecek irtifak hakkı veya kullanma izinlerinde ilk yıl bedeli, yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde üçüdür.

İrtifak hakkı veya kullanma izni verilenlerden ayrıca hasılat payı alınmayacaktır.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlar üzerindeki kamuya ait ve ihtiyaç dışı bina ve müştemilat ile üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilecektir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanların planları ile uygulama projeleri, bedelsiz olarak verilen ön izin süresi içinde yapılacak olup, on izin süresi iki yılı geçemeyecektir.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren beş yıl süreyle uyulması zorunludur.

Yatırımcının, Ek Madde-3 ile yapılan düzenleme kapsamında belirlenen şartlara uymadığının veya mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilecektir. Bu durumda taşınmaz üzerindeki tüm yapı ve tesisler sağlam ve işler durumda tazminat veya bedel ödenmeksizin taşınmaz maliki idareye intikal edecek ve bundan dolayı hak lehtarları veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamayacaktır. Ancak, öngörülen sürede yatırımın en az yüzde ellisinin gerçekleştirilmesine rağmen yatırımın tamamlanmaması veya öngörülen istihdam sayısına yüzde onu aşan oranda uyulmaması halinde ise irtifak hakkı veya kullanma izni bedelleri için sağlanan indirimler iptal edilecek ve iptal tarihinden itibaren ayrıca hasılat payı alınacaktır.

İrtifak hakkı veya kullanma izni süresinin sonunda makine, teçhizat ve demirbaşlar hariç diğer yapı ve tesisler taşınmaz maliki idareye intikal eder, yatırımcının talep etmesi halinde ise genel hükümlere göre doğrudan irtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecektir.

Hazineye ait taşınmazlar; tarım ve hayvancılık yatırımları hariç olmak üzere, en az 50.000.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında, en az yüz kişiye istihdam sağlayacak şekilde ve taşınmazın rayiç değerinin en az üç katı tutarında yatırım yapacaklara, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilecektir. Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulacaktır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ikinci fıkrada belirtilen bedeli Bakanlar Kurulunca belirlenecek bölgeler itibarıyla farklılaştırmaya ve sifıra kadar indirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

6.2. BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANACAK YATIRIMLAR İÇİN YER TAHSİSİ

2009/15199 sayılı Karar'ın 11. maddesinde, bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebileceği belirtilmiştir. Bu uygulama açısından bölge ayırımının herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Dolayısıyla teşvik belgesine bağlanan ve sabit yatırım tutarları ile asgari kapasiteleri aşan bütün yatırımlar için yer tahsisi yapılabilecektir.

Ancak, bu konuda Maliye Bakanlığınca yapılmış bir düzenleme bulunmamaktadır.

6.3. YATIRIM YERİ TAHSİSİ DESTEĞİNDEN YARARLANAMAYACAK YATIRIMLAR

2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan; teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları yatırım yeri tahsisi desteğinden yararlanamayacaktır. Bunun dışındaki yatırımlar bu destekten yararlanabilecektir. 2009/15199 sayılı Karara ekli 4 numaralı listede yer alan ve dolayısıyla yatırım yeri tahsisinden yararlanamayacak yatırımlar kitabımızın I. Bölüm, "3.2. 2009/15199 SAYILI KARAR'IN 4 NUMARALI EKİNDE YER ALAN YATIRIM KONULARI" başlığı altında gösterilmiştir.

Öte yandan, aşağıda sayılan kurumlara ve yatırımlara, yatırım yeri tahsis edilmesi mümkün değildir.

1. Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar,
2. İş ortaklıkları,

3. 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması Ve İşletilmesi İle Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki yatırımlar: Bu kanun; hidroelektrik, jeotermal, nükleer santraller ve diğer yenilebilir enerji kaynakları ile çalıştırılacak santrallerin **dışında** kalan “Yap-İşlet Modeli” ile üretim şirketlerine ülke enerji plan ve politikalarına uygun biçimde elektrik enerjisi üretmek için mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere termik santral kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemektir.

4. 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım Ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında yapılan yatırımlar: Bu Kanun, köprü, tünel, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti, maden ve işletmeleri, fabrika ve benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, trafiği yoğun karayolu, demiryolu, gar kompleksi, lojistik merkezi, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanıma yönelik deniz ve hava alanları ve limanları, yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri, sınır kapıları, milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri, toptancı halleri ve benzeri yatırım ve hizmetlerin yaptırılması, işletilmesi ve devredilmesi konularında, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketlerinin veya yabancı şirketlerin görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

7. TEKSTİL, KONFEKSİYON VE HAZIR GİYİM, DERİ VE DERİ MAMULLERİ SEKTÖRLERİNE TAŞINMA DESTEĞİ

5838 sayılı Kanun ile KVK'ya eklenen geçici 4. madde hükmüne göre, münhasıran³⁴ tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunanlardan üretim tesislerini Bakanlar Kurulunca belirlenen illere 31/12/2010 tarihine kadar nakleden ve asgari 50 kişilik istihdam sağlayan mükelleflerin, bu illerdeki işletmelerinden sağladıkları kazançlar için nakil tarihini izleyen hesap döneminden itibaren beş yıl süreyle kurumlar vergisi oranını % 75'i geçmemek üzere indirimli uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu madde hükmünden gelir vergisi mükellefleri de yararlanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Bakanlar Kurulu bu madde ile aldığı yetkisini 2009/15199 sayılı Karar ile kullanmış ve tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde I. ve II. bölgelerdeki illerde faaliyette bulunan işletmelerin IV. bölgedeki illere;

- 31/12/2010 tarihine kadar bütünüyle taşınması ve
- en az elli kişilik istihdam sağlanması hâlinde

³⁴ Bu ibare, 5904 sayılı Kanununun Geçici 2 inci maddesine göre 31.12.2010 tarihine kadar "**Bakanlar Kurulunca belirlenen illerde münhasıran**" olarak uygulanır. Yürürlük;03.07.2009.

bu tesisler için aşağıda sayılan destek unsurlarının uygulanacağı belirtilmiştir.

1. KVK'nın geçici 4. maddesi uyarınca kurumlar vergisi veya gelir vergisi beş yıl süreyle yüzde yetmişbeş oranında indirimli olarak uygulanır.

2. Taşınma ile birlikte yapılacak ilave yatırımları da içeren teşvik belgesi kapsamı yatırımlar için yatırım yeri tahsis edilebilir. Sadece taşınma işlemini gerçekleştiren işletmeler için yatırım yeri tahsis edilmez.

3. Çalışanların asgarî ücrete tekabül eden sigorta primi işveren hissesinin tamamı taşınma tarihinden itibaren beş yıl süre ile bütçeden karşılanır. Ancak, 31/12/2010 tarihinden önce başlanılan yatırımlarla ilgili olarak yapılacak ilave yatırımlarda çalışan istihdam için yedi yıl süre ile sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanır.

4. Tesislerin taşınma işleminin 2009 yılı sonuna kadar tamamlanması hâlinde taşınma giderleri bütçeden karşılanabilir.

5. 5084 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanmakta olan I inci ve II nci bölgedeki işletmeler IV üncü bölgeye taşındıkları tarihten sonraki dönem için sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasından yararlanabilirler.

Konu aşağıdaki başlıklar altında açıklanmıştır.

7.1. TESİSLERİN NEREDEN NEREYE TAŞINACAĞI

2009/15199 sayılı Karar'a göre tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde I. ve II. bölgelerdeki illerde faaliyette bulunan işletmelerin IV. bölgedeki illere taşınması halinde destek uygulaması yapılacaktır. Buna göre, bu tesislerin nereden nereye taşınacağı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tesislerin Bulunması Gereken İller	Tesislerin Taşınması Gereken İller
Adana	Ağrı
Ankara	Ardahan
Antalya	Artvin
Aydın	Batman
Balıkesir	Bayburt
Bilecik	Bingöl
Bolu	Bitlis
Burdur	Çanakkale İli Bozcaada, Gökçeada
Bursa	İlçeleri
Çanakkale	Diyarbakır
(Bozcaada, Gökçeada hariç)	Elazığ
Denizli	Erzincan
Düzce	Erzurum
Edirne	Gümüşhane
Eskişehir	Kastamonu
Isparta	Çankırı
İstanbul	Giresun
İzmir	Hakkari

Kırklareli Kocaeli Mersin Muğla Sakarya Tekirdağ Yalova	Iğdır Kars Malatya Mardin Muş Ordu Rize Sinop Siirt Şanlıurfa Şırnak Trabzon Tunceli Van
---	---

7.2. TAŞINMA DESTEĞİ UYGULAMASIN ŞARTLARI

Taşınma desteğinden yararlanılabilmesi için aşağıdaki şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

- Taşınacak tesislerin tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyet göstermesi.
- Taşınma işleminin 31.12.2010 tarihine kadar yapılması.
- Tesislerin I. ve II. bölgelerdeki illerden IV. bölgedeki illere taşınması.
- Taşınılan yerde en az 50 kişilik istihdam sağlanması.

7.3. TAŞINMA HALİNDE SAĞLANACAK DESTEKLER

Şartlara uygun olarak gerçekleştirilecek taşınma işlemlerine aşağıda belirtilen destekler sağlanacaktır.

7.3.1. İndirimli Gelir ve Kurumlar Vergisi

Yukarıda belirtilen şartlara uygun olarak taşınma işlemlerini tamamlayan mükelleflerin, **bu illerdeki işletmelerinden** sağladıkları kazançlar için **nakil tarihini izleyen hesap döneminden itibaren beş yıl süreyle** kurumlar vergisi oranını % 20 yerine % 5 olarak uygulanacaktır. Aynı zamanda gelir vergisi mükellefleri de % 75 oranındaki vergi indiriminden yararlanabilecektir.

Dolayısıyla, taşınma işlemi nedeniyle yararlanılacak indirimli vergi uygulamasında; mükellefin tüm kazançlarının değil sadece taşınılan ilde elde edilen kazançlar, nakil tarihini izleyen hesap döneminden itibaren 5 yıl süre ile yararlanılacaktır.

Örnek: Bursa ilinde bulunan tekstil fabrikasını 15.09.2010 tarihi itibarıyla Elazığ iline taşıyan (X) A.Ş.'nin Elazığ ilinde bulunan bu fabrikasından elde ettiği kazanç ile diğer kazançlarının vergilendirilmesi aşağıda gösterildiği şekilde olacaktır.

Hesap Dönemi	Elazığ'da Bulunan Fabrika'dan Elde Edilen Kazanç	Diğer Kazançlar	Elazığ'da Bulunan Fabrika'dan Elde Edilen Kazanca Uygulanacak Vergi Oranı	Elazığ'da Bulunan Fabrika'dan Elde Edilen Kazancın Kurumlar Vergisi	Diğer Kazançların Kurumlar Vergisi	Toplam Kurumlar Vergisi
2010	500.000	3.000.000	% 20	100.000	600.000	700.000
2011	2.500.000	4.000.000	% 5	125.000	800.000	925.000
2012	3.000.000	2.000.000	% 5	150.000	400.000	550.000
2013	5.000.000	1.250.000	% 5	250.000	250.000	500.000
2014	10.000.000	2.500.000	% 5	500.000	500.000	1.000.000
2015	6.500.000	4.000.000	% 5	325.000	800.000	1.125.000
2016	3.000.000	2.500.000	% 20	600.000	500.000	1.100.000

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, taşıma işlemin tamamlandığı hesap dönemi olan 2010 hesap dönemi ve 2016 hesap dönemi için indirimli kurumlar vergisi uygulanmamıştır. Çünkü, KVK'nın geçici 4. maddesinde, indirimli vergi uygulamasının nakil tarihini izleyen hesap döneminden itibaren başlayacağı ve 5 yıl devam edeceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2009/15199 sayılı Karar'ın 12. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, **indirimli oranların stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede geçerli olmadığı** belirtilmiştir.

7.3.2. Taşınma Halinde Sağlanacak Diğer Destek Unsurları

Tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunanlardan üretim tesislerini I. ve II. bölgelerden IV. bölgeye taşıyanlar indirimli vergi uygulamasının yanında aşağıdaki destek unsurlarından da yararlanırlar.

1. Taşınma ile birlikte yapılacak ilave yatırımları da içeren teşvik belgesi kapsamı yatırımlar için yatırım yeri tahsis edilebilir. Sadece taşınma işlemini gerçekleştiren işletmeler için yatırım yeri tahsis edilmez.

2. Çalışanların asgarî ücrete tekabül eden sigorta primi işveren hissesinin tamamı taşınma tarihinden itibaren beş yıl süre ile bütçeden karşılanır. Ancak, 31/12/2010 tarihinden önce başlanılan yatırımlarla ilgili olarak yapılacak ilave yatırımlarda çalışan istihdam için yedi yıl süre ile sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanır. 5084 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanmakta olan I inci ve II nci bölgedeki işletmeler IV üncü bölgeye taşındıkları tarihten sonraki dönem için sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasından yararlanabilirler.

3. Tesislerin taşınma işleminin 2009 yılı sonuna kadar tamamlanması hâlinde taşınma giderleri bütçeden karşılanabilir.

EK-1: YATIRIM BİLGİ FORMU (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:1)
BÖLÜM I

YATIRIMCI KURULUŞUN:

1. Adı/unvanı:
2. Haberleşme adresi:
3. Telefon, faks no ve e-posta adresi:
4. Sermayesi:

Ortaklar	Hisse Oranı (%)	Sermaye	Kayıtlı Sermaye	Ödenmiş
-				
-				
-				

Toplam :

5. Bağlı bulunduğu vergi dairesi ve vergi kimlik numarası:
6. SGK işyeri sicil numarası :
7. Ortaklar hakkında bilgi (isim, adres, bağlı buldukları vergi dairelerinin adı, vergi kimlik numaraları, yatırımcı özgeçmişi):
8. Yatırımcı ve ortaklar hakkında bilgi alınabilecek özel ve resmi kuruluş ve bankalar, adresler ve telefon numaraları:
9. Yatırımcıda projeden sorumlu şahısların isimleri, adresleri, telefon numaraları:
10. Talep edilen destek unsurları:

BÖLÜM II

YATIRIM İLE İLGİLİ BİLGİLER

GENEL BİLGİLER

1. Yatırım yerinin tam adresi:

- a) Yatırımın yapılacağı il ve ilçenin adı :
- b) Yatırımın organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek olması halinde bölgenin adı (Derinin tabaklanması yatırımlarında OSB yer tahsis yazısı aranır):
- c) Yatırımın yapılacağı arsa-arazi veya bina kiralık ise;

- Mal sahibinin adı :
- Kiralık yerin adresi :
- Kira kontratına göre kiralık arsa veya binanın kiralama süresinin başlangıç ve bitiş tarihi :
- Kiralık yer arsa veya arazi ise alan büyüklüğü (m²) :
- Kiralık yer bina ise kapalı alan büyüklüğü (m²) :

Not : Müracaat tarihi itibarıyla kira kontratlarının kiralık arazi için en az 10 yıl, bina için ise 5 yıl olması zorunludur.

1. Yatırımın cinsi :
(Ek-4'te yer alan tanımlar çerçevesinde belirtilir.)
2. Yatırımın konusu :
3. Yatırıma başlama tarihi :
4. Tahmini işletmeye geçiş tarihi :
5. Yatırımın bitiş tarihi :
6. Öngörülen yatırımla ilave güç (kVA) :
7. Mevcut istihdam (kişi) :

- (son altı aylık dönem ortalaması-mevsimsel özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel ortalama)
8. Öngörülen istihdam (kişi) (Üretim akış şeması ile uyumlu olacaktır.) :
9. Projenin kapasitesi : (Tek vardiyada tesiste üretilecek mal veya hizmet miktarları verilir.)

PROJENİN TEKNİK YÖNLERİ

1. Üretilen mallar veya hizmetler :
2. Projenin gerekçesi :
3. Projenin kısa anlatımı :
4. Üretim teknolojisi :
5. Üretim akış şeması : Üretim aşamalarını, girdi ve çıktı miktarlarını gösteren basitleştirilmiş üretim akış şemaları çizilir. Ayrıca, istihdamın üretim akış şemasındaki dağılımı da gösterilir.
6. Patent, Lisans, Royalti ve Know-how: Yatırım ve üretim aşamasında patent, lisans, royalti veya know-how gerekip gerekmeyeceği açıklanır.

TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI

Aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda sabit yatırım kalemleri ayrı ayrı belirtilerek, toplam yatırım ve yıllara göre dağılımı tablosu düzenlenir. Yatırımın özelliği dolayısıyla harcama gerektirmeyen kalemler dikkate alınmaz.

1. Arazi-arsa bedeli: Satın alınacak arsanın birim fiyat (TL/m²) ve alan büyüklüğü (m²) belirtilerek toplam arsa tutarı hesaplanır. Arsa kiralık ise, kimden kiralandığı, kira sözleşmesinin başlangıç ve bitiş tarihleri, yıllık kira bedeli ve alan büyüklüğü (m²) ayrıca belirtilir.

2. Etüd ve proje giderleri: Yatırıma ait etüd ve proje çalışmalarına ilgili ekonomik ve teknik araştırma masrafları ile yatırım dönemi işletmeye alma sırasında ihtiyaç duyulacak kontrolörlük, müşavirlik, eğitim vb. konularda yapılacak harcamalar bu kalemde detaylı olarak belirtilir.

3. Arazi düzenlemesi ve hazırlık yapıları: Gerekli kazı ve dolgu çalışmaları, istinat duvarları, şantiye tesisleri, servis yolları, kanalizasyon, arazinin çevrilmesi ve bahçe tanzimi, ulaştırma için gerekli iç yollar, bağlantı yolları vb. işler dahil olmak üzere öngörülen harcamalar, her bir kalem için birim değerler de belirtilerek (m/TL, m²/TL, m³/TL vb.) verilir.

4. Bina-inşaat giderleri: Yapılacak ana mal/hizmet üretim binası, yardımcı işletmelere ilişkin binalar, idari binalar, depolar dahil olmak üzere, her bir harcama kalemi için kapalı alan (m²) ve birim değerler de belirtilmek üzere, inşaat giderleri uygun hesaplama yöntemleri uygulanarak hesaplanır. Bina kiralık ise kimden kiralandığı, kira sözleşmesinin başlangıç ve bitiş tarihleri, yıllık kira bedeli ve kapalı alan büyüklüğü (m²) ayrıca belirtilir.

5. Mal veya hizmet üretimine yönelik ana makine ve teçhizat giderleri: Üretimle ilgili ithal ve yerli makine-teçhizat tutarları, ithal makine ve teçhizat için FOB bedel ve yerli makine ve teçhizat için KDV'siz tutar dikkate alınarak hesaplanır. Ayrıca ithal ve yerli makine ve teçhizata ilişkin olarak Bölüm IV'te yer alan örneğe uygun olarak listeler hazırlanır.

6. Yardımcı işletmeler makine ve teçhizat giderleri: Su, elektrik, yakıt, buhar, arıtma tesisi vb. servisler için gerekli makine ekipman giderleri belirtilir.

7. Mefruşat giderleri: Turizm, hastane, huzur evi, öğrenci yurdu gibi yatırımlar için gerekli olan mefruşat harcamaları belirtilecektir.

8. İthalat ve gümrükleme giderleri: İthal makine ve teçhizatın ithalatı ile ilgili masraflar belirtilir.

9. Taşıma ve sigorta giderleri: Navlun ve sigorta giderleri yurtdışı ve yurtiçi ayırımı yapılarak verilir.

10. Montaj giderleri: Ana fabrika, yardımcı işletme tesislerinin montajları ile ilgili tüm masraflar verilir.

11. Genel giderler: Haberleşme, aydınlatma, ilan vs. masraflar ile emlak ve taşıt alım vergileri, yatırım dönemi personel, idari ve sosyal binaların tefrişi ve çeşitli demirbaşlarla ilgili giderler verilir.

12. Diğer giderler: Başta yatırım dönemi finansman giderleri olmak üzere, çeşitli fon, vergi vb. masraflar bu harcama kaleminde gösterilir.

TOPLAM SABİT YATIRIM TABLOSU (milyon TL)

1. ARAZİ-ARSA BEDELİ :
2. BİNA-İNŞAAT GİDERLERİ :

a. Ana bina ve tesisleri	:	
b. Yardımcı işletmeler bina ve tesisleri	:	
c. Ambarlar	:	
ç. İdare binaları	:	
d. Arazi düzenlemesi ve hazırlık yapıları	:	
e. Yeraltı ana galerileri (yeraltı maden ocakları için)	:	
3. MAKİNA TEÇHİZAT GİDERLERİ	:	
a. İthal	:	
b. Yerli	:	
4. DİĞER YATIRIM HARCAMALARI	:	
a. Yardımcı işletme makina teçhizat giderleri:	:	
b. Mefruşat giderleri	:	
c. İthalat ve gümrükleme giderleri	:	
ç. Taşıma ve sigorta giderleri	:	
d. Montaj giderleri	:	
e. Genel giderler	:	
f. Etüd ve proje giderleri	:	
g. Diğer giderler	:	

5. TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI (1+2+3+4):

YATIRIM DÖNEMİ FİNANSMAN PLANI (milyon TL)

Yatırımın finansmanında kredi kullanılacaksa, bu kredilerin miktarı ve nerelerden kullanılacağı ayrı ayrı belirtilecektir.

İç kredi	:	
Dış kredi	:	
Döviz kredisi	:	
Döviz endeksli kredi	:	

BÖLÜM III

YATIRIMIN KARAKTERİSTİĞİNE BAĞLI OLARAK TEŞVİK BELGESİ TALEBİNDE BULUNULMADAN ÖNCE İLGİLİ MEVZUATI GEREĞİ DİĞER KAMU KURUM VE KURULUŞLARINDAN ALINMASI GEREKEN BİLGİ VE BELGELER

(Yatırımcının aşağıda yer alan yatırım konularında alınmış ruhsat, izin, yazı, sözleşme ve benzeri belgelerin bir fotokopisini Yatırım Bilgi Formuna eklemesi halinde bu bölümdeki ilgili kısımlar doldurulmayabilir.)

1- Madencilik ve enerji yatırımlarında;

a) 3213 sayılı Maden Kanununa tabii istihraç ve istihracı da ihtiva eden entegrasyon yatırımlarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından bizzat yatırımcı adına düzenlenmiş İşletme Ruhsatı ve İşletme İzninin tasdikli suretleri,

b) 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan 1(a) grubu madenlerden İl Özel İdareleri tarafından ruhsatlandırılanlarda İşletme Ruhsatı tasdikli sureti,

c) Elektrik Piyasası Yönetmeliğine tabii elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımına yönelik yatırımlarda, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından yatırımcı yatırımcı adına düzenlenen Lisansın tasdikli sureti,

ç) Enerji Piyasası mevzuatına uygun olarak, kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi yapan ve iletim veya dağıtım şebekesi ile paralel çalışmayan (ada konumundaki) üretim tesisleri ile ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından alınacak proje onayına ilişkin yazı,

d) Jeotermal sondaj ve üretim yatırımlarında İşletme Ruhsatı, petrol ve doğalgaz sondaj ve üretim yatırımlarında ise ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarının mevzuatında yer alan nihai izin ve/veya ruhsatlar.

2- Rafineri yatırımlarında;

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'ndan (EPDK) alınacak lisansın tarih ve numarası.

3- Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı madde üretimi yatırımlarında;

Milli Savunma Bakanlığı'ndan alınacak tesis kuruluş izni.

4-Avda ve sporda kullanılan tüfek, nişan tabancası, ve av bıçaklarının imali yatırımlarında;

İçişleri Bakanlığı'ndan alınacak kuruluş izni.

5- Ses ve gaz fişegi atabilen silahların üretimi yatırımlarında;

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan kuruluş ve ön izin belgesi.

6- Tehlikeli atıkların bertaraf edilmesine yönelik yatırımlarda;

Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan alınacak ön lisans.

7- Alkollü içecekler ve tütün mamülleri yatırımlarında,

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) 'ndan alınmış olan tesis kurma izin belgesi.

8- Pancar veya kamış işleyerek şeker üretimi konularında yapılacak komple yeni veya tevsî yatırımları için;

Şeker Kurumu'ndan alınmış olan tesis kurma izin belgesi.

9- Komple yeni yatırım dışındaki sağlık yatırımlarında;

Sağlık Bakanlığında alınmış olan İşletme Ruhsatının tarih ve sayısı.

10- Eğitim yatırımlarında;

Komple yeni yatırımlarda Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen Önizin Belgesi, diğer yatırım cinslerinde Kurum Açma Belgesinin tarih ve sayısı.

11- Turizm yatırımlarında;

Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve/veya Kısmi Turizm İşletmesi Belgesinin tarih ve sayısı.

12- İskele, rıhtım, balıkçı barınağı ve liman yatırımlarında;

Ulaştırma Bakanlığı Demiryolları, Limanlar ve Havameydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü'nün izin yazısının tarih ve sayısı.

13- Havalimanlarında yapılacak komple yeni yer hizmetleri yatırımında;

Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden alınacak izin yazısı tarih ve sayısı.

14- Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında;

Teknik yönden uçağın ithalinde sakınca olmadığını belirten Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden alınacak yazının tarih ve sayısı.

15- Demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında;

T.C.D.D ile yapılmış olan Uygulama Protokolünün tarih ve sayısı.

16- Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda,

Finansal kiralama sözleşmesi.

17- Yap-İşlet veya Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırımlarda;

İlgili Bakanlık, kurum veya kuruluş ile yapılan uygulama sözleşmesinin onayına ilişkin Yüksek Planlama Kurulu kararı.

18- Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler tarafından yapılacak yatırımlarda;

KDV mükellefiyeti olduğuna dair ilgili vergi dairesinden alınacak belge.

19- Kültür yatırımlarında;

Kültür ve Turizm Bakanlığında alınmış Kültür Yatırımı Belgesinin tarih ve sayısı.

20- Lojistik hizmetleri yatırımlarında;

Ulaştırma Bakanlığından alınmış L2 belgesinin tarih ve sayısı.

21- Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımlarında;

Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınacak lisans ve yayın izni olduğuna dair yazı.

22- Karasal yayıncılık yatırımlarında;

Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınacak yasal süresi zarfında lisans başvurusunda bulunulduğuna dair yazı ile aynı Kuruldan alınacak 3984 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi kapsamında yayın yapılmasına dair izin yazısı.

23- İmalat sanayi yatırımlarında;

Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinsleri için, odaca onaylı geçerli kapasite raporu.

BÖLÜM IV MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ ÖRNEKLERİ

Yurt Dışından Temin Edilecek Makine ve Teçhizat Listesi

Adı/Unvanı :

Adresi :

Vergi Dairesi :

Vergi Kimlik No :

YTB Tarih ve Sayısı :

Sıra No	Adı ve Özelliği	Miktarı (Adet)	Menşei Ülke Döviz Tutarı (FOB)	Toplam Tutarı (FOB \$)	Toplam Tutarı (FOB TL)	Toplam Tutarı (CIF TL)	Gümrük Bey. Tarih/Sayısı	İstisnadan Yararlananlar İçin Gümrük İdaresi Onayı
1								
2								
3								
4								
	TOPLAM							

NOT : İşbu liste Müsteşarlığa yapılacak müracaatlarda 2 (iki) nüsha, sanayi odalarına yapılacak müracaatlarda 3 (üç) nüsha olarak düzenlenecektir.

Yatırımcının Unvanı,
Şirketi Temsil ve İlzama Yetkili
Kişinin İmzası ve Kaşe

Not: KDV İstisnasından yararlanıp yararlanamayacak kalemler ile ilgili şerh düşülecektir.

Yurt İçinden Temin Edilecek Makine ve Teçhizat Listesi

Adı/Unvanı :
Adresi :
Vergi Dairesi :
Vergi Kimlik No :
YTB Tarih ve Sayısı :

Sıra No	Adı ve Özelliği	Miktarı (Adet)	Fiyatı (TL.)	Tutarı (KDV Hariç)	Satın Alınanların Fatura Tarih/Sayısı	İstisnadan Yararlananlar İçin Satıcının Onayı
1						
2						
3						
TOPLAM						

NOT : İşbu liste Müsteşarlığa yapılacak müracaatlarda 2 (iki) nüsha, sanayi odalarına yapılacak müracaatlarda 3 (üç) nüsha olarak düzenlenecektir.

Yatırımcının Unvanı,
şirketi Temsil ve
İlzama Yetkili Kişinin
İmzası ve Kaşe

Not: KDV İstisnasından yararlanıp yararlanamayacak kalemler ile ilgili řerh dűřülecektir.

BÖLÜM V BEYAN VE TAAHHÜTLER

BEYAN VE TAAHHÜT

(Tüm teşvik belgesi taleplerinde aranır.)

Yatırım Bilgi Formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin varlığını, muhteviyatı itibarıyla doğruluğunu, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde Müsteşarlıkça teşvik belgesinin iptal edilebileceği gibi, kısmi müeyyide de uygulanabileceğini beyan, kabul ve taahhüt ederiz.

Temsil ve ilzama yetkili
Kişilerin imzaları ve Kaşe

BEYAN VE TAAHHÜT

(Sadece 5084 sayılı Kanun kapsamı illerde yapılacak büyük ölçekli yatırımlar ve bölgesel uygulamadan yararlanacak yatırımlar için aranır.)

..... ilinde faaliyetinde bulunan işletmemiz için 5084 sayılı Kanun uyarınca uygulanmakta olan “sigorta primi işveren hissesi teşviki”nden yararlanmadığımızı, yararlandığımızın tesbiti halinde her türlü cezai müeyyidenin uygulanabileceğini beyan, kabul ve taahhüt ederiz.

Temsil ve ilzama yetkili
Kişilerin imzaları ve Kaşe

BEYAN VE TAAHHÜT

(Tamamlama vizesi yapılmayan teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın satış izin taleplerinde aranır.)

..... tarih ve sayılı teşvik belgesi kapsamı\$ (.....TL) tutarındaki makine ve teçhizatın’na satışının gerçekleşmesini müteakip sayılı teşvik belgemizin herhangi bir nedenle iptali halinde, satışa konu makine ve teçhizata ait gümrük vergisi ve KDV istisnası desteklerini de ilgili mevzuatı çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlara ödeyeceğimizi beyan, kabul ve taahhüt ederiz.

Temsil ve ilzama yetkili
Kişilerin imzaları ve Kaşe

Yatırım Bilgi Formu’nun ekler dahil her sayfasında firma kaşesi ile şirketi temsil ve ilzama yetkili imzalar bulunacaktır.

**EK-2: MÜRACAATLARI DEĞERLENDİRECEK SANAYİ ODALARI (2009/1 sayılı
Tebliğ Eki:2)**

Adana Sanayi Odası

Ankara Sanayi Odası

Aydın Sanayi Odası

Balıkesir Sanayi Odası

Denizli Sanayi Odası

Ege Bölgesi Sanayi Odası³⁵

Eskişehir Sanayi Odası

Gaziantep Sanayi Odası

İstanbul Sanayi Odası

Kayseri Sanayi Odası

Kocaeli Sanayi Odası

Konya Sanayi Odası

³⁵ Ege Bölgesi Sanayi Odası kapsamında İzmir ve Muğla illeri yer almaktadır.

EK-3: SANAYİ ODALARINCA TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATI DEĞERLENDİRİLEBİLECEK İMALAT SANAYİ YATIRIMLARI (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:3)

Sektörün US 97 KODU	YATIRIM KONULARI
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imatı (Yün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer, örülerek yapılan maddelerin imalatı
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)
28	Metal eşya sanayi
29	B.y.s. makine ve teçhizat imalatı
30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
31	B.y.s. elektrikli makine ve cihazların imalatı
32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; b.y.s. diğer imalat

EK- 4: YATIRIM TAKİP FORMU (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:5)

Yatırımcının Adı/unvanı ve Adresi :

Teşvik Belgesi Tarihi/No :

YATIRIM HARCAMALARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI				
TL				
YATIRIM TUTARI YILI YILI YILI	TOPLAM Harcama
1. Arazi – arsa				
2. Bina inşaat				
3. Makina - teçhizat				
3.1. İthal				
3.2. Yerli				
4. Diğer yatırım harcamaları				
4.1. Etüd ve proje giderleri				
4.2. Yardımcı makina teçhizat				
4.3. İthalat, gümrükleme, akreditif giderleri				
4.4. Taşıma ve sigorta giderleri				
4.5. Montaj giderleri				
4.6. Yatırım dönemi kredi faiz giderleri				
4.7. Diğerleri (harcama cinsi belirtilecektir)				
TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI				
YATIRIM FİNANSMANININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI				
TL				
YATIRIMIN FİNANSMANI YILI YILI YILI	TOPLAM
1. Öz Kaynaklar (%.....)				
1.1. Sermaye				
1.2. Şirket fonları				
2. Yabancı Kaynaklar (%.....)				
2.1. İç kredi				
2.2. Dış kredi /Döviz kredisi/Dövize endeksli kredi				
2.3. Diğer				
TOPLAM FİNANSMAN				

...../...../20...

Kaşe ve yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili imza

EK-5: YATIRIM TAMAMLAMA EKSPERTİZ RAPORU (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:6)

YATIRIMCI KURULUŞUN:

Adı/unvanı:
Haberleşme adresi:
Telefon, faks no ve e-posta adresi:
Sermayesi:
Bağlı bulunduğu vergi dairesi ve vergi kimlik numarası:
SGK işyeri sicil numarası :
Yatırım yerinin tam adresi:
Yatırımın cinsi:
Yatırımın konusu:
Tamamlama vizesi müracaat tarihi:
Yatırıma başlama tarihi:
Yatırımın bitiş tarihi:
Öngörülen yatırımla ilave güç (kVA):
Mevcut istihdam (kişi):
(son altı aylık dönem ortalaması-mevsimsel özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel ortalama)
Öngörülen istihdam (kişi):
Gerçekleşen istihdam (kişi):
(Son prim ve hizmet belgesinde belirtilen)
Projenin kapasitesi:

GERÇEKLEŞEN TOPLAM SABİT YATIRIM TABLOSU (TL)

1. ARAZİ-ARSA BEDELİ	:
2. BİNA-İNŞAAT GİDERLERİ	:
a. Ana bina ve tesisleri	:
b. Yardımcı işletmeler bina ve tesisleri	:
c. Ambarlar	:
ç. İdare binaları	:
d. Arazi düzenlemesi ve hazırlık yapıları	:
E. Yeraltı ana galerileri (yeraltı maden ocakları için)	:
3. MAKİNA TEÇHİZAT GİDERLERİ	:
a. İthal	:
b. Yerli	:
4. DİĞER YATIRIM HARCAMALARI	:
a. Yardımcı işletme makina teçhizat giderleri:	:
b. Mefruşat giderleri	:
c. İthalat ve gümrükleme giderleri	:
ç. Taşıma ve sigorta giderleri	:
d. Montaj giderleri	:
e. Genel giderler	:
f. Etüd ve proje giderleri	:
g. Diğer giderler	:

5. TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI (1+2+3+4):

FİNANSMAN KAYNAKLARI

I. Özkaynaklar	:
a) Sermaye artışı	:

- b) Şirket fonları :
- II. Kredi temini :
- a) İç kredi :
- b) Döviz kredisi :
- c) Dış kredi :
- ç) Döviz endeksli kredi :

TOPLAM FİNANSMAN (TL):

YARARLANILAN DESTEKLER VE MİKTARLARI

Destekler	Toplam Kullanım Miktarı (TL)
Gümrük vergisi muafiyeti	
KDV istisnası	
Vergi indirimi	
Sigorta primi işveren hissesi desteği	
Faiz desteği	
Yatırım yeri tahsisi	

EKLER:

- 1- Yatırımın gerçekleşme değerlerine göre revize edilmiş teşvik belgesi aslı,
- 2- Döviz ve kredi kullanım belgesi aslı,
- 3- İthal ve/veya yerli makine ve teçhizat listeleri aslı,
- 4- Gerçekleşme durumunu gösterir onaylı ithal ve/veya yerli makine ve teçhizat listeleri,
- 5- Yatırımın gerçekleşme değerlerini içeren yatırım takip formu,

EK-6: YATIRIM TAMAMLAMA VİZESİ İÇİN İSTENECEK BELGELER
(2009/1 sayılı Tebliğ Eki:7)

- 1- Teşvik belgesi ve döviz kullanım belgesi aslı,
- 2- Yatırımın gerçekleşme durumunu gösteren yatırım takip formu,
- 3- İthal ve yerli global liste aslı,
- 4- Gerekli görülmesi halinde Gümrük Beyanname fotokopileri,
- 5- Yatırım kapsamında kredi kullanılıp kullanılmadığına dair şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı taahhütname,
- 6- Bina ruhsatı ve yapı kullanma izni ile arsa tapusu fotokopisi (ekspertiz anında aslının görüldüğüne dair şerh düşülür.),
- 7- Firma yetkililerince onaylı harcamalarla ilgili fatura dökümü (arsa, inşaat, yerli ve ithal makina teçhizat ve diğer yatırım harcamaları ile ilgili harcama listeleri, (yevmiye kayıt tarih ve numaralarında içeren),
- 8- Kapasite raporu (İlgili Oda onaylı),
- 9- İmza sirküleri (Noter onaylı),
- 10- Gerçekleşen ithal ve yerli listeler (aşağıda gösterilen formatta, kaşeli, firma yetkililerince imzalı),
- 11- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair yazı,
- 12- Varsa teşvik belgesindeki özel şartların yerine getirildiğine ilişkin bilgi ve belgeler.

GERÇEKLEŞEN İTHAL MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ (2 nüsha)

Gl. Liste	Menşe Ülke		FOB			GB	Yevmiye	
Sıra No	Makina Adı	Adedi	Döviz (FOB)	FOB \$	CİF (TL)	FOB (TL)	Tarih-No	Tarih No

(Gümrük Beyannamesi değerleri esas alınacak) (Defter kayıtları makine bedeli)

GERÇEKLEŞEN YERLİ MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ (2 nüsha)

Gl.Liste	Birim Tutar		Toplam Tutar	Fatura	Yevmiye	
Sıra No	Makine Adı	Adedi	(TL)	(TL)	Tarih No	Tarih No

(KDV'siz fatura değerleri esas alınacak)

EK-7: SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİNDE YARARLANABİLECEK YATIRIMCILARA İLİŞKİN SGK'NA GÖNDERİLECEK FORM (2009/1 sayılı Tebliğ Eki:8)

(kişi)

Sıra No	Yatırımcının Adı/unvanı	Teşvik belgesi		Yatırım yeri ve adresi/ SGK işyeri sicil no	İşletmeye geçiş tarihi	Yatırımın cinsi	Mevcut istihdam*	İlave istihdam**	Destek süresi (yıl)	Yatırımcının	
		Tarihi	Sayısı							Vergi dairesi	Vergi no'su
1											
2											
3											
4											
5											
6											

(*) Komple yeni yatırım cinsi dışındaki yatırımlar için istihdam yatırıma başlama tarihinden önceki dönemde SGK 'na bildirilen ortalama işçi sayısıdır. Sigorta primi işveren hissesi desteği bu sayının üzerindeki tutarlı ilave istihdam için uygulanacaktır. İstihdam sayısının bu kalemde belirtilen sayıdan az olması halinde destek uygulanmayacaktır.

(**) İlave istihdam komple yeni yatırımlar için gerçekleşen istihdamdır. Sigorta primi işveren hissesi desteği bu sütunda belirtilen istihdam ile tutarlı olan istihdamın tamamı için uygulanacaktır.

KAYNAKÇA

- 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar.
- 2009/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ.
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanun.
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu.
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu.
- İthalat Rejim Kararı.
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.
- 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.
- Eski, Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Maddelere İlişkin Tebliğ.
- TEKİN, Selçuk; İndirimli Kurumlar Vergisi, Vergi Sorunları Dergisi, Temmuz 2009, Sayı:250.
- TEKİN, Cem; Yatırım ve İstihdamın Teşviki İle İlgili Olarak 5838 sayılı Kanunla 5084 sayılı Kanunda Yapılan Değişiklikler, Vergi Sorunları Dergisi, Haziran 2009, Sayı:249.
- BIYIK, Recep; Sigorta Primi Desteğinde Dikkat Çeken Konular Dünya Gazetesi, 17 Haziran 2009.